

GAZETA NIEPOŁOMICKA


EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nr 3/349

MARZEC 2024

ISSN 1429-004

SAMI PISZEMY GAZETĘ: 39 AUTORÓW, 45 TEKSTÓW

An aerial photograph of Niepołomice, Poland, showing a mix of residential buildings, a large park with winding paths, and a prominent building with a red roof. The town extends into the distance under a cloudy sky.

Sukces Kadencji 2018-2023
8. miejsce w Polsce,
1. w Małopolsce
s. 3

ZIMOWA ZBIÓRKA dla ZWIERZAKÓW w przytulisku w ŁĘTKOWICACH



17 marca / niedziela / w godz. 10:00 - 14:00

ZBIERAMY:

Rynek w Niepołomicach

Karmę, smycze, obroże, koce, ręczniki,
zabawki i legowiska dla psów.

GAZETA NIEPOŁOMICKA

TEMATY MIESIĄCA

2. Szanowni Mieszkańcy
3. Gmina Niepołomice przyjazna przedsiębiorcom
3. Sukces kadencji 2018-2023 – 8. miejsce w Polsce, 1. w Małopolsce
4. Nowa oferta edukacyjna
5. Nowa koncepcja centrum Zabierzowa Bocheńskiego
6. Budowa linii kolejowej do Niepołomic
7. Niepołomką do centrum Niepołomic

TWÓJ URZĄD

8. Prace nad remizą w Woli Batorskiej
8. Remont ulicy Trudnej
9. Prześiądźmy się na rowery

WYBORY SAMORZĄDOWE 2024

10. Postanowienie nr 215/2024 Komisarza Wyborczego

NASZA TABLICA

13. LGD zmienia siedzibę
14. Rusza dziesiąta edycja konkursu grantowego Małopolska Lokalnie!

CZYSZTE POWIETRZE

15. Projekt EKOTEAM

WYDARZENIA

19. Puszcza Festiwal
19. Izba pełna gier
20. Zdrowie psychiczne dzieci

EDUKACJA

21. Wycieczka do Śląskiego Parku Nauki
21. Dla babci i dziadka
21. Zabawa karnawałowa w przedszkolu
22. XXIII Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej
22. To już 26 lat!

SPORT

23. Futbolowe pasje na wschodzie gminy.
26. AKT Niepołomice-Kraków najlepszym klubem

ASTRONOMIA

27. Marzec 2024

BEZPIECZEŃSTWO

28. Edukacja dla młodych uczestników ruchu drogowego

BIBLIOTEKA

30. W świecie koronki klockowej
31. Bohater pozytywny
32. KPHN o przydomkach
33. Nowa oferta biblioteki dla młodzieży
33. *Być jak...* – Ferie w Bibliotece 2024

WOLONTARIAT

34. Nie wyrzucaj jedzenia, podziel się
34. Z sercem dla potrzebujących

FINANSE

35. Wykorzystaj 1,5% podatku lokalnie
36. Porady kredytowe dla niepołomiczan

MUZEUM NIEPOŁOMICKIE

37. Wizerunki świętych
39. Izba porodowa w Zamku Królewskim

LUDZIE

39. Zbieramy na wyjazd Igora do USA

POMOC SPOŁECZNA

41. Usługi społeczne w powiecie wielickim dla mieszkańców gminy Niepołomice

ŚRODOWISKO

42. Wypalanie traw to zły pomysł
43. Wiosenne porządki

OGRÓD

44. Marzec na przycinanie

ZDROWIE

46. Rośliny strączkowe
47. Wiosenne przesilenie – złap balans

CZTERY ŁAPY

48. Obturacyjny syndrom brachycefaliczny



GAZETA NIEPOŁOMICKA

www.niepolomice.eu

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice

Redakcja: ul. Zamkowa 9a, 32-005 Niepołomice
tel. 12 250 94 50, faks 12 250 94 00

e-mail: joanna.kocot@niepolomice.eu

Redaktor naczelna: Joanna Kocot

Korekta: Ksenia Olkusz

Skład: Krzysztof Biliński

Kolportaż: UMiG w Niepołomicach,

tel. 12 250 94 50

Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca, ponadto zastrzega sobie prawo do skracania

artykułów i opatrywania ich własnym tytułem oraz do korespondencji.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Druk: Rafał Krasny Drukarnia Papillon

<https://www.drukarniapapillon.pl/>

Pismo należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Szanowni Mieszkańcy

Podczas wyborów samorządowych 7 kwietnia 2024 roku zdecydujecie Państwo, komu powierzyć zarządzanie naszą gminą. Po długich namysłach podjąłem trudną decyzję, że po trzech dekadach pracy dla miasta i gminy Niepołomice, w tym prawie piętnastu latach sprawowania funkcji burmistrza, nie będę ubiegał się o reelekcję

Przez te lata starałem się jak najlepiej i całym sercem służyć mieszkańcom. W tym czasie nasza gmina przeszła ogromne zmiany. Z Niepołomicami związało swoją przyszłość wiele nowych osób, znajdując tu swoje miejsce do życia.

Zrealizowaliśmy dużo ważnych inwestycji takich jak: Centrum Dźwięku i Słowa, Piekarnia Sztuki, Biblioteka Publiczna, Kompleks Sportowy w Staniątkach, Dom Pomocy Społecznej w Staniątkach, Orliki, Obserwatorium Astronomiczne, remizy OSP, Szkoła Podstawowa na Jazach, Plac Targowy, Stadion w Niepołomicach, Niepołomickie Błonia i wiele innych.

Rozbudowaliśmy infrastrukturę drogową. Zbudowaliśmy węzeł autostradowy i obwodnicę Podłęża, mieliśmy udział w remoncie drogi wojewódzkiej we wschodniej części gminy. Stworzyliśmy sieć Park&Ride, a także kilometry dróg, chodników i ścieżek rowerowych. Niebawem rozpocznie się modernizacja obwodnicy miasta, trwa projektowanie kilkunastu ważnych ciągów drogowych, postępują prace nad przebudową centrum Zabierzowa Bocheńskiego.

To poprawiło i w przyszłości poprawi komfort i bezpieczeństwo na drogach. Stworzyło też dogodne warunki do rozwoju biznesu oraz Strefy Inwestycyjnej, dzięki czemu wielu mieszkańców ma pracę i może się rozwijać.

Jednak te lata, oprócz satysfakcji, przyniosły też wiele trudności, wyrzeczeń i stresu zarówno dla mnie, jak i dla mojej rodziny. W szczególności chcę podkreślić rolę mojej żony Basi, która choć ze względu na moją funkcję musiała zrezygnować z własnych ambicji zawodowych związanych z zarządzaniem niepołomickim zamkiem i szukać zajęcia poza gminą Niepołomice, zawsze mnie wspierała i motywowała do działania, zwłaszcza w najtrudniejszych dla mnie chwilach.

Nadszedł czas na nowe wyzwania. Decyzję tę podjąłem w momencie spełnienia zawodowego, choć miała na nią wpływ również sytuacja prawna. Od wielu lat jestem ciągnany po sądach za decyzję, jaką



podjąłem niemal 9 lat temu w związku z budową szkoły na Jazach, choć działałem w najlepiej rozumianym interesie gminy i jej mieszkańców.

Ponieważ samorząd mam głęboko w sercu, postanowiłem kandydować do Rady Powiatu Wielickiego. Jeżeli zechcecie Państwo, abym reprezentował gminę Niepołomice na szczeblu powiatowym, proszę o oddanie na mnie swojego głosu. Jestem przekonany, że nabyte doświadczenie w zarządzaniu Niepołomicami pozwoli mi skutecznie realizować się w powiecie z korzyścią dla naszej gminy.

Startuję z pierwszego miejsca listy Porozumienia Samorządowego – wspólnej inicjatywy wóldarzy wszystkich gmin w naszym powiecie.

Kandydatem na stanowisko burmistrza miasta i gminy Niepołomice będzie mój zastępca – Michał Hebda. Gorąco popieram jego kandydaturę. Michał udowodnił swoje zaangażowanie, pracowitość i kompetencje. W 2014 roku został najmłodszym radnym w historii gminy. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej, a od trzech lat jest wiceburmistrzem. Jest w wieku, w którym byłem ja, obejmując zarządzanie gminą po Stanisławie Kraciku. Oddam swój głos na Michała, bo jestem przekonany, że najlepiej sprawdzi

się w roli zarządzającego gminą, a jego pomysły i działania pozwolą na jej dalszy, zrównoważony i ambitny rozwój.

Dziękuję Radnym Rady Miejskiej, Pracownikom Urzędu, Dyrektorom Szkół i Przedszkoli oraz szefom gminnych instytucji. Jeśli w jakimkolwiek momencie postąpiłem źle lub zawiodłem, bardzo przepraszam.

Jednak przede wszystkim chcę z całego serca podziękować wszystkim Państwu.

To były dla mnie fantastyczne lata. Za nami nieprzebrana ilość spotkań, konsultacji, czasem trudnych rozmów i wymiany poglądów. Dzięki Waszemu wsparciu i współpracy osiągnęliśmy naprawdę bardzo dużo. I choć świadomi mankamentów, to trzeba przyznać, że stworzyliśmy fajne miejsce do życia, z którego możemy być dumni.

Wierzę też, że przed nami dużo dalszej pracy na rzecz mieszkańców, lokalnego samorządu oraz – jakkolwiek pompatycznie to nie brzmi – naszego kraju. Bo nasza wspólna, codzienna praca i zaangażowanie wpływają na rozwój Polski, jej pozycję na świecie oraz przyszłość naszych dzieci.

Pozdrawiam serdecznie.

ROMAN PTAK

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice

Gmina Niepołomice przyjazna przedsiębiorcom

Joanna Kocot

Referat Promocji i Kultury

27 lutego 2024 roku gmina Niepołomice świętowała prestiżowe wyróżnienie przyznane przez Krakowski Park Technologiczny za jej wyjątkowe podejście do współpracy z przedsiębiorcami. To wyróżnienie potwierdza wysiłki gminy w tworzeniu sprzyjającego środowiska biznesowego i wspieraniu inwestorów

Gmina Niepołomice od lat konsekwentnie stawia na rozwój i innowacyjność, co przyczyniło się do sukcesów w relacjach z przedsiębiorcami. Podczas oficjalnego wydarzenia burmistrz Niepołomic wyraził swoją wdzięczność wobec Krakowskiego Parku Technologicznego za docenienie trudu oraz zaangażowania gminy w kształtowanie korzystnych warunków dla biznesu.

W centrum tych starań stoi rozwinięta Niepołomicka Strefa Inwestycyjna, która zdobyła uznanie ze względu na swoją efektywność i atrakcyjność dla inwestorów. Dzięki ścisłej współpracy z przedsiębiorcami udało się stworzyć miejsce, które nie tylko generuje miejsca pracy dla mieszkańców, ale także przynosi wymierne korzyści podatkowe dla gminy.

Rozbudowana infrastruktura, korzystne warunki inwestycyjne oraz part-

nerskie podejście w relacjach z przedsiębiorcami przekładają się na sukcesy gospodarcze gminy.

Burmistrz gminy Niepołomice podkreśla, że ciągle podejmowane są wysiłki, by unowocześniać i udoskonalać

infrastrukturę strefy, tak by jak najpełniej odpowiadała na rozwijające się potrzeby przedsiębiorców, a przez to wspierała rozwój lokalnej gospodarki.

Serdeczne podziękowania dla Krakowskiego Parku Technologicznego za docenienie naszej pracy oraz dla wszystkich przedsiębiorców, którzy współpracują z gminą na rzecz wspólnego rozwoju. To wyróżnienie stanowi motywację do dalszego doskonalenia działań na rzecz biznesu i innowacji, co przekłada się na dobrobyt mieszkańców i rozwój regionu.



Sukces kadencji 2018-2023 – 8. miejsce w Polsce, 1. w Małopolsce

Joanna Kocot

na podstawie materiałów magazynu „Wspólnota”

Miesięcznik „Wspólnota” przedstawił swój ranking sukcesu kadencji 2018-2023 Gmina Niepołomice zajęła w nim 8. miejsce w kraju, a 1. w Małopolsce wśród gmin o zbliżonej wielkości

To ogromne osiągnięcie jest rezultatem ciężkiej pracy i zaangażowania w procesy rozwojowe. Ranking sukcesu kadencji

2018–2023 to szczegółowe spojrzenie na osiągnięcia gmin, uwzględniające różnorodne aspekty ich działalności.

1998–2002	2002–2006	2006–2010	2009–2013	2013–2017	2017–2022	Miasto	Województwo
29	10	6	1	585	1	Krynica Morska	pomorskie
8	15	7	2	7	2	Józefów	mazowieckie
	75	120	48	64	3	Kamieńsk	łódzkie
	60	4	273	265	4	Świeradów-Zdrój	dolnośląskie
5	80	32	11	2	5	Ożarów Mazowiecki	mazowieckie
30	21	70	572	281	6	Gogolin	opolskie
	179	16	26	54	7	Halinów	mazowieckie
40	28	5	7	31	8	Niepołomice	małopolskie
48	90	48	49	17	9	Sulejówek	mazowieckie
	2*	27*	89*	6	10	Mielno	zachodniopomorskie

Skoncentrowany jest na obszarach finansowym, ekonomicznym, infrastrukturalnym i społecznym. W ten sposób buduje kompleksowy obraz ocenianych samorządów.

Dane zebrane do rankingu pochodzą z dostępnych danych, głównie z Głównego Urzędu Statystycznego oraz sprawozdań budżetowych samorządów. Analiza obejmuje wyłącznie szczebel gminny, uznając samorzady na tym poziomie za kluczowych twórców autonomicznej polityki rozwojowej.

Wyniki rankingu uwzględniają wyjątkową kadencję trwającą pięć i pół roku, obejmującą zmagania z pandemią COVID-19, agresję Rosji na Ukrainę, inflację oraz presję recentralizacyjną ze strony rządu.

Ocena sukcesu kadencji to ważne narzędzie podsumowujące działalność samorządów ukazujące ich różnorodne wysiłki i przynoszące zrozumienie dla złożoności działań podejmowanych na rzecz lokalnej społeczności.

Nowa oferta edukacyjna

Zespołu Szkół im. Ojca Św. Jana Pawła II w Niepołomicach

Zamieniająca się wokół nas sytuacja społeczna i gospodarcza stanowi wyzwanie dla dzisiejszej edukacji. Stawia to nasze szkoły także wobec konieczności poszukiwania nowych kierunków kształcenia

Opierając się na potrzebach rynku pracy oraz zainteresowaniach młodzieży, niepołomicki Zespół Szkół planuje poszerzyć swoją propozycję edukacyjną o nowe kierunki kształcenia: w technikum będzie to Technik Logistyki, w Liceum powstanie Oddział Przygotowania Wojskowego (OPW).

Technik logistyki

Obserwując rozwój Niepołomickiej Strefy Inwestycyjnej, a w szczególności powstawanie nowych zakładów pracy związanych z logistyką postanowiliśmy otworzyć nowy kierunek, który da młodzieży możliwość nabycia umiejętności sprawnego zarządzania transportem i dystrybucją. Technik logistyki to zawód przyszłości. Dynamiczny rozwój gospodarki i wymiany handlowej – szczególnie w kontekście naszej niepołomickiej strefy – stwarza zapotrzebowanie na specjalistów w tej dziedzinie.

Program nauki obejmuje:

- planowanie i organizację prac związanych z procesem logistycznym w łańcuchach dostaw;
- zarządzanie zapasami i przestrzenią magazynową;
- planowanie i organizowanie oraz dokumentowanie procesów transportowych;
- obliczanie kosztów dostaw i magazynowania towarów;
- zarządzanie gospodarką odpadami;
- posługiwanie się językiem obcym w branży logistycznej.

Uczeń odbywa ośmiotygodniową praktykę zawodową (w ciągu całego okresu nauki) w firmach logistycznych, spedycyjnych, transportowych.

Absolwenci kierunku technik logistyki mają możliwość podjęcia studiów na wybranych przez siebie kierunkach związanych z branżą logistyczną na

wielu uczelniach.

Oddział Przygotowania Wojskowego (OPW).

Pierwsze klasy mundurowe pojawiły się w polskich szkołach średnich już pod koniec lat 90. Publiczne placówki organizowały je w ramach działalności innowacyjnej i eksperymentalnej.

W 2017 roku Ministerstwo Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej wprowadziło program Certyfikowane Wojskowe Klasy Mundurowe. Po kilku latach doświadczeń wprowadzono w roku szkolnym 2020/2021 Oddziały Przygotowania Wojskowego. Edukacja specjalistyczna obejmuje szkolenie w klasach I-IV LO.

Uczniów czeka minimum 230 godzin lekcyjnych edukacji wojskowej (w tym 177 godz. zajęć praktycznych). Program obejmuje cztery bloki tematyczne:

- podstawy wychowania wojskowego – musztra, regulaminy wojskowe, wiedza o Siłach Zbrojnych RP;
- szkolenie z wybranych przepisów prawa, w tym zagadnienia z ochrony informacji niejawnych;
- szkolenie logistyczne – m.in. budowa i eksploatacja sprzętu, ochrona środowiska, profilaktyka pożarowa);
- szkolenie bojowe, w tym m.in. taktyka, szkolenie strzeleckie, rozpoznanie, obrona przed bronią masowego rażenia, łączność, terenoznawstwo, szkolenie medyczne, inżynierijno-saperskie oraz sprawnościowe.

Zajęcia praktyczne odbywają się zarówno w szkole, jak i w patronackiej jednostce wojskowej. Szkolenie kończy 50-godzinny obóz szkoleniowy, przeprowadzany na początku ostatniego roku nauki. Uczniowie OPW dzięki dotacjom z MON otrzymują również bezpłatnie umundurowanie;

Absolwenci mogą liczyć na liczne bonusy:

- odbycie skróconej służby przygotowawczej dla ochotników, kończącej się złożeniem przysięgi wojskowej i przeniesieniem do rezerwy;
- preferencje w trakcie naboru do Wojsk Obrony Terytorialnej oraz innych rodzajów służby wojskowej;
- przyjęcie na studia wojskowe na preferencyjnych warunkach – dodatkowe punkty rankingowe w czasie rozmów kwalifikacyjnych, np. aplikacja do Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie oraz Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie;
- stałe konsultacje przedstawicieli wojskowych centrów rekrutacji w zakresie przyjęcia do służby wojskowej;
- gwarancję stabilnego zatrudnienia i dobrych zarobków.

Dużym atutem niepołomickiego LO jest posiadanie odpowiedniej bazy dydaktycznej oraz wyposażenia:

- nowoczesna strzelnica multimedialna;
- hala sportowa,
- siłownia,
- możliwość korzystania z bezpłatnych zajęć na basenie.

OPW jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie młodzieży karierą w służbach mundurowych. Nie bez znaczenia jest też fakt, że Niepołomice szczycą się tradycją obecności wojska w życiu miasta. Już w okresie międzywojennym stacjonował tutaj m.in. 2 Dywizjon Pociągów Pancernych, a po II wojnie światowej 6. Batalion Powietrznodesantowy.

MICHAŁ HEBDA

Wiceburmistrz Miasta i Gminy Niepołomice

Nowa koncepcja centrum Zabierzowa Bocheńskiego

Joanna Kocot

Referat Promocji i Kultury

28 lutego spotkaliśmy się po raz drugi w Zabierzowie Bocheńskim, by porozmawiać o tym, jak mieszkańcy widzą rozwój swojej miejscowości i jak chcieliby, żeby rozwijało się jej centrum

Po poprzednim spotkaniu – gdy metodą warsztatów stolikowych zastanawialiśmy się, jak wykorzystywane jest centrum Zabierzowa Bocheńskiego, z czego tu najchętniej korzystają mieszkańcy, czego brakuje, a co dobrze, żeby się zmieniło czy rozwinęło – swoją olbrzymią pracę koncepcyjno-projektową wykonał Wojciech Świątek ze studia 55architektki. Na środowym spotkaniu przedstawił mieszkańcom wizję, która pozwoliłaby wiosce rozwijać się w zaplanowanym i pożądanym przez ludzi kierunku. To kierunek, który nada kurs realizowanym tu zadaniom na wiele lat.

W nowym projekcie przebudowany zostałby teren przed szkołą. Przed

szkołą przemodelowana została droga, tak by pojawił się mały placyk, a także miejsce na kiss and ride, na którym bezpiecznie można byłoby wysadzać dzieci przed placówką. Budynek szkolne zyskały przełączkę, usprawniającą przemierzanie się między budynkami. Pojawiła się nowa sala gimnastyczna, zastąpiła obiekt, którego już nie można remontować. Zmiany wyglądu i funkcjonalności pojawiły się też w domu kultury. Dodatkowo w jego pobliżu pojawiło się sporo miejsc do rekreacji i odpoczynku: kawiarnia, pawilon socjalny czy oranżeria (przemodelowany pawilon z materiałów ze starej sali gimnastycznej). Rozbudowane także

zostało przedszkole – przy stosunkowo niedużej ingerencji w otaczający teren powstał dodatkowy budynek i zmieniony przyprzedszólny plac zabaw. Powstały dodatkowe miejsca spacerowe, pumtrack i miejsca parkingowe. Wszystko to z poszanowaniem środowiska naturalnego, ze świadomym podejściem do zieleni i retencji wody.

Przedstawiona wizja jest futurystyczna, ale obraz Zabierzowa Bocheńskiego przyszłości wydaje się być bardzo ciekawy. Realizacja wymaga wielu lat, pieniędzy i konsekwencji. Ale taka wizja pozwoli świadomie zwracać uwagę na pojawiające się programy i zdobywać dofinansowania. Realizację tej wizji przyszłości zaczniemy już w tym roku wykorzystując program Feniks przy współpracy w ramach ZIT z Metropolią Krakowską.

Rys. Wojciech Świątek, 55architektki



Budowa linii kolejowej do Niepołomic

Podsumowanie spotkania

15 lutego 2024 roku wykonawca projektu linii kolejowej do Niepołomic, czyli konsorcjum firm Infra Centrum Doradztwa sp. z o.o. oraz Infra-Projekt sp. z o.o. wraz z inwestorem, tj. przedstawicielami spółki PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., zorganizował w Niepołomicach spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu pn: *Budowa połączenia kolejowego Kraków-Niepołomice* realizowanego w ramach Programu Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2029 roku

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, a sala MCDiS podczas spotkania była niemal całkowicie wypełniona. Projektanci przedstawili zebranym założenia, cele i zakres rzeczowy projektu oraz omówili dwa warianty przebiegu linii kolejowej – poprzedni wariant nr 1 oraz nowy, aktualnie rozważany wariant nr 4. Podczas spotkania przedstawiono również harmonogram realizacji prac. Następnie przeprowadzona została dyskusja z mieszkańcami, w ramach której odpowiadano na ich pytania, a oni mogli przekazać swoje opinie co do kształtu proponowanych rozwiązań.

Zaprezentowany przez projektantów podczas spotkania wariant nr 4 przewiduje budowę linii kolejowej do Niepołomic o długości około 4,9 km. Wariant przebiega w dużej mierze po terenach Niepołomickiej Strefy Inwestycyjnej wraz z dwoma przystankami, pierwszy przy ul. Grabskiej w Niepołomicach, a drugi w sąsiedztwie ulic Skarbowej i Wodnej. Projekt przewiduje zakończenie linii kolejowej stacją końcową

w okolicy Niepołomickiego Dworca Autobusowego. Zaproponowany wariant nie przewiduje realizacji skrzyżowań linii kolejowej z infrastrukturą drogową w formie przejazdów kolejowo-drogowych, a wszystkie takie przecięcia są planowane w formie wiaduktów, mostu oraz estakady kolejowej. Pozostała część linii kolejowej poza tymi obiektami projektowana jest po nasypie kolejowym.

Harmonogram prac zaprezentowany w trakcie spotkania przez wykonawcę zakłada zakończenie trwających prac koncepcyjnych do maja 2024 roku oraz uzyskanie decyzji środowiskowej do grudnia 2025 roku. Następnie do czerwca 2026 roku planowane jest uzyskanie wszystkich potrzebnych decyzji administracyjnych dla lokalizacji linii kolejowej oraz uzyskanie pozwoleń wodnoprawnych. Do października 2026 roku wykonawca planuje uzyskać pozwolenie na budowę, a same prace budowlane mają potrwać do końca 2029 roku.

Projekt budowy połączenia kolejowego Kraków-Niepołomice ma na celu

poprawę funkcjonowania i zwiększenie wydajności sieci komunikacyjnej w Niepołomicach poprzez utworzenie połączenia kolejowego z Krakowem. Głównym celem tego projektu jest zwiększenie atrakcyjności transportu zbiorowego w gminie Niepołomice. Szacowany czas przejazdu pociągu na odcinku Kraków-Niepołomice to 32 minuty. Potrzeba budowy połączenia kolejowego z Krakowa do Niepołomic została zgłoszona do programu Kolej+ przez samorząd województwa małopolskiego.

Oprócz spotkania z mieszkańcami, wykonawca projektu linii kolejowej zorganizował również spotkania z innymi grupami interesariuszy, tj. przedstawicielami przedsiębiorstw zlokalizowanych w Niepołomickiej Strefie Inwestycyjnej oraz radnymi Rady Miejskiej w Niepołomicach.

KAMIL KOZAK

Wydział Rozwoju, Planowania Przemysłowego i Nieruchomości



Niepołomką do centrum Niepołomic

Na spotkaniu, które odbyło się 15 lutego, a dotyczyło budowy linii kolejowej do Niepołomic, zaskoczyły mnie głosy mieszkańców, protestujących przeciwko tej inwestycji. Szkoda, że brakło na nim tych, którzy z powrotu linii kolejowej byłiby bardzo zadowoleni. Spróbujmy więc rozpocząć dyskusję na argumenty.

Poświęciłem tematowi trochę czasu, żeby przyjrzeć się wszystkim podnoszonym kwestiom. Udało mi się w minionych dniach bywać na stacjach kolejowych w Staniątkach, Podłężu, Szarowie, Wieliczce i rozmawiać z ludźmi dojeżdżającymi pociągami do miejsc pracy i nauki, pracownikami dyrekcji PKP w Krakowie, a także z projektantami linii kolejowej do Niepołomic. Podróżowałem także z wnuczkami, organizując w ten sposób wycieczki w czasie ferii.

Wróćmy jednak do czasów, kiedy w Niepołomicach powstała kolej. Pierwotnie była to linia towarowa, która prowadziła do punktu, gdzie najłatwiej można było przeładować towary z transportu rzecznego. Nie chodziło wtedy o zbudowanie stacji dla ludności. Dopiero po intensywnych staraniach władarzy miasta, rozpoczął się na tej trasie ruch osobowy. Linia była oblegana, bowiem nie było dla niej innej transportowej alternatywy. Przez wiele lat Niepołomice były połączone linią kolejową z Krakowem, a pociąg zwany Niepołomką stanowił dla wielu mieszkańców wygodne i szybkie połączenie do szkoły czy pracy.

Sam przez wiele lat korzystałem z tego środka dojeżdżając do szkoły z przystanku Pasternik. Znajdował się on w pobliżu dzisiejszego skrzyżowania ulic Wimmera i Grabskiej. Jego powstanie miało na celu ułatwienia transportu mieszkańcom. Wtedy lokalizacja była bardzo korzystna dla osób zamieszkujących obszar oddalony od centrum miasteczka.

Dziś jest szansa na uruchomienie podobnego połączenia kolejowego, oczywiście w całkiem nowej odsłonie technologicznej. Obserwując rozwiązania na świecie, można zauważyć, że korzystanie z linii kolejowej jest opłacalne wtedy, gdy dostępność do niej nie jest ograniczona odległością. I tu pozwolę sobie na polemikę z argumentami wysuwanyymi przez przeciwników usytuowania przystanku w centrum miasta.

Jednym z pierwszych był ten związany z faktem istnienia przystanków w Staniątkach, Podłężu i Szarowie. Osoby korzystające z nich dobrze wiedzą, że obłożenie

na parkingach jest prawie stuprocentowe. Byłem na nich o różnych porach dnia. Przyjdzie taki moment, że będzie trzeba je rozbudować. Ale pojawi się kolejna kwestia: ilu więcej pasażerów będzie mógł pociąg przyjąć, by podróżować w miarę komfortowo? Z mojej obserwacji wynika, że wsiadając na pobliskich stacjach, trudno o miejsce siedzące. Jeśli pasażerów jeszcze przybędzie, pociągi przez Podłęże czy Staniątki przestaną być alternatywą dla przepełnionych autobusów i busów.

Drugim istotnym argumentem przeciwników kolei, jest kwestia lokalizacji końcowego przystanku w centrum miasta. Wysunięto propozycję, aby zakończyć linię w obszarze strefy inwestycyjnej. To stawia pytanie: w jaki sposób ułatwi to mieszkańcom na przykład Śródmieścia, Zakościela, Piasków korzystanie z tak umiejscowionego przystanku? Przecież i tak będą musieli tam dojeżdżać, co spowoduje kolejne korki na ulicach miasta. Pamiętajmy, że z komunikacji publicznej korzystają uczniowie, studenci, młodzież pracująca. Seniorzy również nie chcą być wykluczeni z możliwości przemieszczania się z miejsca zamieszkania, a nie wszyscy prowadzą samochody.

Ostatnim argumentem, na który zwróciłem uwagę, jest grupa osób mieszkająca w pobliżu planowanej stacji końcowej, obawiająca się, że hałas hamujących i ruszających pociągów nie pozwoli im normalnie funkcjonować. Nie zapominajmy, że mamy XXI wiek. Nowoczesne pociągi przemieszczają się prawie bezgłośnie. Sprawdziłem na pobliskich stacjach. Po rozmowach z mieszkańcami Wieliczki mam pewność, że uciążliwość krakowskich tramwajów jest nieporównywalnie większa do tej powodowanej przez pociągi. Czasem można nawet nie usłyszeć, że pociąg podjechał na peron.

Jak tłumaczyli mi projektanci i kolejarze, używane dzisiaj do budowy linii materiały, pozwalają w znacznym stopniu ograniczyć dźwięki, które pojawiają się podczas ruchu pociągu. Same zaś składy to nie są już rozklekotane jak dawniej wagony, które obecnie oglądamy na filmach, a którymi miałem okazję kiedyś podróżować.

Dodatkowo wytyczne kolejowe są takie, że gdy stacja znajduje się w terenie gęsto zamieszkanym, motorniczy zaczyna hamować daleko przed przystankiem, żeby powoli wytracać prędkość i ograniczyć hałas z tym związany.

Można by wymieniać kolejne argumenty za powstaniem linii kolejowej do centrum,

jak choćby fakt szybkości i warunków przejazdu do dworca w Krakowie. Stamtąd już łatwo przesiąść się na inne linie kolejowe, czy tramwajowe. A gdyby powstało połączenie z Balicami, to nie muszę tłumaczyć korzyści.

Kolej ma służyć ludziom, więc wygodny dostęp do niej nie podlega według mnie dyskusji. Jeżeli pozwoli to zmniejszyć ruch samochodów, który w centrum miasta jest bardzo uciążliwy, bo powoduje duży hałas i zanieczyszczenie, to wszyscy odetchniemy.

Przystanek blisko centrum pozwoli odwiedzać nasze piękne miasto większej liczbie turystów bez samochodów. Mamy się przecież czym pochwalić. No i oczywiście sympatycy Puszczy Niepołomickiej zechcą częściej do nas przyjeżdżać. Spowoduje to wzrost gospodarczy, wzrosną szanse rozwoju handlu i usług.

Przeciwnicy tej inwestycji w centrum miasta powinni mieć świadomość, że ma ona finansowanie z budżetu państwa. Za kilka lat, kiedy przekonamy się, że jest ona konieczna, może nas już nie być stać na jej wykonanie.

O tym, że kolej jest dobrym rozwiązaniem, świadczy fakt, że w najbliższych latach ma powstać 270 nowych stacji kolejowych zlokalizowanych w centrach miast i miasteczek. Nie rezygnujemy z tego pomysłu i dbamy o to, żeby ten projekt był zrealizowany z korzyścią dla niepołomiczan, przy użyciu najlepszych technologii, z jak największym poszanowaniem środowiska naturalnego. Mieszkańców żyjących najbliżej stacji końcowej można zabezpieczyć ekranami dźwiękochłonnymi. Natomiast teren przeznaczony pod stację należy odkupić za satysfakcjonującą obie strony kwotę.

Zdaję sobie sprawę, że poważnym problemem będzie także lokalizacja parkingu przy stacji. Uczestnicząc w warsztatach konsultacyjnych, na których omawiano rozpoczęte badania przyzwyczajęń transportowych i potrzeb mieszkańców miasta i gminy Niepołomice, dotyczących centrum miasta, zaproponowałem między innymi, budowę piętrowego parkingu przy placu targowym. Moja propozycja spotkała się z pozytywną oceną.

Wszystkiego dopilnujemy teraz, kiedy jest etap projektowania.

MAREK LUTY
mieszkaniec Niepołomic

Prace nad remizą w Woli Batorskiej

Beata Kukla, Joanna Kocot

UMiG w Niepołomicach

Po krótkiej przerwie wznowione zostały prace nad projektem Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Batorskiej

Inwestycja, do której umowę podpisano 21 lipca 2023 roku, miała pierwotnie zakończyć się w grudniu 2023 roku. Niestety nieprzewidziane okoliczności spowodowały konieczność wstrzymania prac w celu przeprowadzenia niezbędnych dodatkowych prac projektowych i zabezpieczających istniejący budynek garaży.

W 2023 roku otrzymaliśmy dofinansowanie ze środków z budżetu państwa w wysokości 2.432.884,00 zł, do tego mieliśmy dołożyliśmy udział własny w wysokości 653.221,26 zł, by łącznie inwestycja miała wynieść 3.086.105,26 zł. W 2023 roku ze środków z budżetu państwa oraz środków własnych udało się wykorzystać łączną kwotę 1.958.707,00 zł, jednakże z powodu wstrzymania prac i zwiększeniu ich zakresu, zmuszeni byliśmy ubiegać się o przesunięcie niewykorzystanych środków na kolejny rok budżetowy. Wykonawca projektu wystąpił z aneksem zwiększającym zarówno zakres, jak i wartość robót o kwotę 1.012.862,50 zł.

Wartość robót budowlanych wynosi aktualnie 4.098.967,76 zł.

Po wykonaniu niezbędnych prac dodatkowych inwestycja została wznowiona. Mimo napotkanych trudności, prace

zmierzają ku zakończeniu, a przekazanie rozbudowanego obiektu do użytku planowane jest na koniec maja 2024 roku.

Jest to istotne przedsięwzięcie dla społeczności Woli Batorskiej, a modernizacja strażnicy wpłynie pozytywnie na efektywność interwencji i gotowość do działań w sytuacjach awaryjnych. Mamy nadzieję, że reszta prac przebiegać będzie bez zakłóceń.



Fot. Mateusz Piwosz

Remont ulicy Trudnej

Agnieszka Ligęza, Joanna Kocot

UMiG w Niepołomicach

Ruszają prace na ul. Trudnej w Niepołomicach. 19 lutego Trudna została zamknięta dla ruchu pojazdów od skrzyżowania z ul. Zabierzowską do skrzyżowania z ul. Słoneczną. Dostęp do ulicy jest możliwy jedynie dla mieszkańców, zależnie od postępu prac, od ul. Zabierzowskiej lub ul. Słonecznej. Kompleksowy remont drogi ma potrwać do końca roku

W ramach zwiększenia dostępności i poprawy infrastruktury drogowej rozpoczynają się prace ziemne mające na celu remont i rozbudowę drogi gminnej nr 560369K, czyli po prostu ulicy Trudnej. Dofinansowanie na ten cel w wysokości 80% kosztów kwalifikowalnych zostało przyznane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Inwestycja polega na rozbudowie drogi gminnej poprzez poszerzenie istniejącej jezdni do parametrów drogi klasy L, tj. szer. jezdni 5 m ograniczonej obustronnie krawężnikami betonowymi.

Ponadto powstanie prawostronny chodnik o nawierzchni z kostki brukowej betonowej i szerokości 2 m. Zbudowany tam również zostanie system kanalizacji deszczowej oraz przebudowany rów przechodzący pod ulicą.

**Szczegóły Inwestycji
Lokalizacja i Odcinek:**

Obejmuje całą ulicę Trudną, począwszy od ul. Zabierzowskiej do ul. Słonecznej.

Zakres Prac:

- rozbudowa jezdni drogi gminnej poprzez poszerzenie do szerokości 5,00 m (droga

klasy L) dla odcinków prostych oraz poszerzeń w obrębie łuków poziomych,

- przebudowa skrzyżowania z ul. Słoneczną,
- przebudowę skrzyżowania z DW 964 (ul. Stefana Batorego) – dostosowanie parametrów technicznych włączenia drogi gminnej do parametrów drogi klasy L,
- budowa obustronnych krawężników betonowych,
- budowa systemu odwodnienia – utworzenie kanalizacji deszczowej w ciągu drogi gminnej, przebudowa istniejącego przepustu pod drogą, odmulenie i umocnienie istniejącego rowu,
- przebudowa istniejących zjazdów obejmujących dostosowanie parametrów techniczno-użytkowych do zgodnych z obowiązującymi wytycznymi,
- budowa prawostronnego chodnika o nawierzchni z kostki brukowej betonowej, szerokości 2,00 m,

- budowa lewostronnego pobocza z kruszywa o szerokości 0,75 m,
- budowa kanału technologicznego,
- przebudowa/zabezpieczenie sieci gazowej w miejscach kolizji z projektowanymi elementami rozbudowy drogi gminnej,
- przebudowa/zabezpieczenie sieci teletechnicznej w miejscach kolizji z projektowanymi elementami rozbudowy drogi gminnej,
- przebudowa/zabezpieczenie sieci energetycznej w miejscach kolizji z projektowanymi elementami rozbudowy drogi gminnej wraz z przebudową, wymianą elementów oświetlenia ulicznego,
- wycinka drzew i krzewów kolidujących z projektowanymi elementami drogi.

Finansowanie:

Koszty kwalifikowalne: 3 820 000,00 zł.

Dofinansowanie: 3 056 000,00 zł (80% kosztów) – z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Wkład własny: 764 000,00 zł (20% kosztów) + koszty niekwalifikowalne.

Terminy:

Rozpoczęcie: 04.12.2023 r. (podpisanie umowy z wykonawcą, prace formalne nad projektem, od 19 lutego prace ziemne w terenie).

Zakończenie prac budowlanych: 31.10.2024 r.

Oddanie do użytkowania:

30.12.2024 r. (data zależy od skutecznego zawiadomienia nadzoru budowlanego).

Korzyści:

Zwiększenie bezpieczeństwa dzięki poszerzeniu jezdni i budowie chodnika.

Poprawa infrastruktury drogowej, zgodnie z najnowszymi standardami.

Usprawnienie odprowadzania wód opadowych, zwiększając odporność na ekstremalne warunki pogodowe.

O szczegółach oraz ewentualnych zmianach w organizacji ruchu będziemy informować na bieżąco.



Fot: Joanna Musiał

Przesiadźmy się na rowery

Klaudia Kowalczyk

Wydział Gospodarki Komunalnej

Już niespełna 2 miesiące dzieli nas od rozpoczęcia X edycji Kampanii Rowerowy Maj. Miasto i Gmina Niepołomice kolejny raz wystartuje ramię w ramię z głównym organizatorem – miastem Gdańsk

Od 6 maja uczniowie szkół podstawowych oraz przedszkolaki swoją postawą zachęcać będą do aktywnego, zdrowego trybu życia oraz promować alternatywne, ekologiczne środki transportu. Udział w kampanii to nie tylko kształtowanie dobrych postaw, ale przede wszystkim świetna zabawa i zdrowa rywalizacja w duchu fair play.

Czy udział w kampanii jest tylko dla rowerzystów? W żadnym wypadku! Za aktywne przejazdy do szkoły lub przedszkola uznawane będą podróże hulajnogą, na rolkach, wrotkach, deskorolce, a w przypadku najmłodszych uczestników dojazd w foteliku rowerowym lub przyczepce. Jeśli mieszkacie daleko od szkoły i dojazd wyżej wspomnianymi środkami transportu nie jest możliwy, Wasze dzieci mogą połączyć aktywność z podróżami komunikacją miejską lub autobusami szkolnymi. Wystarczy, że w poszczególnych dniach kampanii wybiorą się na minimum 30-minutową wycieczkę wyżej wspomnianymi środkami transportu. Za dotarcie w maju

na lekcje w sposób aktywny uczestnicy otrzymują naklejki, które wklejają do rowerowego dzienniczka oraz na wspólny plakat klasowy (grupowy).

Drodzy Rodzice! Pamiętajcie o przygotowaniu swoich dzieci do udziału w Rowerowym Maju. Wasze rady i zachęty, a także troska o przygotowanie sprzętu Waszych pociech są kluczowe dla zapewnienia bezpiecznego startu w kampanii. Sprawny rower to przede wszystkim:

- sprawdzenie działania hamulców, dokręcenia śrub i napięcia łańcucha,
- napompowanie kół,
- odpowiednio ustawione siodło,
- dzwonek i odblask – koniecznie z przodu (biały) i z tyłu (czerwony),
- zabezpieczenie na czas postoju (np. U-locki).

Warto również pamiętać o przeciwności z dzieckiem trasy, którą pokonywać będzie do szkoły. Wskazanie miejsc z najmniejszym natężeniem ruchu i ścieżkami rowerowymi oraz próbne przejazdy z dzieckiem na pewno popra-

wią jego komfort. Zachęcamy do wspólnego, aktywnego spędzania czasu także poza szkołą. Państwa postawa promująca zdrowy tryb życia będzie najlepszą zachętą dla dzieci – w końcu przykład idzie z góry.

Już wkrótce informować będziemy o rejestracji placówek, a następnie klas, grup przedszkolnych i chętnych do udziału uczniów i nauczycieli. Zapraszamy!



DKR.532.14.2024

**POSTANOWIENIE Nr 215/2024 KOMISARZA WYBORCZEGO W KRAKOWIE II
z dnia 21 lutego 2024 r.**

w sprawie zmian w podziale Gminy Niepołomice na stałe obwody głosowania

Na podstawie art. 13 § 1aa w związku z art. 12 § 11 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408), Komisarz Wyborczy w Krakowie II postanawia, co następuje:

§ 1. Dokonuje się następujących zmian w podziale Gminy Niepołomice na stałe obwody głosowania ustalonym postanowieniem 177/2019 Komisarza Wyborczego w Krakowie II z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie podziału Gminy Niepołomice na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2019 r. poz. 2771, zm. z 2019 r. poz. 6163, z 2020 r. poz. 1748, poz. 4040 oraz z 2023 r. poz. 3129, 3735, 5301, 5580 i 6164):

1) dzieli się stały obwód głosowania nr 8, poprzez wyłączenie z jego granic: Staniątki od 451 do 1500; tworzy się stały obwód głosowania nr 21, z granicami obwodu głosowania: Staniątki od 451 do 1500 oraz siedzibą Obwodowej Komisji Wyborczej w Szkole Podstawowej w Staniątkach, Staniątki 5, 32-005 Niepołomice,

2) dzieli się stały obwód głosowania nr 11, poprzez wyłączenie z jego granic: Wola Batorska od 601 do 1500; tworzy się stały obwód głosowania nr 22, z granicami obwodu głosowania: Wola Batorska od 601 do 1500 oraz siedzibą Obwodowej Komisji Wyborczej w Domu Kultury w Woli Batorskiej, Wola Batorska 25, 32-007 Zabierzów Bocheński.

§ 2. Załącznik do postanowienia, o którym mowa w § 1, uwzględniający zmiany dokonane niniejszym postanowieniem otrzymuje brzmienie załącznika do niniejszego postanowienia.

§ 3. Postanowienie podlega przekazaniu Burmistrzowi Miasta i Gminy Niepołomice, Wojewodzie Małopolskiemu oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

§ 4. Na postanowienie wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 3 dni od daty podania postanowienia do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie na stronie internetowej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Krakowie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Komisarza

Wyborczego w Krakowie II. Zgodnie z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego przez upływ terminu do wniesienia skargi należy rozumieć dzień złożenia skargi Komisarzowi Wyborczemu w Krakowie II.

§ 5. Postanowienie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego oraz podaniu do publicznej wiadomości na stronie internetowej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Krakowie i w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarze Gminy Niepołomice.

Komisarz Wyborczy w Krakowie II

Rafał Marek Sobczuk

Podział Gminy Niepołomice na stałe obwody głosowania

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu głosowania	Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej
1	Niepołomice /os. Boryczów/: 6 Batalionu, Balonowa, Brzezinki, Czerwonych Beretów, Dr Rudolfa Diesla, Eugeniusza Kwiatkowskiego, Generała Włodzimierza Potasińskiego, Graniczna, Komandosów, Lotnicza, Ludowa, Mokra, Nawigatorów, Oficerska, Olchowa, Pilotów, Płaszowska, Podoficerska, Polna, Przyjazna, Saperów, Sąsiedzka, Spadochroniarzy, Strzelców, Strzelecka, Wielicka, Władysława Wimmera od 39 do końca (nieparzyste), Władysława Wimmera od nr 54 do końca (parzyste), Grabska nr od 1 do 7	Zamek Królewski w Niepołomicach, ul. Zamkowa 2, 32-005 Niepołomice
2	Niepołomice/ osiedle Śródmieście/ ulice: 3 Maja, Adama Mickiewicza, Bankowa, Bocheńska od 2 do 10 (parzyste), Bocheńska od 1 do 15 (nieparzyste), Cmentarna, Droga Królewska od 1 do 28, Grunwaldzka, Ignacego Daszyńskiego, Jagiellońska, Księcia Witolda, Kusocińskiego, Mikołaja Kopernika, Młyńska, Na Grobli od 1 do 3 (nieparzyste), Osiedlowa, Parkowa, Piękna, Plac Kazimierza Wielkiego, Plac Zwycięstwa, Rotmistrza Witolda Pileckiego, Rynek, Spółdzielcza, Szeroka, Szewska, Szkolna, Tadeusza Kościuszki, Targowa, Ułanów, Wąska, Zamkowa.	Zamek Królewski w Niepołomicach, ul. Zamkowa 2, 32-005 Niepołomice
3	Niepołomice, os. Zakościele, ulice: ul. Zakole, ul. Wyzwolenia, ul. Wspólna, ul. Wrzosowa, ul. Wojska Polskiego, ul. Władysława Sikorskiego, ul. Wiejska, ul. Świerkowa, ul. Stefana Roweckiego, ul. Staniątecka, ul. Poziomkowa, ul. Podlasie, ul. plut. Gerarda Makosza, ul. Partyzantów, ul. Opłotki, ul. Myśliwska od 1 do 33 (nieparzyste), ul. Myśliwska od 2 do 12 (parzyste) oraz 12A, ul. Modrzewiowa, ul. Mjr Mieczysława Malinowskiego, ul. Marudy, ul. Malinowa, ul. Łąkowa, ul. Ludwika Solskiego, ul. Litewska, ul. Leśna, ul. Jodłowa, ul. Janusza Korczaka, ul. Jagodowa, ul. Heleny Modrzejewskiej, ul. Generała Waleriana Czumy, ul. Franciszka Ziemyby, ul. Brzozowa, ul. Borówkowa, ul. Bohaterów Westerplatte, ul. Bohaterów Getta, ul. Bocheńska od 17 do końca (nieparzyste), ul. Bocheńska od 12 do końca (parzyste), ul. Aleja Dębowa	Zamek Królewski w Niepołomicach, ul. Zamkowa 2, 32-005 Niepołomice
4	Niepołomice, os. Zagrody, ulice: ul. Ogrodowa, ul. Zbożowa, ul. Zagrody, ul. Wodna, ul. Władysława Wimmera od nr 1 do 37 (nieparzyste), ul. Władysława Wimmera od nr 2 do 52 (parzyste), ul. Wincentego Witosa, ul. Wałowa, ul. Stefana Batorego od 1 do 29 (nieparzyste), ul. Stefana Batorego od 2 do 20 (parzyste), ul. Stawowa, ul. Skarbowa, ul. Sadowa, ul. Rolnicza, ul. Robotnicza, ul. Portowa, ul. Poręby, ul. Pionierów, ul. Osiedle Robotnicze, ul. Nowa, ul. Moczydło, ul. Kwiatowa, ul. Kolejowa, ul. Kątek, ul. Jasna, ul. Grabska od 8 do końca, ul. Fabryczna, ul. Akacyjowa od 1 do 11 (nieparzyste), ul. Akacyjowa od 2 do 8 (parzyste) oraz 8G i 8K, ul. Ignacego Łukasiewicza, ul. Mariana Lutosławskiego, ul. Masztowa	Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach, ul. Zamkowa 4, 32-005 Niepołomice
5	Niepołomice, os. Podgrabie, ulice: ul. Torowa, ul. Sportowa, ul. Różana, ul. Spokojna, ul. Podłęska, ul. Niepołomicka, ul. Lipowa, ul. Krakowska, ul. Franciszka Książka, ul. Górala, ul. Chwałców, ul. Chrustowa, ul. Błonie, ul. Pod Gwiazdami, ul. Śliczna, ul. Wygodna	Dom Kultury (Świetlica Kultury) w Niepołomicach, ul. Sportowa 1b, 32-005 Niepołomice
6	Niepołomice, ulice: ul. Zacisze, ul. Zabłocie, ul. Wroniarka, ul. Wiśniowa, ul. Wiślana, ul. Trudna, ul. Topolowa, ul. Stroma, ul. Słoneczna, ul. Radosna, ul. Prosta, ul. Powiśle, ul. Podwale, ul. Pogodna, ul. Pociągów Pancernych, ul. Na Tamie, ul. Magnolii, ul. Łanowa, ul. Klonowa, ul. Kasztanowa, ul. Flisaków, ul. Brzeska od nr 1-50, ul. Boczna, ul. Bażantowa, ul. Akacyjowa od 13 do końca (nieparzyste), ul. Akacyjowa od 10 do końca (parzyste) ul. Orzechowa, ul. Wiesława Kłuska, ul. Zabierzowska od 1 do końca (nieparzyste), ul. Stefana Batorego od 31 do końca (nieparzyste)	Szkoła Podstawowa Nr 4 w Niepołomicach, Osiedle Kaptarz 40, 32-005 Niepołomice

7	Podłęże	Szkoła Podstawowa w Podłężu, Podłęże 220, 32-003 Podłęże
8	Staniątki od 1 do 450	Szkoła Podstawowa w Staniątkach, Staniątki 5, 32-005 Niepołomice
9	Zagórze	Dom Kultury w Zagórze, Zagórze 170, 32-005 Niepołomice
10	Zakrzów	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zakrzowie, Zakrzów 323, 32-003 Podłęże
11	Wola Batorska od 1 do 600	Dom Kultury w Woli Batorskiej, Wola Batorska 25, 32-007 Zabierzów Bocheński
12	Zabierzów Bocheński	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim, Zabierzów Bocheński 465, 32-007 Zabierzów Bocheński
13	Wola Zabierzowska	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Woli Zabierzowskiej, Wola Zabierzowska 1, 32-007 Zabierzów Bocheński
14	Chobot	Dom Kultury w Chobocie, Chobot 43, 32-007 Zabierzów Bocheński
15	Ochmanów	Dom Kultury w Ochmanowie, Ochmanów 123, 32-003 Podłęże
16	Słomiróg	Dom Kultury w Słomirogu, Słomiróg 119, 32-005 Niepołomice
17	Suchoraba	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Suchorabie, Suchoraba 79, 32-005 Niepołomice
18	Zakrzowiec	Dom Kultury w Zakrzowcu, Zakrzowiec 264, 32-003 Podłęże
19	Niepołomice /os. Piaski/: Anny, Długa, Droga Królewska od 29 do końca, Grzybowa, Karola, Kątowa, Księżycowa, Myśliwska od 14 do końca (parzyste), Myśliwska od 35 do końca (nieparzyste), Okrężna, Oriona, Osiedle Błoto, Osiedle Królowej Bony, Piaskowa, Ples, Pleska Sadyba, Pleski Zakątek, Podlesie, Smutna, Sosnowa, Syriusza, Ścieżka Głogowa, Torfowa, Wojciecha, Zawita, Brzeska od nr 51 do końca	Zamek Królewski w Niepołomicach, ul. Zamkowa 2, 32-005 Niepołomice
20	Niepołomice, ulice: ul. Ziołowa, ul. Zielona, ul. Wesoła, ul. Szałwiowa, ul. Suszówka, ul. Siostry Elżbiety Czackiej, ul. Rumiankowa, ul. Osiedle Suszówka, ul. Osiedle Kaptarz, ul. Nagietkowa, ul. Na Grobli od 5 do końca (nieparzyste), ul. Na Grobli od 2 do końca (parzyste), ul. Lawendowa, ul. Krzywa, ul. Krucza, ul. Zabierzowska od 2 do końca (parzyste), ul. Stefana Batorego od 22 do końca (parzyste)	Szkoła Podstawowa Nr 4 w Niepołomicach, Osiedle Kaptarz 40, 32-005 Niepołomice
21	Staniątki od 451 do 1500	Szkoła Podstawowa w Staniątkach, Staniątki 5, 32-005 Niepołomice
22	Wola Batorska od 601 do 1500	Dom Kultury w Woli Batorskiej, Wola Batorska 25, 32-007 Zabierzów Bocheński

LGD zmienia siedzibę

Szymon Urban

mieszkaniec Niepołomic

Z uwagi na wymóg dostępności lokalu dla osób ze szczególnymi potrzebami Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego zmienia adres biura i siedzibę



Od teraz LGD Powiatu Wielickiego mieści się pod adresem ul. Artura Grottgera 30 w Wieliczce, Centrum Biurowe Leksarka (dawna siedziba 4F). Telefon i godziny funkcjonowania biura pozostają bez zmian.

Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego ma ogromny wpływ na życie i rozwój gminy Niepołomice. Dzięki jej działaniom obszar ten staje się coraz bardziej przyjazny dla mieszkańców oraz atrakcyjny dla turystów i przedsiębiorców.

Dziś chcemy podkreślić ogromną rolę w funkcjonowaniu LGD, jaką odgrywają: dyrektor biura Grzegorz Leszczyński oraz specjalista ds. projektów Karol Szybiński – mieszkańcy gminy Niepołomice.

Ich zaangażowanie i determinacja przyczyniają się nie tylko do świetnych wyników LGD jako jednej z najprężniej działających Lokalnych Grup Działania w Małopolsce, ale także – a może przede wszystkim – pomagają rozwijać nasze najbliższe otoczenie. Bardzo im za to dzię-



kuje – powiedział podczas zeszłorocznego jubileuszu LGD Roman Ptak, Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice.

To między innymi dzięki ich pracy do gminy Niepołomice napłynęły niemałe pieniądze na remonty terenów publicznych, wsparcie stowarzyszeń oraz rozwój przedsiębiorczości.

Ale pozyskane pieniądze nie są celem samym w sobie. W Lokalnej Grupie Działania zależy nam na budowaniu lokalnej tożsamości, tworzeniu społeczności przyznał Grzegorz Leszczyński, dyrektor biura LGD.

I to prawda, bo oprócz dystrybucji środków finansowych Lokalna Grupa Działania angażuje się również w liczne inicjatywy społeczne, pikniki rodzinne i wydarzenia kulturalne. Sama również organizuje wydarzenia takie jak obchody Międzynarodowego Dnia Kobiet Wiejskich.

Wiele stowarzyszeń, klubów sportowych i organizacji pozarządowych otrzymały za naszym pośrednictwem wsparcie finansowe. A nam dużą radość daje obserwacja, jak dzięki temu organizacje rosną i sprawnie działają – dodaje Karol Szybiński.

Dlatego warto doceniać i wspierać działalność LGD, ponieważ jej rola jest niezwykle istotna dla rozwoju lokalnej społeczności. A jak sami mówią – nie powiedzieli jeszcze ostatniego słowa.

Serdecznie dziękuję za uczciwość i dobroć Panu, który 14 grudnia znalazł moją torebkę w koszu sklepowym przy markecie Point w Niepołomicach i odniósł ją do sklepu.

Chciałbym wyrazić głęboką wdzięczność za pomoc w tej sytuacji.

Taka pomoc jest wyjątkowa i stanowi piękny gest solidarności społecznej.

Z poważaniem

Maria Müller

Rusza dziesiąta edycja konkursu grantowego Małopolska Lokalnie!

Łukasz Dubin

Doradca ds. konkursu Małopolska Lokalnie
Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych

Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych wraz ze Stowarzyszeniem Forum Oświatowe Klucze już po raz dziesiąty zapraszają małopolskich społeczników na spotkania informacyjne dotyczące konkursu grantowego Małopolska Lokalnie

Konkurs skierowany jest do zwykłych mieszkańców, którzy mają interesujący pomysł na działanie w swojej społeczności, ale nie mają pieniędzy, żeby go zrealizować, oraz do niewielkich, lokalnych organizacji pozarządowych, które szukają wsparcia na początku swojej działalności.

Małopolska Lokalnie to konkurs grantowy z dofinansowaniem do 6000 zł podzielony na dwie ścieżki wsparcia:

- projekty społeczne, jeśli jesteście niewielką organizacją pozarządową lub grupą nieformalną,

- projekty rozwojowe dla niewielkich organizacji pozarządowych.

Nabór projektów trwać będzie od 1 do 27 marca br.

Czym różni się konkurs Małopolska Lokalnie od innych? – Operatorzy stawiają na ciekawe pomysły i edukację. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu Fundacja Biuro

Inicjatyw Społecznych i Stowarzyszenie Forum Oświatowe Klucze wypracowały formułę, w której fundusze zdobędą najlepsze pomysły, a nie najlepiej napisane wnioski. Jak co roku będą koncentrować się na innowacyjnych projektach na rzecz dobra wspólnego w społecznościach lokalnych oraz na przemyślanych projektach rozwojowych dla organizacji. Ważnym elementem będzie także promocja działań lokalnych społeczników.

Więcej informacji można znaleźć na stronie <https://malopolskalokalnie.pl> na <https://www.facebook.com/malopolskalokalnie> oraz na grupie na Facebooku <https://www.facebook.com/groups/malopolskalokalnie>

Zachęcamy również do kontaktu z Doradcą Konkursu: Łukasz Dubin, tel. 690 830 180, e-mail: lukasz.dubin@bis-krakow.pl



KONKURS GRANTOWY OD 1 MARCA 2024

www.malopolskalokalnie.pl



Projekt EKOTEAM

Czym był projekt Ekoteam?

W terminach od maja 2020 do końca stycznia 2024 na terenie gminy Niepołomice we współpracy ze Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska realizowany był projekt Ekoteam. Jego celem było zorganizowanie sieci ekodoradców działających na terenie Metropolii Krakowskiej. Ich głównym zadaniem było aktywne wsparcie mieszkańców w realizacji inwestycji wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, termomodernizacji budynków i instalacji odnawialnych źródeł energii. Projekt był efektem długofalowej polityki gmin członkowskich Stowarzyszenia w dziedzinie poprawy jakości powietrza. Projekt ten współfinansowany był ze środków instrumentu ELENA w ramach Programu Horyzont 2020. Umowa pomiędzy Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) została zawarta 31 marca 2020. Za spełnienie określonych umową wymagań dot. ilości przeprowadzonych inwestycji Europejski Bank Inwestycyjny udzielał dofinansowania do wynagrodzenia ekodoradców w gminach.

Dla gminy Niepołomice przyjęto w umowie następujące wskaźniki do realizacji:

Wymiana źródeł ciepła: 567

Termomodernizacja budynków mieszkalnych: 118

Montaż odnawialnych źródeł energii: 375

Minimalny koszt realizacji przedsięwzięć: 16 034 224,00 zł

W efekcie końcowym ekodoradcy z gminy Niepołomice pomogli przy realizacji:

Wymiana źródeł ciepła: 674 (119% umowy)

Termomodernizacja budynków mieszkalnych: 218 (185 % umowy)

Montaż odnawialnych źródeł energii: 409 (109 % umowy)

Minimalny koszt realizacji przedsięwzięć: 23 818 000,71 zł (149 %)

Perypetie Ekoteamu

Początki pracy zespołu nie były wcale łatwe. 4 młodych ludzi z mniejszym lub większym doświadczeniem musiała odnaleźć się we wspólnej pracy i z dnia na dzień przystąpić do pracy na wynik



w celu osiągnięcia wskaźników programu. Rozpoczęcie pracy na pełnych obrotach wiązało się z ogromem wiedzy do przyswojenia na start. Uchwały antysmogowe, technika urządzeń grzewczych czy regulaminy programów pomocowych stanowiły tomy stronic zapisanych małym druczkiem do przebrnięcia, aby w pełni rozpocząć pracę ekodoradcy dla mieszkańców gminy. Sprawa była na tyle złożona, że ekodoradcy w gminie Niepołomice chcieli zaoferować mieszkańcom maksymalnie możliwą pulę programów pomocowych takich jak m.in.: Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Niepołomice, program Czyste Powietrze, program Stop Smog, program Mój Prąd, program Ekopatrzery na rzecz słonecznej energii małopolski. Zespół ekodoradców rozpoczynał pracę w Referacie Energii Odnawialnej i Gospodarki Komunalnej pod kierownictwem ś.p. Stanisława Nowackiego z siedzibą w głównym budynku Magistratu, następnie był częścią Wydziału Inwestycji z siedzibą na ulicy Grunwaldzkiej, by w końcowym etapie zgodnie z trendami nowatorskich gmin przekształcić się w osobny Referat Ochrony Powietrza pod kierownictwem Anny Szewczyk z siedzibą przy ulicy

Targowej i w tej formie funkcjonował będzie po zakończeniu projektu Ekoteam. Niełatwy był również okres, w jakim przypadło funkcjonować ekodoradcom. Rozpoczynali pracę w pandemii Covid-19 i nieprzerwanie przez cały okres jej trwania przyjmowali mieszkańców w swoim pomieszczeniu. Agresja Rosji na Ukrainę i związane z tym wydarzeniem problemy takie jak brak materiałów budowlanych i ich szalejące ceny oraz niepokój energetyczny nie pomagały w realizacji wskaźników. Ponadto wprowadzenie dodatków węglowych czy zamieszanie związane z wydłużeniem terminów uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego również komplikowało pracę. Dodatkowo w 2022 r. zmianie uległa ustawa o odnawialnych źródłach energii, która spowodowała, że rozliczanie energii wytwarzanej z ogniw fotowoltaicznych stało się mniej opłacalne dla obywateli. Informacja przekazana przez Polską Spółkę Gazowniczą (PSG) o braku środków na nowe przyłącza gazowe dla odbiorców indywidualnych również komplikowała pracę na rzecz projektu. Ale mimo tych przeciwności ekodoradcom w gminie Niepołomice udało się zrealizować wskaźniki umowy z solidną nawiązką.

Zespół i jego praca

W trakcie trwania projektu ekodoradcy z gminy Niepołomice udzielili:

- 17 889 porad telefonicznych
- 4 407 porad drogą mailową
- 9 316 porad w siedzibie urzędu
- 4 107 porad w terenie

Celem utworzenia zespołu była pomoc mieszkańcom w realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych i termomodernizacyjnych. Poprzez ten charakter pracy pomagający w uzyskaniu środków, ekodoradcy przez mieszkańców gminy nie byli postrzegani przez pryzmat urzędników, a bardziej jak stricte doradcy. Praca z drugim człowiekiem nie przez cały czas jest pracą łatwą i przyjemną, ale końcowy efekt jest zawsze satysfakcjonujący. Własnymi oczami ekodoradcy mogli spoglądać na to, jak dzięki ich pracy rośnie świadomość społeczna mieszkańców na temat ochrony powietrza i jak dzieci – na prelekcjach w szkołach czy placach zabaw – chłoną wiedzę, która zaowocuje lepszą jakością powietrza w naszym regionie w przyszłości. Zespół – niezależnie od jego konfiguracji personalnej – tworzyły osoby młode, pełne pasji, a także dysponujące ogromną wiedzą na temat otaczającego ich środowiska. Ich głowy przepełnione były pomysłami na konkursy dla dzieci, prelekcje w szkołach, zabawy terenowe, artykuły na stronie urzędu i nigdy na ich twarzy nie pojawił się zgrzyt związany z tym, że nierzadko trzeba było przyjść do pracy w sobotę, niedzielę czy przyjść na spotkanie z mieszkańcami na godz. 19. Zespół ten chronologicznie tworzyli:

- Konrad Lembas (od 05.2020 r. – do teraz);
- Anna Szewczyk (od 06.2020 r. do 12.2020 r., następnie kierownik Referatu Ochrony Powietrza);
- Kacper Morton (od 06.2020 r. do 10.2021 r.);
- Klaudia Kowalczyk (od 09.2020 r. do 10.2023 r.);
- Karolina Wołek (od 03.2021 r. do 05.2022 r.);
- Weronika Baran-Miernik (od 11.2021 do teraz);
- Justyna Mitroniuk (od 11.2021 do teraz);
- Arkadiusz Gliński (od 07.2022 do teraz).

Dzięki tak dobranemu zespołowi z powodzeniem można było współtworzyć lekcje ekologiczne w szkołach, spotkania z mieszkańcami czy imprezy takie jak Czyste Lasy lub Gminny Piknik Ekologiczny – Razem tworzymy klimat. Spod rąk ekodoradców wyszła również cała masa

artykułów do „Gazety Niepołomickiej” czy na stronę internetową, z których korzystali mieszkańcy w zakresie oszczędzania energii czy dostępnych dofinansowań. Jeśli można porównać wykonywanie pracy ekodoradcy bardzo obrazowo, to na pierwszy rzut oka nasuwa się postać komandosa do zadań specjalnych zrzuconego pośrodku dżungli, który ma misję do wykonania. Ekodoradca jednoosobowo odpowiadał za zakres, który zwykle przypada na kilka referatów czy wydziałów w urzędzie. Ekodoradca musiał m.in.: zorganizować sobie przestrzeń biurową, pozyskać wiedzę o dofinansowaniach i technika- liach związanych z realizacją inwestycji, musiał wystąpić o środki zewnętrzne na dofinansowania, przeprowadzić mieszkańca przez formalności we wnioskach o udział w programach i wnioskach o płatność, nadzorować realizację i odbiór techniczny u mieszkańców, wykonać dokumentację urzędową, zaraportować realizację programów do kilku instytucji, rozliczyć programy, zaplanować kampanię promocyjną, zorganizować wyjścia terenowe do mieszkańców, przebrnąć przez różnorakie kontrole instytucji zewnętrznych czy zwyczajnie pomóc mieszkańcowi z problemem w bezpośrednim kontakcie i zarządzać milionowymi projektami. Była to inna forma pracy urzędnika, gdyż ekodoradca pracował na wynik w celu realizacji wskaźników. Co za tym idzie osoba, która spotykała się w swojej pracy z tak szerokim zakresem obowiązków, będzie fantastycznie przygotowana na dalszą karierę zawodową i poradzi sobie w każdym możliwych warunkach.

Efekty pracy

Oprócz wymienionych wyżej wskaźników pracy ekodoradców w gminie Niepołomice należy również spojrzeć na pracę 44 ekodoradców z 15 gmin „obwarzanka krakowskiego” zrzeszonych w Stowarzyszeniu Metropolia Krakowska.

W czasie realizacji projektu Eko Team ekodoradcy:

- Kontaktowali się z mieszkańcami ponad 300 000 razy (kontakty telefoniczne, poprzez e-mail oraz wizyty mieszkańców w urzędzie),
- Przeprowadzili prawie 16 500 wizyt w domach mieszkańców, którzy planowali inwestycje.

Dzięki zaangażowaniu ekodoradców mieszkańcy gmin Metropolii Krakowskiej:

- wymienili ponad 7500 pieców niespełniających norm,
- przeprowadzili ponad 1650 termomodernizacji budynków,
- wykonali ponad 4 000 inwestycji

w Odnawialne Źródła Energii,

- łączny koszt przeprowadzonych inwestycji to prawie 273 000 000 zł.

Przełożyło się to na zmniejszenie zużycia energii oraz na znaczną redukcję CO₂:

- szacunkowa roczna ilość energii końcowej zaoszczędzonej w modernizowanych domach wyniosła o ponad 113 [GWh/rok],
- szacunkowa roczna produkcja energii końcowej z OZE przekroczyła 21 [GWh/rok],
- szacunkowa roczna redukcja emisji CO₂ wyniosła ponad 66 000 [t/rok].

Z namacalnych dowodów możemy z pewnością zaobserwować mniejszą liczbę ostrzeżeń o zanieczyszczeniu powietrza niż przed rozpoczęciem pracy ekodoradców, co będzie miało bezpośredni wpływ na nasze zdrowie w przyszłości. Nawiązana została współpraca między jednostkami gminnymi takimi jak MGOPS, Straż Miejska, Centrum Kultury czy organizacjami zewnętrznymi takimi jak Niepołomicki Alarm Smogowy, Fundacja Lepsze Niepołomice, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Stowarzyszenie Metropolia Krakowska czy Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć Energie Cités.

Co dalej z ekodoradcami?

Zgodnie z zapisami Programu Ochrony Powietrza oraz decyzją władarzy gminy Niepołomice ekodoradcy w niezmiennym składzie, będą kontynuowali swoją pracę w Referacie Ochrony Powietrza (ul. Targowa 7) na rzecz mieszkańców. W godzinach pracy Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach można wciąż zgłosić się do nich po poradę w zakresie dofinansowania do wymiany źródła ciepła, termomodernizacji budynku czy montażu odnawialnych źródeł energii w ramach programu Czyste Powietrze.

Ekodoradcy z gminy Niepołomice będą również starali się pozyskać środki na dofinansowania z nowej perspektywy finansowej na przyszłe inwestycje mieszkańców.

Zapraszamy do kontaktu:

Osobiście: ul. Targowa 7, Niepołomice (Referat Ochrony Powietrza).

Telefonicznie: 12 250 94 54, 12 250 94 89.

Drogą mailową: ekodoradca@niepolomice.eu

KONRAD LEMBAS

koordynator ekodoradców

PROGRAMY DOTACYJNE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Zapisy uchwały antytmogowej dotyczą zarówno budynków prywatnych, jak i gospodarczych, szklarni, tuneli foliowych, lokali usługowych i zakładów przemysłowych. Przepisy obejmują procesy produkcyjne, wędzarnie, suszarnie, gastronomię itp.

Jeśli eksploatowane urządzenie nie podlega przepisom w sprawie ekoprojektu (np. kotły o mocy powyżej 500 kW, na biomasę niedrzewną, do kogeneracji energii elektrycznej i ciepła oraz innych urządzeń nietypowych), nadal trzeba wykazać, że jego efektywność energetyczna oraz wielkość emisji nie przekracza dopuszczalnych poziomów. Aby to zrobić można zlecić analizę w laboratorium (konieczna akredytacja PCA) lub przeprowadzić badanie w miejscu eksploatacji instalacji.

Dopuszcza się możliwość doposażenia miejscowego ogrzewacza w urządzenie redukujące emisję do poziomu zgodnego ze standardem ekoprojektu.

UCHWAŁY ANTYSMOGOWE NIE MAJĄ ZASTOSOWANIA DO:

- Instalacji, które wymagają pozwolenia na emisję lub pozwolenia zintegrowanego (np. kotły grzewcze o nominalnej mocy cieplnej powyżej 5MW – węgiel kamienny lub powyżej 10MW – kok lub biomasa; instalacje, gdzie energia spalania wykorzystywana jest bezpośrednio w procesie np. piec piekarniczy lub suszarniczy o nominalnej mocy powyżej 1MW).
- Spalania paliw poza instalacjami (np. niestacjonarne grille, rozpalanie ognisk, pojazdy).

#EkoNce



NIEPOŁOMICE

- Instalacji, które wymagają pozwolenia na emisję lub pozwolenia zintegrowanego (np. kotły grzewcze o nominalnej mocy cieplnej powyżej 5MW – węgiel kamienny lub powyżej 10MW – kok lub biomasa; instalacje, gdzie energia spalania wykorzystywana jest bezpośrednio w procesie np. piec piekarniczy lub suszarniczy o nominalnej mocy powyżej 1MW).

GDZIE ZNAJDĘ INFORMACJĘ O DOSTĘPNYCH PROGRAMACH DOTACYJNYCH ?

- Na stronie internetowej **Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości** w Biuletynie informacyjnym ekodoradców dla biznesu w zakresie możliwości ekofinansowania wybranych przedsięwzięć małopolskich przedsiębiorców pod adresem: <https://www.mcp.malopolska.pl/ekodoradcy-dla-biznesu/aktualnosci> w kategorii EKOFINANSOWANIE.

ABY DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ SKONTAKUJ SIĘ Z EKODORADCAMI DLA BIZNESU.



Od 1 lipca 2021 roku każdy właściciel ma obowiązek złożenia deklaracji do **Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB)**. Dotyczy ona liczby i rodzaju zainstalowanych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych (formularz A) i niemieszkalnych (formularz B).

PAMIĘTAJ! Jeśli złożyłeś już deklarację, ale od tego czasu uruchomiłeś nowe urządzenie, masz **14 dni** na złożenie aktualizacji.

Jak możesz to zrobić?

- Online – na stronie <https://zone.gunb.gov.pl/> korzystając z profilu zaufanego;
- Osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach.

CZYSSTE POWIETRZE W NIEPOŁOMICACH?

WYBÓR NALEŻY DO CIEBIE

#EkoNce



MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

NIEPOŁOMICE

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

TERMINY I MOŻLIWOŚCI MONTAŻU

Drogi Mieszkańcu, pamiętaj, że zgodnie z przyjętą Lokalną Uchwałą Antysmogową dla Gminy Niepolomice:

- Od 2022 roku zakazany jest montaż nowych kotłów i ogrzewaczy na węgiel;
- Do 2023 roku wszystkie bezklasowe urządzenia grzewcze powinny zostać zlikwidowane;
- Od 2027 nie będzie możliwości użytkowana kotłów i ogrzewaczy klasy 3 i 4;
- Od 2030 w naszej gminie zakazane będzie użytkowanie wszystkich kotłów i ogrzewaczy, w których spalany jest węgiel.

CO MOŻESZ ZAINSTALOWAĆ W ZAMIAN KOTŁA WĘGLOWEGO?

- Kociol na biomasę (wymagana jest zgodność z ekoprojektem i podwyższony standard^{*)})
- Zgazowujący drewno kawałkowe
- Pompa ciepła
- Kociol elektryczny
- Kociol gazowy

JEŚLI ZASTANAWIASZ SIĘ, CO Z TWOIM KOMINKIEM, UPEWNIJ SIĘ, ŻE:

- Po 27.09.2021 został dostosowany do wymogów ekoprojektu lub osiąga sprawność powyżej 80%;
- Nowo instalowane urządzenie oprócz certyfikatu ekoprojektu posiada zamkniętą komorę spalania i automatyczną regulację pracy.

^{*}maksymalna emisja pyłu 20 mg/m³



NIE CZEKAJ I WYMIENŃ PIEC JUŻ TERAZ!

Po zakończeniu programów dofinansowania konieczna będzie wymiana urządzeń we własnym zakresie.

Jeśli używasz paliwa, które nie spełnia norm, palisz odpadami lub nie przestrzegasz zapisów Programu Ochrony Powietrza i Uchwały Antysmogowej, możesz zostać ukarany mandatem do 500 zł. Jeśli sytuacja będzie się powtarzać, może zostać skierowany wniosek do sądu o ukaranie **karą grzywny do 5 tys. zł.**

Podczas kontroli możesz być poproszony o okazanie:

- potwierdzenia, że kociol spełnia wymagania ekoprojektu jeśli został zainstalowany po 1 lipca 2017 roku (potwierdzenie badań emisji powinno być dołączone do instrukcji użytkownika kotła),
- potwierdzenia parametrów uziarnienia węgla (świadectwo jakości).

Użytkownik urządzenia grzewczego powinien okazać kontrolerom dokumenty potwierdzające, że eksploatowany piec, kociol lub kominek spełnia wszystkie wymogi określone w uchwale antysmogowej. Może być to np. dokumentacja techniczna, wyniki badań, certyfikat, tabliczka znamionowa, która potwierdzi wymagany poziom sprawności i emisji.



PROGRAMY DOTACYJNE

CZYSSTE POWIETRZE DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Posiadasz nieefektywne źródło ciepła na paliwo stałe i chcesz je wymienić?

Skontaktuj się z Referatem Ochrony Powietrza i uzyskaj informacje o dofinansowaniu w Programie Czyste Powietrze.

- Program skierowany jest do właścicieli lub współwłaścicieli jednorodzinnych budynków, lub wydziałonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.
- Możesz uzyskać dofinansowanie na termomodernizację budynku, zakup i montaż m.in. pompy ciepła, kotła gazowego, kotła na biomasę oraz instalację fotowoltaiczną, a także audyt energetyczny.
- Maksymalne dotacja dla podstawowego programu dofinansowania może wynieść **66 000 zł**, dla podwyższonego poziomu dofinansowania **99 000 zł**, natomiast dla najwyższego poziomu dofinansowania **135 000 zł**.

INTERESUJĄ CIĘ SZCZEGÓŁY?

Aby umówić się na konsultację zadzwoń pod numery telefonów: **(12) 250-94-54** lub **(12)250-94-89** bądź daj nam znać mailowo: ekodradca@niepolomice.eu



Referat Ochrony Powietrza
ul. Targowa 7
32-005 Niepolomice



Puszcza Festiwal

Marta Makowska

Referat Promocji i Kultury

Lubicie chodzić z mapą w rękach i szukać przygód? Chcecie spędzić majówkę z rodziną, przyjaciółmi, znajomymi na wspólnej zabawie? Puszcza Festiwal jest dla Was!

Fundacja Tres Companeros, organizatorzy zawodów biegowych takich jak Bunt Mikołajów czy YOLO, zapraszają Was do odkrywania Puszczy Niepołomickiej z mapą w rękach. Wystartujcie w zawodach na sposób jaki lubicie. Możecie iść, biec lub jechać na rowerze, co więcej – od was zależy, czy chcecie to zrobić indywidualnie, czy grupowo. Czekają krótsze i dłuższe dystanse, fantastyczne medale, smaczne przekąski, relaks na leśnej polanie i ognisko. Dla śmiałków przygotowane jest 300

miejsc i 4 konkurencje. Możecie wyruszyć na zawody w dzień (start godz. 14.00) i pokonać dystanse:

- 10 km na nogach (limit czasu 5h)
- 25 km na rowerze (limit czasu 5h)
- 15 km na nogach (limit czasu 7h)
- 30 km na nogach (limit czasu 7h)

Zapraszamy 3 maja 2024 r. na polanę Sitowiec, w Puszczy Niepołomickiej. Spędźcie z Tres Companeros niezapomnianą majóweczkę!



Izba pełna gier

Marta Makowska

Referat Promocji i Kultury

W czwartek 15 lutego o godzinie dwunastej Izba Regionalna – Centrum Organizacji Pozarządowych w Niepołomicach przekształciła się w barwne królestwo gier i zabaw. Wszystko to z myślą o dzieciach spędzających ferie w mieście

Tego dnia uczestnicy mogli zanurzyć się w fascynujący świat gier planszowych o ogromnych gabarytach, skorzystać z malowania twarzy oraz spróbować swoich sił przy olbrzymiej Jendze, która cieszyła się największym zainteresowaniem.

Rysowano ufoludki, tworzone postacie z bajek, a także wykonano brylantowe

wyklejanki, które później ozdobiły ściany izby, tworząc unikatową wystawę rysunku. Wśród atrakcji nie zabrakło gry Puszcza w piłkę, zabaw z okularami wirtualnej rzeczywistości oraz emocjonujących rozgrywek w piłkarzyki.

To wydarzenie otwarte było dla wszystkich mieszkańców, którzy tego dnia odwiedzili Izbę Regionalną, aby skorzystać

z dowolnie wybranej zabawy i spędzić czas zgodnie z własnymi upodobaniami. Pomimo braku śniegu, dzieci cieszyły się możliwością wspólnej zabawy.

Izba Regionalna – Centrum Organizacji Pozarządowych zaprasza do śledzenia wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, które w najbliższym czasie zagospodzą w sercu miasta.



Zdrowie psychiczne dzieci

Podczas Salonu Czwartkowego w Zamku Królewskim w Niepołomicach 22 lutego rozmawialiśmy o zdrowiu psychicznym dzieci i młodzieży. Gościem specjalnym prof. Teresy Olearczyk była dr Anna Depukat – dyrektor Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, specjalistka w dziedzinie psychiatrii dorosłych, związana z krakowskim Szpitalem Klinicznym im. dr. Józefa Babińskiego. Spotkanie trwało ponad godzinę, a rozmowa skoncentrowała się na aktualnych wyzwaniach związanych ze zdrowiem psychicznym młodego pokolenia

Rozmówczynie podkreślały zatrważający trend samobójstw wśród dzieci w wieku 7-9 lat, co uwydatniło pilną potrzebę zwrócenia uwagi na zdrowie psychiczne najmłodszych. Kluczowym elementem walki o dobrostan dzieci jest nauczanie ich radzenia sobie z emocjami i umożliwienie otwartej rozmowy na temat problemów.

Dr Depukat wskazała, że narzędzia do tego celu nie są skomplikowane, lecz często brakuje rodzicom podstawowej wiedzy i pewności siebie. A przecież to rodzice i nauczyciele odgrywają kluczową rolę w budowaniu zdrowej psychiki dzieci i młodzieży. Dzieci potrzebują stabilności, zrozumienia, akceptacji i wsparcia ze strony dorosłych. W tym kontekście podkreślono, że rodzice i nauczyciele powinni być świadomi wpływu swojego zachowania na psychikę dzieci i podejść do roli opiekuńczej z odpowiedzialnością i zrozumieniem.

W rozmowie pojawił się też temat nowoczesnych technologii. Tutaj także kluczowa jest świadomość rodziców. Pozwalanie na używanie telefonów lub tabletów dzieci do 6 roku życia niezależnie od treści, jakie dziecko w nich śledzi, prowadzi do przebodźcowania, kłopotów z emocjami, a także brakiem równowagi. U starszych dzieci problemem jest brak kontroli nad czasem spędzonym przed ekranem, a także niewłaściwa zawartość dostępna w sieci. Często to właśnie patotreści sprawiają, że dzieci i młodzież zaczynają postrzegać siebie i świat wokół, jako bezsensowny i bezwartościowy. Edukacja rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z technologii, a także aktywne uczestnictwo w życiu online dziecka są w dzisiejszych czasach kluczowe dla zapewnienia mu zdrowego i bezpiecznego środowiska.

Istnieją metody, które mogą pomóc dziecku przebrnąć przez problemy i trudny czas takie jak budowanie

zdrowych relacji, spędzanie wartościowego i aktywnego czasu z rodzicami, różnorodne formy wsparcia, aktywność fizyczna, kontakt z naturą, czytanie książek czy zaangażowanie w wolontariat. W świecie dynamicznie rozwijającym się, często zapominamy o tych bezpłatnych, ale skutecznych narzędziach.

Rozmowa poruszyła temat autorytetów, a raczej braku autorytetów dla dzieci, które często kierują się opiniami i przykładami celebrytów z mediów społecznościowych. Zauważono, że młodzi ludzie potrzebują mądrych i inspirujących osób, które staną się dla nich wzorem do naśladowania. Brak alternatywnych wzorców może prowadzić do trudności w kształtowaniu własnej tożsamości i wartości.

Dr Anna Depukat zwróciła uwagę na potrzebę zmian programowych w nauczaniu psychologów, aby lepiej przygotować ich do praktyki terapeutycznej.

Czwartkowe spotkanie było doskonałą okazją do wspólnego zastanowienia się nad kondycją młodego pokolenia, identyfikacji przyczyn problemów oraz omówienia praktycznych rozwiązań, które każdy z nas może wprowadzać systematycznie dla dobra zdrowia



psychicznego. Współczesne wyzwania takie jak presja społeczna, nadmierny stres czy brak świadomości wpływu nowoczesnych technologii wymagają kompleksowego podejścia społecznego, edukacyjnego i rodzinnego. Wartościowe relacje, edukacja emocjonalna, aktywność fizyczna, a także rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem stanowią kluczowe elementy wspierające zdrowy rozwój psychiczny młodego pokolenia.

JOANNA MUSIAŁ, JOANNA KOCOT
Referat Promocji i Kultury

Wycieczka do Śląskiego Parku Nauki

Damian Szewczyk

nauczyciel informatyki Szkoła Podstawowa nr 1 w Niepołomicach

Pierwszego dnia lutego najstarsi uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Niepołomicach pod opieką nauczycieli wybrali się na wycieczkę do Chorzowa. Celem wycieczki był Śląski Park Nauki, gdzie uczniowie mieli zwiedzić wystawę „Geofizyka” i wziąć udział w seansie astronomicznym

Po dotarciu do Planetarium Śląskiego, swoje kroki skierowali na wystawę „Geofizyka”, na której prezentowane są zjawiska z sejsmologii i meteorologii. Wystawa ta powstała w niedawno przebudowanym budynku planetarium. W trakcie zwiedzania wystawy każdy z uczestników brał udział w symulacjach trzęsienia ziemi, poznawaniu stref klimatycznych dzięki specjalnym komorom klimatycznym. Jedną z ekspozycji, która najbardziej podobała się uczestnikom, dotyczyła generowania błyskawic za pomocą cewki Tesli.

Nie zabrakło także akcentów astronomicznych w czasie zwiedzania wystawy.

Dzięki prawie dwumetrowemu ekranowi kulistemu mogli zobaczyć, jak wygląda z kosmosu Ziemia, Księżyc, Mars czy inne planety Układu Słonecznego. Po prawie dwugodzinnym zwiedzaniu wszyscy udali się do głównej sali planetarium na seans *Kometa nad Szwajcarską Doliną*. Chorzowskie planetarium jest jednym z najstarszych planetariów w Polsce, gdzie pod 23-metrową kopułą można dostrzec około 100 milionów gwiazd. W trak-

cie seansu poznawano gwiazdozbiory, planety oraz inne ciała niebieskie.

Po zakończonym seansie i chwili wytchnienia wszyscy, pełni wrażeń, udali się w drogę powrotną do Niepołomic. W trakcie powrotu i rozmów w autokarze okazało się, że wielu uczniów postanowiło jeszcze kiedyś wrócić do Śląskiego Parku Nauki. Zanim jednak to nastąpi, chętnie odwiedzają nasze niepołomickie obserwatorium, które również dysponuje planetarium.



Dla babci i dziadka

Justyna Potocka, Iwona Kubas

W dniach 17 i 18 stycznia 2024 r. dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 1 w Niepołomicach z grup: Krasnoludki, Biedroneczki, Promyczki, Gwiazdeczki, Leśne Ludki, Wesołe Misie i Pszczółki uczciły Dzień Babci i Dziadka. Uroczystości odbyły się w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach.

Dzieci własnoręcznie, z drobną pomocą nauczycieli, wykonały piękne zaproszenia, które potem wręczyły babciom i dziadkom. Seniorzy zarówno w środę, jak i w czwartek licznie zjawili się w sali widowiskowej, by podziwiać występy swoich wnucząt. Najpierw dyrektor Dorota Zielonka przywitała gości, po czym rozpoczął się program artystyczny.

Przedszkolaki recytowały wiersze, tańczyły, śpiewały, odgrywały role. Na twarzach zaproszonych malowały się uśmiech i duma, a – niejednokrotnie – w oczach pojawiały się łzy wzruszenia.

Na koniec wszystkie dzieci odśpiewały 100 lat, po czym wręczyły przygotowane prezenty oraz laurki.

Pani dyrektor podziękowała za występy i zaprosiła szanownych gości na poczęstunek, o który zatroszczyli się rodzice przedszkolaków.



Zabawa karnawałowa w przedszkolu

Ewelina Ciońcka, Agnieszka Więcek

9 lutego 2024 r. wychowankowie Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim wzięli udział w balu karnawałowym.

Dzieci przebrane były za bohaterów znanych z rozmaitych bajek. W salach przedszkolnych można było spotkać m.in. wróżki, księżniczki, motylki, piratów, strażaków, policjantów, Spider-Mana, Batmana. Wystrój sal wprowadził dzieci w radosny nastrój oraz zachęcał wszystkich do zabawy.

Dzieci bawili się przy rytmach wesołej i porywającej do tańca muzyki. Chętnie uczestniczyły w różnego rodzaju zabawach i konkursach. Nie zabrakło również słodkiego poczęstunku. W trakcie balu odbyła się „karnawałowa rewia mody”, podczas której dzieci mogły na „zaczarowanym wybiegu” zaprezentować swoje stroje. Wszyscy modele zostali nagrodzeni gromkimi brawami.

Bal zakończył się tańcem w kole. Wspólna zabawa przyniosła wiele radości naszym wychowankom, a to było głównym celem tego balu.

Bal został zorganizowany w ramach udziału w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025.



XXIII Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej

Maria Baran

współorganizatorka konkursu

Występem laureatów zakończyła się XXIII edycja Dekanalnego Konkursu Recytatorskiego Poezji Religijnej w Woli Zabierzowskiej. Na scenie Domu Kultury w Woli Zabierzowskiej zaprezentowali się laureaci, zdobywając uznanie w czterech kategoriach wiekowych. Wyróżnienie to nie tylko honor dla indywidualnych recytatorów, lecz także chwila pełna wzruszeń i radości dla całej społeczności szkolnej

Zuzanna Synowiec, uczennica Szkoły Podstawowej nr 4 w Niepołomicach, triumfowała w kategorii klas I–III, zdobywając zaszczytne I miejsce. Kolejne zwycięstwo dla tej samej szkoły przyszło z kategorii klas IV–V, gdzie Hanna Możejko zaprezentowała się na najwyższym poziomie. Anna Nawrot, również uczennica SP nr 4, zdobyła pierwsze miejsce w kategorii klas VI–VIII, podkreślając wysoki poziom artystyczny swojego wystąpienia. Licealistka Zofia Kryjomśka z Zespołu Szkół im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Niepołomicach okazała się najlepsza w kategorii szkół ponadpodstawowych.

Podczas uroczystości nie zabrakło również wyróżnień dla innych utalentowanych recytatorów. Aleksandra Karcz z Szkoły Podstawowej w Staniątkach zajęła II miejsce, a Helena Nowak z SP nr 2 w Niepołomicach zdobyła III miejsce w kategorii klas

I–III. Julia Balachowska z SP w Staniątkach i Alicja Gomet z SP nr 1 w Niepołomicach zdobyły odpowiednio II i III miejsce w kategorii klas IV–V. Natomiast w kategorii klas VI–VIII Bartłomiej Oszajec (SP nr 4) zajął II miejsce, a Jakub Antończyk (SP w Zabierzowie Bocheńskim) III miejsce.

W kategorii szkół ponadpodstawowych drugie miejsce zajęła Nikola Grzęda, a trzecie Oskar Pajdzik – obaj reprezentujący ZS im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Niepołomicach.

Fundatorami nagród byli tradycyjnie Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice, Roman Ptak oraz Dziekan Dekanatu Niepołomickiego, ks. Piotr Studnicki. Bony podarunkowe do Empiku oraz książki trafiły w ręce zwycięzców, a pozostali

uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i słodkie upominki.

Warto podkreślić, że obecność w konkursie była możliwa dzięki zaangażowaniu fundatorów i wsparciu lokalnych władz, reprezentowanych przez Michała Hebdę – wiceburmistrza Niepołomic oraz Wiesława Bobowskiego – dyrektora Wydziału Edukacji.

Spotkanie z poezją religijną zgromadziło liczne grono 66 recytatorów, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu konkursem. Dyrektor ZSP w Woli Zabierzowskiej, Anna Matysiak, serdecznie podziękowała wszystkim uczestnikom za udział w konkursie i zaprosiła do udziału w kolejnej edycji z nadzieją na dalsze artystyczne sukcesy młodych talentów.



To już 26 lat

Halina Trzos, Anna Kumięga

nauczycielki w Szkole Podstawowej w Zakrzowie

31 stycznia po raz 26. w Szkole Podstawowej w Zakrzowie obchodziliśmy Święto Patrona, św. Jana Bosko. Ponieważ jest to niezwykle postać, obchodzenie jej imienin uznajemy za wyjątkowe wydarzenie

Odnosząc się do działalności świętego, której podstawowymi założeniami była pomoc potrzebującej młodzieży oraz pokazywanie, jak być dobrym człowiekiem, w tym dniu szkoła stała się na jego wzór Mini Oratorium. Chcieliśmy wyeksponować najważniejsze elementy pedagogiki Jana Bosko, wcielając je praktycznie w życie, aby uczniowie i nauczyciele dobitnie poczuli, jak to jest być uczniem czy pracownikiem szkoły, której patronem jest właśnie taki święty.

Dzień rozpoczęliśmy od uroczystej mszy świętej, na której słowo do uczniów wygłosił zaproszony salezjanin, ksiądz Mirosław Kosiec. Dalsza część dnia upłynęła uczniom na zabawach (gry i zabawy języ-

kowe), grach (turniej gier planszowych), tańcach (tańce i zabawy integracyjne), rozwijaniu uzdolnień muzycznych (Boska orkiestra, miniwarsztaty muzyczne) oraz sportowych (Boskie akrobacje, tor przeszkód na czas).

Uczniowie na zajęciach kooperatywnych mieli okazję współpracować jako zespoły klasowe, wykazując się kreatywnością i pomysłowością. Wykorzystując zasoby programu Laboratorium Przyszłości, uczestnicy mogli na chwilę stać się młodymi programistami Ozobotów. A biorąc udział w Bieganym dyktandzie, szlifowali zasady ortografii.

Oślodą i wytchnieniem tego dnia były warsztaty kulinarne przygotowane przez

jedną z klas. W tym dniu na szkolnym korytarzu zagościło wyjątkowe Studio Bosko, gdzie zaproszeni goście, nauczyciele oraz uczniowie odpowiadali na pytania zadawane przez naszych młodych reporterów.

Uroczystości i zabawy szybko się skończyły, ale atmosfera święta i „duch” św. Jana Bosko są z nami na co dzień. Jako społeczność szkolna jesteśmy dumni z tego, że nasza szkoła nosi właśnie jego imię.



Futbolowe pasje na wschodzie gminy.

Żeńska drużyna KS Dąb Zabierzów Bocheński

Historia żeńskiej drużyny KS Dąb Zabierzów Bocheński rozpoczyna się od wakacji 2015 roku, kiedy na boisku Klubu Sportowego Dąb w Zabierzowie Bocheńskim zorganizowano festyn, a jedną z atrakcji było spotkanie żeńskiej drużyny z trampkarzami trenującymi piłkę nożną w lokalnym klubie. Żeński zespół składał się z kilkunastu dziewczyn, które zazwyczaj kibicowały swoim kolegom podczas meczy. Nikt wtedy nie przypuszczał, że ten zabawowy występ będzie początkiem żeńskiej drużyny, która ustawicznie podnosi swoje umiejętności i staje się silnym punktem na piłkarskiej mapie nie tylko Małopolski

Inicjatywa utworzenia drużyny żeńskiej wyszła od samych dziewczyn, które chciały rozpocząć regularne treningi. Początkowo miało to być zabawą, miłym i pożytecznym spędzeniem czasu. Jesienią 2015 r., pod wodzą trenera Marcina Kutka, zespół rozpoczął treningi. Pierwszym oficjalnym występem było uczestnictwo w turnieju z okazji Święta Niepodległości zorganizowanym przez Podokręg Wielicki Małopolskiego Związku Piłki Nożnej. Dziewczyny rywalizowały m.in. z drużynami Puszczy Niepołomice, Górnika Wieliczka czy Piasta Łapanów. W tym turnieju żeński zespół KS Dąb zajął ostatnie, szóste miejsce. Jednak najlepszym odzwierciedleniem szybkiego postępu i rozwoju drużyny jest fakt, że w następnym roku uczestnictwo w tym turnieju zakończyło się zwycięstwem ekipy z Zabierzowa Bocheńskiego, a drużyny, które uprzednio wydawały się poza zasięgiem, musiały uznać swoją porażkę.

Na sygnały o dynamicznym rozwoju piłkarstwa kobiecego na terenie powiatu wielickiego odpowiedział Podokręg, który na wiosnę 2016 r. zorganizował ligę, w której mogły uczestniczyć żeńskie zespoły. Grano na połowie boiska, a zespoły liczyły po siedem zawodniczek. Rozgrywki miały za zadanie umożliwić sportową rywalizację pomiędzy lokalnymi drużynami. Po zakończeniu rundy wiosennej żeński Dąb postanowił zgłosić drużynę do rozgrywek IV ligi żeńskiej. Na pełnowymiarowym boisku zabierzowski zespół zadebiutował 27 sierpnia 2016 r. Mecz





zakończył się remisem 1-1, a rywalem piłkarek z Zabierzowa była drużyna Piasta Łapanów. Historyczną pierwszą bramkę w poważnej piłkarskiej rywalizacji zdobyła Monika Antończyk.

W kolejnym sezonie drużyna KS Dąb zaczęła liczyć się w rozgrywkach, co przekładało się na zajęcie wyśmienitego 3. miejsca na końcu rozgrywek, zdobywając 39 punktów (12 zwycięstw, 3 remisy i 2 porażki). To był bardzo dobry sezon dla młodej drużyny z Zabierzowa, podczas którego ukształtował się jej trzon, a zawodniczki, które dołączyły do zespołu, stanowiły o jego sile i charakterze. Informacja o drużynie zaczęła zataczać coraz szersze kręgi, co spowodowało, że na treningach pojawiły się piłkarki z ościennych miejscowości, które chciały spróbować swoich sił w futbolowej rywalizacji.

Sezon 2018/2019 był marszem po awans do III ligi małopolskiej. Przed rozpoczęciem rozgrywek do drużyny dołączyły zawodniczki reprezentujące dotychczas barwy takich klubów jak Wanda Kraków, Podgórze Kraków, Prądniczanka Kraków, Mitech Żywiec czy Wisła Nowy Korczyn. Przyjście do zespołu zawodniczek o takim doświadczeniu i prezentowanych umiejętnościach sprawiło, że drużyna od początku była typowana do roli faworyta rozgrywek. Po zażartej rywalizacji z Tarnovią Tarnów, musieliśmy uznać wyższość rywali, ale zdobywając 2. miejsce w końcowej tabeli rozgrywek, zespół zakwalifikował się do baraży, które miały wyłonić drugą drużynę, która awansuje do rozgrywek III małopolskiej ligi kobiecej.

Przeciwnikiem naszego zespołu w meczach barażowych o awans do III ligi małopolskiej była drużyna Queens Witanowice. Zaprawiona w bojach i pewna swoich umiejętności ekipa z Zabierzowa nie pozostawiła żadnych złudzeń i pewnie pokonała rywalki, strzelając w dwumeczu aż 8 bramek i żadnej nie tracąc.

Do rozgrywek trzeciroligowych drużyna przystąpiła wzmocniona bramkarką pozyskaną z Wiarusów Igołomia oraz napastniczką z Zielonki Wrząsowice. Podjęte ruchy kadrowe zwiastowały, że przystępująca do rozgrywek w wyższej klasie drużyna z Zabierzowa nie ma zamiaru być jedynie dostarczycielem punktów dla doświadczonych i ograniczonych na trzeciroligowych boiskach rywalek.

Po raz kolejny dziewczyny udowodniły, że uwielbiają sprawiać



niespodzianki. Kibice żeńskiej piłki przecierali oczy ze zdziwienia, analizując tabelę ligową po zakończeniu jesiennej rundy rozgrywek. Pandemia wirusa Covid-19 spowodowała odwołanie rozgrywek wiosennych, dlatego Małopolski Związek Piłki Nożnej uznał za końcową kolejność w tabeli tę, którą uzyskały drużyny na półmetku rozgrywek. W ten sposób KS Dąb znalazł się na miejscu premiowanym awansem do nowo utworzonej po reorganizacji rozgrywek III makroregionalnej ligi żeńskiej.

Poluzowanie obostrzeń związanych z pandemią pozwoliło na rozpoczęcie rozgrywek III makroregionalnej ligi kobiecej. Dziewczyny z KS Dąb uczestnicząc w tych zmaganiach, rywalizują z drużynami reprezentującymi cztery województwa: małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie i lubelskie. Po raz kolejny okazuje się, że rola beniaminka w rozgrywkach bardzo naszym dziewczynom odpowiada. Piłkarki po raz kolejny udowadniają, że stanowią nieobliczalną ekipę, groźną dla każdego rywala. Rozgrywki sezonu 2020/21 drużyna Dębu zakończyła na czwartej pozycji, co należy uznać za niebywałe osiągnięcie zważywszy na fakt, że do trzecioligowych zmagania zespół przystępował w roli beniaminka.

Rundę jesienną sezonu 2021/22 drużyna zakończyła na miejscu czwartym, tracąc do liderującego MOSiRu Lubartów siedem punktów. Taka pozycja na półmetku rozgrywek ugruntowała przekonanie, że zespół należy do faworytów rozgrywek i na ich końcu będzie się liczył w walce o czołowe miejsce w lidze.

Rozpoczynając rozgrywki rundy wiosennej sezonu 2021/22, zespół wzmocnił się, pozyskując Julię Bastę, która łączy grę w piłkę na pełnowymiarowym boisku z futsalem. W rozgrywkach futsalu Julia Basta należy do grona najlepszych zawodniczek w Polsce i regularnie reprezentuje nasz kraj podczas rozgrywek międzynarodowych. Zespół rozegrał bardzo dobrą rundę wiosenną, w której pozwolił się pokonać jedynie drużynie Resovii Rzeszów. Ustawiczne gromadzenie punktów spowodowało, że KS Dąb systematycznie odrabiał stratę do liderującej w rozgrywkach III-ligowych ekipy MOSiRu Lubartów. To, co na początku rundy rewanżowej wydawało się niemożliwe, stało się rzeczywistością w przedostatniej kolejce rozgrywkowej. Dąb wygrał spotkanie derbowe z Puszczą Niepołomice i zrównał się

punktami z prowadzącym w lidze rywalem, a dzięki lepszemu stosunkowi bramkowemu wskoczył na pierwsze miejsce w tabeli. Awans do II ligi stał na wyciągnięcie ręki i był możliwy w przypadku zwycięstwa w ostatnim meczu sezonu 2021/22. Na decydujące o końcowym kształcie tabeli ligowej spotkanie przyjechała ekipa Iskry Brzezinka. Zawodniczki z Zabierzowa Bocheńskiego stanęły przed historyczną szansą i nie zmarnowały możliwości napisania swojej historii. Po zaciętym pojedynku ekipa Iskry po dwóch bramkach zdobytych przez Darię Niedzielę została rozgromiona, a dziewczynom z Zabierzowa pozostało jedynie świętować sukces.

Awansując do rozgrywek centralnych prowadzonych przez Polski Związek Piłki Nożnej, KS Dąb zapewnił sobie możliwość rywalizacji z drużynami reprezentującymi południową część Polski, poczynając od Śląska, przez Małopolskę, a skończywszy na województwie lubelskim. Gra na tak wysokim poziomie rozgrywkowym wiąże się z koniecznością rywalizacji z przedstawicielami dużych ośrodków miejskich, co dodatkowo nobilituje drużynę reprezentującą Zabierzów Bocheński.

Pierwszy sezon w II lidze kobiet grupy Południowa dla dziewcząt z Zabierzowa nie był łatwy. Do samego końca rozgrywek ważyły się losy utrzymania w rozgrywkach na szczeblu centralnym. Drużyna po sezonie uplasowała się na ostatnim bezpiecznym miejscu z 13 punktami. Dało to mobilizację i drugą szansę drużynie, aby w kolejnym sezonie pokazać się z jak najlepszej strony.

W obecnym sezonie 2023/2024 zespół z Zabierzowa Bocheńskiego spędził zimę nad strefą spadkową, zdobywając dotychczas 11 punktów i mając jeden punkt przewagi nad drużyną PTC Pabianice, będącą na pozycji spadkowej.

Zarząd Klubu Sportowego Dąb Zabierzów Bocheński od samego początku powstania drużyny jest jej przychylny, pozyskując różnorakie środki niezbędne do prowadzenia drużyny na szczeblu centralnym. Głównym filarem dla drużyny stanowi dotacja z Urzędu Miasta i Gminy Niepołomice, dotacja z Polskiego Związku Piłki Nożnej, jak również pozyskanie funduszy z I edycji



otwartego konkursu projektów na realizację zadań publicznych Powiatu Wielickiego dla realizacji w 2024 roku celu publicznego służącego poprawie warunków uprawiania sportu oraz zwiększeniu dostępności społeczności lokalnej do działalności sportowej.

Warto zauważyć, że gmina Niepołomice, znana z ekstraklasowego klubu Puszcza Niepołomice, również posiada perłę w postaci najlepszej żeńskiej drużyny w całym powiecie wielickim, która dotarła jak dotąd najdalej i przeciera szlaki dla innych kobiecych drużyn z najbliższej okolicy. Z roku na rok kobiecy futbol staje się coraz bardziej atrakcyjny, powstają nowe drużyny przy dużych ośrodkach i znanych markach piłkarskich. Będąc małym klubem z wielkim sercem, z zaangażowanymi ludźmi, mamy nadzieję, że godnie reprezentujemy nie tylko Zabierzów Bocheński, ale wszystkie miejscowości położone na wschodzie gminy, z których to dzieci uczęszczają na zajęcia i treningi, bo to one są przyszłością nas wszystkich.

Dziękujemy tym, dzięki którym żeńska drużyna powstała, rozwija się i jest w najlepszym momencie od swojego powstania. Już dziś zapraszamy wszystkich do oglądania zmagania naszej żeńskiej drużyny na Zabierzowskim stadionie w rozgrywkach rundy wiosennej sezonu 2023/24 II ligi kobiet.

KONRAD BARTOSZEK
prezes KS Dąb Zabierzów Bocheński

AKT Niepołomice-Kraków najlepszym klubem

Joanna Musiał

AKT Niepołomice-Kraków

Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków otrzymała tytuł najlepszego klubu Polskiej Unii Karate Tradycyjnego w 2023 roku. Kilku naszych zawodników otrzymało wyróżnienia specjalne, a Wiktor Staszak zdobył tytuł najlepszego zawodnika 2023 roku w kategorii senior

Uroczysta Gala Polska Unia Karate Tradycyjnego odbyła się 9 lutego 2024 w Lublinie. Kluby nagrodzono w 4 kategoriach: za liczbę przeprowadzonych egzaminów na stopnie uczniowskie kyu, liczbę indywidualnych licencji, liczbę zgromadzonych punktów mistrzowskich oraz medali i zawodników startujących w zawodach krajowych oraz międzynarodowych. We wszystkich tych kategoriach najlepsza okazała się Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków.

Nie inaczej było w klasyfikacji generalnej, gdzie liczyły się punkty z wszystkich 4 kategorii. Tutaj również po najwyższe miejsce na podium sięgnął nasz klub.

Wyniki klasyfikacji generalnej przedstawiają się następująco:

1 miejsce – Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków

2 miejsce – Akademia Sportu Chikara

3 miejsce – UKS Pomerania Szczecin

4 miejsce – Klub Karate Płock

5 miejsce – Klub Karate Tradycyjnego Chidori

Sporo wyróżnień zgarnęli też nasi zawodnicy.

- Wiktor Janusz otrzymał wyróżnienie specjalne za zdobycie złotego medalu w kumite indywidualnym w kategorii młodzieżowiec podczas Mistrzostw Europy w Portugalii.

- Natalia Janusz otrzymała wyróżnienie specjalne za zdobycie złotego medalu w kata indywidualnym w kategorii senior podczas Mistrzostw Europy w Portugalii.

- Wiktor Staszak został najlepszym zawodnikiem 2023 roku w kategorii senior (drugi rok z rzędu).

Z kolei wyróżnienie za złote medale w kumite drużynowym odebrały Drużyny Kumite:

- kobiet – Natalia Janusz (AKT Niepołomice), Agnieszka Sajdutka (Akademia Sportu Chikara Rzeszów), Paulina Tutka (KKT Chidori), Wioleta Szaferafin (KKT Kobu Wrocław).

- mężczyzn – ekipa w składzie: Paweł Tomasiak (AKT Niepołomice), Wiktor Staszak (AKT Niepołomice), Arsenij Karpow (UKS Pomerania Szczecin), Bartłomiej Wykrytowicz (Raion Fight Club).

Oprócz statuetek i wyróżnień zawodnicy i najlepsze kluby PUKT otrzymali też czeki na dofinansowanie udziału w aktywnościach PUKT w 2024 roku.

W czasie gali wyróżniono też sędziów międzynarodowych. Z naszej Akademii statuetkę odebrała Katrin Kargbo i Valentyn Avramenko.

Podziękowania wręczono także trenerom kadry PUKT – z AKT Niepołomice Michałowi Januszowi i Katrin Kargbo.

Serdecznie gratulujemy wszystkim wyróżnionym!



SPOJRZENIE W NIEBO 2024

Marzec

Suchy marzec, kwiecień mokry, maj chłodny – rok niegłodny – tak powiada nam staropolskie przysłowie związane z nadchodzącym kwartalem tego roku. Natomiast dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba.

Po emocjach związanych ze smogową, na początku śnieżną, a później deszczową zimą czeka nas wreszcie upragniona wiosna. Cieszymy się wszyscy z faktu, że Słońce powoli, ale systematycznie, wznosi się po ekliptyce coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 4.07, w punkcie równonocy wiosennej – zwanym punktem Barana. Słońce „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną, świeci dokładnie w zenicie na równiku. Rozpocznie się wówczas astronomiczna wiosna, a na ten szczególny moment czekaliśmy z nieukrywaną tęsknotą. Ze względu zaś na zjawisko refrakcji atmosferycznej zrównanie dnia z nocą wystąpi już wcześniej, bo 16 marca. W Krakowie i okolicy 1 marca słońce weszło o 6.21, a zaszło o 17.24, zaś ostatniego marca – w Wielkanoc – wszędzie (już według czasu letniego) o 6.16, a zajdzie o 19.12, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 56 minut. Zatem w marcu w Małopolsce przybędzie dnia aż o 113 minut!

Aktywność magnetyczna naszej gwiazdy będzie bardzo wysoka, znacznie powyżej średniej wieloletniej, bowiem będą się pojawiać gwałtowne wyrzuty plazmy z fotosfery Słońca, które wkroczyło już na dobre w maksimum 25 cyklu aktywności, a osiągnie go w przyszłym roku.

W nocy z 30/31 marca, na Wielkanoc, czeka nas zmiana czasu z zimowego na czas letni. Zatem powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne i słoneczne popołudnia, które można będzie wykorzystać chociażby na wiosenne spacerunki czy też prace w przydomowym ogrodzie.

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, będą na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca, bowiem kolejność faz księżyca w marcu jest następująca: ostatnia kwadra 3 marca o godz. 16.24, now 10 marca o godz. 10.00, pierwsza kwadra 17 marca o godz. 5.11

i pełnia 25 marca o godz. 8.00. Ponadto o godz. 08.13 wystąpi maksimum półcieniowego zaćmienia Księżyca – u nas będzie niewidoczne, bowiem będzie on już w Krakowie pod horyzontem od godz. 5.41. Najbliżej Ziemi (w perygeum) znajdzie się Księżyc 10 marca o godz. 8.00, a najdalej od Ziemi (w apogeum) będzie 23 marca o godz. 17. Oby pogoda nam dopisała w obserwacjach – i nie tylko – naszego naturalnego satelity.

Jeśli chodzi o planety, to Merkurego będzie można dostrzec wieczorem, w zorzach wieczornych, bardzo nisko na zachodnim niebie dopiero po 10 marca, aż do końca miesiąca. Najlepsze warunki jego obserwacji, ale trudne, wystąpią w drugiej połowie marca, gdy będzie najjaśniejszy.

Natomiast Wenus gości przez cały marzec nisko na porannym niebie jako Gwiazda Poranna, widoczna jest początkowo ponad godzinę przed wschodem słońca, potem, stopniowo zbliża się do niego i poprzedza jego wschód o kilkanaście minut. Ponadto 22 marca Wenus przybliży się do Saturna na odległość 0.3 stopnia.

Czerwonawego Marsa też znajdziemy na porannym niebie, gdzie poprzedza wschód słońca o godzinę i ten czas systematycznie rośnie w ciągu roku. Początkowo gości on w gwiazdozbiorze Koziorożca, by potem przemieścić się do Wodnika.

Natomiast Jowisza, który przebywa w gwiazdozbiorze Barana, możemy obserwować na wieczornym niebie przez cały miesiąc. Powodzenia. Saturna, po lutowej koniunkcji ze Słońcem, znajdziemy bardzo nisko rankiem na wschodnim niebie w gwiazdozbiorze Wodnika dopiero od drugiej połowy marca. 22 marca nad ranem dojdzie do jego koniunkcji z Wenus. Planeta Uran przebywa w gwiazdozbiorze Barana, widoczna jest na wieczornym niebie, zaś Neptun kryje się w promieniach Słońca i dopiero na początku kwietnia, pojawi się na porannym niebie w Rybach. Do ich obserwacji musimy użyć lunety.



W tym miesiącu nie przewiduje się pojawienia jasnych komet, ani bogatych deszczy meteorów, chociaż 25 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (Wirginidy), promieniującego z okolicy „alfy” – czyli Spiki, najjaśniejszej gwiazdy w Pannie. Księżyc w pełni zatem będzie przeszkadzał w obserwacjach maksimum tego roju.

Natomiast bliskość ciepłej wiosny niechaj nas zachęca do ostatnich zimowych spacerów. Dodatkowo zaś wypada tylko nam sobie życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu taka pogoda często u nas występuje.

Pamiętajmy też, że w tym roku w Wielką Sobotę na Święta Wielkanocne zmieniamy czas zimowy na letni. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem w rozgwieżdżone niebo, przypomnijmy sobie jeszcze jedno staropolskie przysłowie:

Z nadchodzącą wiosną, nasze nadzieje na lepsze jutro rosną – mówi stare przysłowie, a ja wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej serdecznie życzę.

DR ADAM MICHAŁEC
MOA w Niepołomicach

Edukacja dla młodych uczestników ruchu drogowego

Zbliża się czas, kiedy na drogach, poboczach i chodnikach naszej Gminy pojawią się w większej liczbie młodzi rowerzyści, użytkownicy UTO, czyli urządzeń transportu osobistego do których zaliczyć należy hulajnogi elektryczne, a także urządzeń wspomagających ruch, którymi są przede wszystkim wszelkie sprzęty sportowo–rekreacyjne napędzane siłą mięśni ludzkich, czyli hulajnogi, deskorolki, rolki, wrotki itp.

Z całą pewnością przy sprzyjającej pogodzie część dzieciaków będzie chciała samodzielnie dojechać do szkoły, na zajęcia dodatkowe, albo na spotkanie ze znajomymi.

Przypomnijmy kilka zasad obowiązujących młodych uczestników ruchu. Musimy o nich mówić, by wpajać i utrwalać prawidłowe zachowania na drodze.

Podstawą jest właściwe wyposażenie młodego uczestnika ruchu:

Rower musi posiadać:

- z przodu – co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej (może być migające);

- z tyłu – co najmniej jedno światło odbłaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej (może być migające);

- co najmniej jeden skutecznie działający hamulec;

- dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o nieprzerwałym dźwięku.

Przepisy prawa w żadnym miejscu nie wskazują na obowiązek posiadania przez rowerzystów kasków rowerowych, jednak przepisy przepisami, a przezorność i dbałość o nasze bezpieczeństwo podpowiada nam dorosłym, że przede wszystkim dziecko ZAWSZE, nie tylko poruszając się po drodze publicznej, powinno posiadać kask chroniący głowę. Każdy upadek, uderzenie czy zderzenie z innym pojazdem albo innym użytkownikiem ruchu może doprowadzić do groźnych obrażeń głowy. Dlatego, koniecznie uczmy naszych najmłodszych uczestników ruchu drogowego odpowiedzialności za swoje zdrowie, wyposażając ich w ten niezwykle istotny element stroju rowerzysty.

W przypadku hulajnóg elektrycznych w zakresie bezpieczeństwa przepisy

zobowiązują użytkowników, aby pojazdy wyposażone były w:

- światła pozycyjne przednie,

- światła pozycyjne tylne,

- sprawny hamulec,

- minimum dwie powierzchnie odbłaskowe,

- sygnalizator dźwiękowy

- podpórkę zapewniającą stabilne ustawienie hulajnogi na podłożu.

Podobnie jak w przypadku rowerów przepisy nie wymagają posiadania kasku, jednak również w tym przypadku ma on wielkie znaczenie dla bezpieczeństwa użytkowników tych środków transportu.

Samodzielnie, rowerem oraz hulajnogą elektryczną po naszych drogach do 18. roku życia mogą poruszać się wyłącznie osoby, które posiadają kartę rowerową lub kartę motorowerową (po ukończeniu 13. roku życia), albo prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 (po ukończeniu odpowiednio 14. i 16. roku życia). Po ukończeniu 18. roku życia dokument ten nie jest konieczny.

Rowerzyści oraz użytkownicy hulajnóg elektrycznych mogą korzystać ze wszystkich dróg z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

Pamiętajmy jednak, że nie mogą poruszać się także drogami wzdłuż których wyznaczono ścieżki rowerowe lub pasy dla jednoślądów.

Co do zasady nie wolno poruszać się po chodnikach, jednak i w tym przypadku istnieje kilka wyjątków. Otóż po



chodniku na rowerach i elektrycznych hulajnogach można jeździć, gdy:

- na drodze, przy której znajduje się chodnik dopuszczalna prędkość dla pojazdów jest wyższa niż 50 km/h, ale co istotne równocześnie szerokość chodnika nie może być węższa niż 2 m oraz nie ma równoległej do jezdni drogi rowerowej,

- występują niesprzyjające warunki pogodowe (silna ulewa, mocny wiatr, śnieżyca), czyli takie, które zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty,

- osoby do 10. roku życia wraz ze swoimi opiekunami (dziecko do 10. roku życia nie może samodzielnie poruszać się rowerem po drodze publicznej),

Pamiętajmy, że:

- jadąc rowerem z dzieckiem umieszczonym w foteliku rowerowym dziecko jest traktowane jako pasażer dorosłego rowerzysty, więc zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z dzieckiem umieszczonym w takim foteliku nie wolno jeździć po chodniku.

- jadąc po chodniku musimy:

- zachować szczególną ostrożność,
- prędkość jazdy dostosować do prędkości pieszego,

- bezwzględnie ustępować pierwszeństwa pieszym,
- sygnalizować wszystkie swoje manewry.

➤ zgodnie z przepisami obowiązującymi na terenie Polski dopuszczalna prędkość z jaką można poruszać się hulajnogą elektryczną to 20 km/h – oczywiście jadąc po chodniku prędkość należy dostosować do prędkości poruszających się pieszych.

➤ dzieci do lat 10 nie mogą poruszać się hulajnogami elektrycznymi po drodze publicznej nawet pod opieką osoby dorosłej. Przepisy dopuszczają poruszanie się hulajnogami elektrycznymi dzieci do lat 10 pod opieką dorosłych jedynie w strefie zamieszkania.

➤ jadąc rowerem, czy hulajnogą elektryczną nie można przejeżdżać jezdni na przejściach dla pieszych.

Jeśli chodzi o urządzenia wspomagające ruch (hulajnogi napędzane siłą mięśni, wrotki, rolki itp.) nie są określone niezbędne elementy ich wyposażenia, w tym również obowiązek posiadania kasku ochronnego, jednak dla mniej wprawionych użytkowników

tych urządzeń oprócz kasków ochronnych dla ich bezpieczeństwa zaleca się wyposażyć je w ochraniacze nadgarstków, stawów łokciowych i kolanowych, które z całą pewnością zredukują ewentualne obrażenia w przypadku upadku, zwłaszcza na twarde podłoże.

Urządzeniami takimi możemy poruszać się bez żadnych uprawnień i ograniczeń wiekowych.

Użytkownicy urządzeń wspomagających ruch zobowiązani są poruszać się po chodniku, drodze dla pieszych, czy drodze dla rowerów, na której obowiązuje ruch prawostronny. Jadąc po chodniku, musimy dostosować prędkość jazdy do prędkości poruszających się pieszych, ustępować im pierwszeństwa, nie utrudniać im ruchu, a przede wszystkim zachować szczególną ostrożność.

Poruszając się urządzeniem wspomagającym ruch, możemy przekraczać jezdnię na przejściach dla pieszych oraz korzystać z przejazdów rowerowych.

Zbliżając się do przejścia dla pieszych bezwzględnie musimy ustąpić

miejsca poruszającym się tym przejściem pieszym.

Pamiętajmy, że poruszając się na hulajnogach elektrycznych oraz urządzeniach wspomagających ruch, nie możemy:

- przewozić pasażerów, zwierząt, czy ładunku,
- trzymać się przejeżdżających pojazdów,
- ciągnąć i holować innych pojazdów.

Podkreślić trzeba, że na żadnym ze wspomnianych wyżej urządzeń transportowych nie można poruszać się po spożyciu alkoholu ani podobnie działającego środka.

Przypomnijmy sobie sami zasady bezpiecznego korzystania z dróg, chodników i ścieżek rowerowych oraz przekażmy zasady bezpieczeństwa naszym najmłodszym uczestnikom ruchu.

Pozostańmy bezpieczni na drodze!

JERZY GROŃSKI

pełnomocnik Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice do spraw bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego



PRZEKAŻ SWOJE 1,5%

KRS 0000188739

Nr. konta: 35 8619 0006 0060 0623 5893 0001

A: ul. Bocheńska 26, 32-005 Niepołomice
T: +48 694 250 566
@: stowarzyszenie@pomocblizniemu.org
www.pomocblizniemu.org

**POMAGAMY, WSPIERAMY, DAJEMY NADZIEJĘ
STAŃ SIĘ CZĘŚCIĄ NAS.**

- ♥ Dom Pomocy Społecznej w Staniątkach
- ♥ Dom Pomocy Społecznej w Sułkowie
- ♥ Dom Dziennego Pobytu „Klub Retro”
Dom Pełen Kultury
- ♥ Program Operacyjny
Pomoc Żywnościowa
- ♥ Centrum Wsparcia Opiekunów
Osób Niesamodzielnych

Zerknij na nasze profile

/pomocblizniemu /dompelenkultury /DomDziennegoPobytuStaniatki

W świecie koronki klockowej

9 lutego w Bibliotece Publicznej w Niepołomicach oraz w Laboratorium Aktywności Społecznej odbył się wernisaż wyjątkowej wystawy zatytułowanej *Tradycja i nowoczesność w koronce klockowej i nie tylko...* Po raz pierwszy w naszych pomieszczeniach można podziwiać ogromny zbiór koronek wykonanych metodą klockową przez: Jadwigę Węgorek i Marię Krzysztofek

Jadwiga Węgorek już jako dziecko, podpatrując babcię i mamę, uczyła się nowych wzorów i splotów. Z czasem szczególnie bliska jej sercu stała się koronka klockowa. W 1999 roku założyła własne Warsztaty Rękodzieła Artystycznego „Czar nici”, które prowadzi nieprzerwanie do dziś. W 2002 roku Pani Jadwiga jako pierwsza w Krakowie zdobyła tytuł Twórcy Ludowego w technice koronki klockowej. W roku 2014 otrzymała Srebrny Krzyż Zasługi za krzewienie kultury ludowej, a w 2019 r. odznakę Honoris Gratia za szczególne zasługi dla Krakowa i jego mieszkańców. Jadwiga Węgorek jest polską ambasadorką koronki klockowej. Aktywnie uczestniczy w krajowych i międzynarodowych konferencjach oraz festiwalach koronczarek, prezentuje swoje prace na wielu wystawach i bierze udział w konkursach, zdobywając prestiżowe nagrody i wyróżnienia.

Maria Krzysztofek od dzieciństwa marzyła, aby nauczyć się szydełkowania, jednak zrealizowała to dopiero jako osoba dorosła. W 2011 r. zainteresowała się koronką czółenkową, zwaną frywolitką. Chęć nauczenia się tej techniki zaprowadziła ją na Warsztaty Rękodzieła Artystycznego prowadzone przez Jadwigę Węgorek. Pani Maria nieustannie poszerza swoją wiedzę i umiejętności. Kolejną techniką, którą się zainteresowała, jest koronka klockowa. Uczy się jej pod czujnym okiem pani Jadwigi. Mówi, że od razu ją oczarowała i stała się jedną z największych jej pasji.

Koronka klockowa to wymagające rzemiosło. Swoją nazwę wzięła od narzędzi – klocków, za pomocą których jest wytwarzana. Na klockach tych nawijane są nici tworzące koronkę. Powstaje ona zawsze na podstawie wcześniej wyrysowanego wzoru przymocowanego do poduszki. Pani Jadwiga przywiozła na spotkanie swój warsztat, czyli: specjalny walek z umieszczonym na nim wzorem oraz drewniane szpulki, zwane klockami, przy pomocy których wykonuje się koronki. Mieliśmy dzięki temu niecodzienną



okazję zobaczenia, w jaki sposób powstają cudowne, które możemy podziwiać na naszej wystawie. Tak jak w pracy na krośnie: jedno z nici pełni rolę osnowy, a inne wątku. Powstają wówczas podstawowe sploty klockowe, czyli płócienko, siekanka i warkoczyk. Jadwiga Węgorek jest uczennicą Olgi Szerauc, u której pobierała nauki i zdobywała doświadczenie. Z czasem wypracowała swój autorski i mistrzowski styl krakowskiej koronki klockowej. Założeniem tego stylu jest stosowanie lnianych nici w naturalnych barwach: szarej i ecru. Dzięki Jej staraniom krakowska koronka klockowa została w 2016 r. wpisana na krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

W czasie wernisażu poznaliśmy również historię koronkarstwa na świecie i w Polsce. Koronkę klockową w Polsce zaczęto wyrabiać w XVI w., a jej rozpowszechnienie w naszym kraju przypisuje się królowej Bonie. Jednak dopiero w XVIII w. w Polsce zaczęły powstawać ośrodki koronkarskie. W 1883 roku dzięki darowiźnie przekazanej przez Helenę Modrzejewską w Zakopanem utworzono Krajową Szkołę Koronkarstwa. W tym samym czasie powstały placówki w Bobowej i we Lwowie.

Rozkwit koronki klockowej nastąpił w dwudziestolecie międzywojennym dzięki znakomitym twórcom zakopiańskich wzorów: Karolowi Kłosowskiemu

i Mieczysławowi Szopińskiemu. Na światowej wystawie sztuki dekoracyjnej w 1925 roku Polska Krajowa Szkoła Koronkarstwa w Zakopanem otrzymała złoty medal za koronki klockowe projektu Kłosowskiego. Po II wojnie światowej stopniowo zanikało zainteresowanie rzemiosłem artystycznym w Polsce. Późniejszy rozkwit nastąpił na początku lat 90. XX wieku. W 1994 roku powstało w Bobowej Stowarzyszenie Twórczości Regionalnej, które w 2000 roku zainaugurowało coroczny Międzynarodowy Festiwal Koronki Klockowej. Na ten festiwal do dzisiaj przyjeżdżają twórcy z Belgii, Niemiec, Czech, Słowacji, Rosji, Francji i oczywiście z Polski.

Serdecznie zapraszamy na wyjątkową wystawę koronek Marii Krzysztofek i Jadwigi Węgorek, którą można oglądać do 29 marca w Bibliotece Publicznej w Niepołomicach oraz w Laboratorium Aktywności Społecznej w godzinach pracy obu instytucji.

Wykorzystane źródła: *Historia koronki klockowej w zarysie* Joanna Sielska, <https://oplotki.pl/czym-jest-koronka-klockowa-czyli-stulecia-tkane-koronka/>, <https://haftkoronka.wordpress.com/>

AGNIESZKA GRAB

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Bohater pozytywny

Literatura źródłem autorytetów – to temat, na który dyskutowali czytelnicy podczas lutowego spotkania (20.02.2024 r.) Klubu Czytelnika

Każda epoka literacka, prąd literacki ki nawet każdy pisarz, poeta, twórca na swój sposób kształtuje opisywane przez siebie tzw. postaci pozytywne. Mają one niepowtarzalny charakter i specyficzne cechy osobowości. Stworzone są tak, aby czytelnicy wręcz utożsamiali się z nimi, a ich postępowanie uznali za godne naśladowania. Klubowicze określili zestaw cech bohatera pozytywnego. Są nimi: zdolność do poświęceń, bezinteresowna pomoc drugiemu, szlachetność, patriotyzm, odpowiedzialność, odwaga, wierność uniwersalnym wartościom etycznym. Ocena postaci pozytywnych, ich postaw i wartości bierze początek z ogólnie uznawanego kanonu norm moralnych, okoliczności historycznych oraz społecznych. Czytelnicy podkreślili, że z pozytywnym bohaterem literackim wiąże się istnienie jakiegoś rodzaju dobra.

Ważnym wnioskiem było stwierdzenie, że wszystkie wzorce osobowe pozytywnych bohaterów literackich ulegają zmianom wraz ze zmiennością epoki, gdyż sposób myślenia współczesnego odbiorcy bardzo różni się od poglądów ludzi ubiegłych czasów. Często bywa, że niektóre postawy, zachowania bohatera literackiego cenione w przeszłości, dziś okazują się śmieszne, infantylne albo wręcz niedopuszczalne. Nasi klubowicze na podstawie przeczytanej literatury stworzyli wspaniałą galerię postaci godnych naśladowania. Dla nich ważnymi bohaterami są: biblijny Hiob, św. Franciszek, Jacek Soplica, Stanisław Wokulski, Maciej Boryna, Bogumił Niechcic, doktor Bernard Rieux, nauczyciel John Keating, detektyw Herkules Poirot, franciszkanin Wilhelm z Baskerville. To oczywiście tylko najbardziej znane przykłady pozytywnych bohaterów, których postępowanie warte jest uwagi.

Drugą część spotkania czytelnicy poświęcili rozmowom o literaturze prezentującej biografie niezwykłych osób, które są prawdziwymi autorytetami dla ludzi. Są to niepodważalne symbole odwagi, niezłomności oraz poświęcenia swojego życia dla wyższych wartości.



Mowa tu o takich postaciach jak: Jan Paweł II, Maria Curie-Skłodowska, Matka Teresa z Kalkuty, Józef Piłsudski, Ignacy Paderewski, Witold Pilecki, Marek Edelman, Jan Karski, Zbigniew Religa, Hanna Chrzanowska, Andrzej Wajda. W każdej dziedzinie nauki, kultury, polityki odkrywamy sylwetki osób, które uznane są za autorytety. Warto wspomnieć, że w dzisiejszych czasach, w świecie popkultury, słowo „autorytet” ma synonim „idol.” Mamy wrażenie, że te określenia są tożsame. Blogerzy, influencerzy, celebryci stają się dziś autorytetami w dziedzinach mody, kultury, kulinariów. Obecnie wszędzie obserwujemy zjawisko budowy autorytetu za pomocą mediów społecznościowych.

Podsumowaniem naszych literackich rozważań jest cenna uwaga, że warto posiadać umiejętność dostrzegania i rozróżniania prawdziwych autorytetów, bo te nigdy nie zagubią się i będą nam służyć w odnajdywaniu właściwego kierunku drogi życiowej.

MARTA PIOTROWSKA

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Książki dotyczące tematu:

Witold Bereś, Marek Edelman, *Życie. Po prostu.*

Navin Chawla, *Matka Teresa*

Paweł Zuchniewicz, *Jan Paweł II*

Dariusz Kortko, *Religa. Biografia najstynniejszego polskiego kardiochirurga*

Barbara Goldsmith, *Geniusz i obsesja. Wewnętrzny świat Marii Skłodowskiej-Curie*

Marco Patricelli, *Ochotnik. O rotmistrzu Pileckim*

Bartosz Michalak, *Wajda: kronika wypadków filmowych*

Katarzyna Surmiak-Domańska, *Kieślowski: zbliżenia*

Yannick Haenel, *Jan Karski*

Mirostław Wlekły, *Tu byłem. Tony Halik*

Marek Rybarczyk, *Elżbieta II – ostatnia taka królowa*

Umberto Eco, *Imię róży*

Agata Christie, *Morderstwo w Orient Expressie*

Nancy Kleinbaum, *Stowarzyszenie Umarłych Poetów*

Albert Camus, *Dżuma*

KPHN o przydomkach

W każdej społeczności, w środowisku lokalnym funkcjonował i funkcjonuje do dziś zwyczaj nadawania przezwisk, przydomków czy też osobliwych pseudonimów. Tradycja ta nie ominęła również naszego miasta. Wiąże się z tym wiele zabawnych historii, anegdot i wydarzeń, o których z humorem opowiadali uczestnicy spotkania

Właśnie przydomki mieszkańców Niepołomic były tematem lutowego (21.02.2024) spotkania Klubu Poszukiwaczy Historii Niepołomic, który spotkał się z dużym zainteresowaniem. Uczestniczyło w nim ponad 30 osób, wśród nich byli autorzy uaktualnionej listy najpopularniejszych niepołomicznych przydomków: Jan Machnicki, Julian Ślusarczyk, Janusz Jagła, Jan Sikorski oraz Teresa Urban, autorka artykułu na ten temat, opublikowanego w „Gazecie Niepołomickiej” w czerwcu ubiegłego roku.

W Niepołomicach nadawanie przydomków istniało od wielu lat. Początki sięgają czasów, kiedy w naszym mieście nie było nazw ulic, a przydomki, przezwiska (w dobrym tego słowa znaczeniu) i pseudonimy ułatwiały orientację, o kogo chodzi i gdzie dana osoba mieszkała. Nie były one złośliwe, nie miały na celu obrażania kogokolwiek. Nadawano je od nazwiska lub od sytuacji. Były przyjęte „do obiegu” i służyły porozumiewaniu się w danej społeczności. W każdej dzielnicy Niepołomic był tzw. „kpiarz”, który obserwował środowisko i wymyślał charakterystyczne dla danej osoby przezwisko. Niektóre z nich przechodziły z ojca na syna i zdarza się, że funkcjonują nadal.

Pierwsi, którzy podjęli się spisania przydomków z lat 1920-1990, określających niektórych mieszkańców Niepołomic, to: Stanisław Kasina i Antoni Siwek. Na stworzonej przez nich liście znalazło się prawie sto nazwisk. W „Gazecie Niepołomickiej” z 1997 r. możemy znaleźć pierwszą publikację tej listy.

W latach 1963-64 według opowieści Jana Machnickiego na Placu Zwycięstwa w Niepołomicach powstał pomnik, a raczej obelisk, na którym znajdowały się 24 imiona i przypisane do nich „ksywy”. Pomysłodawcami byli Stanisław Góra (Basser) – naczelnik poczty oraz Władysław Włodarczyk (Borsalino/Sherlock Holmes) – Naczelnik Niepołomic w latach 1961-1965. Wykonawcą owego



„pomnika” był Franciszek Szelaż (Meblowy) – stolarz z Kazimierza. A wszystko to miało miejsce 1 kwietnia a więc w prima aprilis. Na obelisku widniał napis: „W dowód uznania na polu krzewienia życia towarzyskiego swemu prezesowi dr. Stanisławowi Basserowi wdzięczni koledzy”.

Fundatorzy:

Ablok Antoni (Antoni Skóra)
 Kapelusik Franciszek (Franciszek Gawlikowski – b. naczelnik UM)
 Konda Józef (Józef Rerutkiewicz – dr, nauczyciel LO)
 Laknus Józef (Józef Tymczak – sklepikarz)
 Kobiół Tadeusz (Tadeusz Pyrek)
 dr Hyżyk Franciszek (Franciszek Setner)
 Upa Jerzy (Jerzy Wasiewicz)
 Pyłu Tadeusz (Tadeusz Hasman)
 Piniu Stanisław (Stanisław Cebula – organista)
 Atom Jan (Jan Kasina)
 Półkosycek Jan (Jan Czuraj – handlowiec)
 Bzdonek Józef (Józef Donatowicz)
 Rabanek Zbigniew (Zbigniew Hewelt)
 Moniek Witold (Witold Ekiert)
 Borsalino Władysław (Władysław Włodarczyk)

Lejbas Karol (Karol Gaj)
 Palka Władysław (Władysław Gaudyn – sklepikarz)
 Tatutu Władysław (Władysław Pater)
 Miglanc Kazimierz (Kazimierz Machnicki)
 Łachudra Jan (Jan Szewczyk – sklepikarz)
 Furgoł Stanisław (Stanisław Malarz)
 Matac Edward (Edward Mleko – sklepikarz)
 Tasiemka Michał (Michał Hyrc)
 Kanciarz Stanisław (Stanisław Pilch)”
 (W nawiasach dołączamy nazwiska fundatorów).

O tym, że pseudonimy i przezwiska wciąż są żywe w pamięci mieszkańców Niepołomic świadczy fakt, że uczestnicy spotkania potrafili dopasowywać je do odpowiedniego nazwiska. Na spotkaniu Klubu została również uaktualniona dotychczasowa lista niepołomicznych przydomków. Będzie ona dostępna w zbiorach regionalnych Biblioteki Publicznej w Niepołomicach. Zainteresowanych zapraszamy.

EWA KORABIK, AGNIESZKA GRAB
 Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Nowa oferta biblioteki dla młodzieży

Anna Słodka

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Biernata w Niepołomicach serdecznie zaprasza młodzież szkół średnich na cykl spotkań „Z literaturą przez wieki”

Zajęcia poprowadzi Anna Słodka – absolwentka filologii polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim i wieloletnia nauczycielka języka polskiego w IX Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie. Ukończyła również studia podyplomowe z historii, wiedzy o kulturze i filozofii oraz Akademię Dziedzictwa. Kocha książki, teatr i muzykę. Od września ubiegłego roku pracuje w niepołomickiej bibliotece.

„Z literaturą przez wieki” to cykl spotkań dedykowany młodzieży z klas maturalnych. Będą one odbywać się w marcu i kwietniu – każdego piątku – począwszy od 1 marca, o godz. 18.00. Przewidywany czas trwania: ok. 1–1,5 h.

W trakcie zajęć będzie okazja do powtórzenia i utrwalenia wiedzy na

temat poszczególnych epok literackich. Przypomnimy sobie takie informacje jak: skąd się wzięła i co oznacza nazwa epoki? Jakie są jej granice chronologiczne? Czym charakteryzował się światopogląd danego okresu? Jakie były cechy charakterystyczne sztuki? Jakie pojawiły się koncepcje filozoficzne? Na koniec spojrzymy na mapę literacką każdej epoki, by uporządkować wiedzę na temat najważniejszych twórców

literackich i ich dzieł z zakresu poezji, powieści i dramatu.

W miarę możliwości omówimy funkcjonowanie kilku wybranych motywów w literaturze i sztuce. Poznamy też parę tajemnic, w jaki sposób radzić sobie z pytaniami w trakcie egzaminu maturalnego.

Serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, którzy chcą wykorzystać ostatnie tygodnie przed sprawdzianem swoich możliwości i umiejętności z kilku lat nauki języka ojczystego!



Być jak... – Ferie w Bibliotece 2024

Małgorzata Turecka

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Ferie w Bibliotece Publicznej w Niepołomicach odbywają się co roku, więc i tym razem nie mogło zabraknąć oferty skierowanej do naszych najmłodszych czytelników. Ponieważ jesteśmy przekonani, że każdy nosi w sobie twórczy potencjał, postanowiliśmy zacząć ferie od prostej formy i minimalizmu – „kropki”, która może być początkiem dosłownie wszystkiego, a kończyliśmy na „geniuszu”, jakim jest ludzki mózg i jego możliwości

Naszym założeniem było udowodnić dzieciom, że mają ukryte talenty, wspaniałe pomysły, że drzemie w nich kreatywność i olbrzymia wyobraźnia, która tylko czeka na odkrycie. Ponieważ świetnym materiałem do tego są książki i prace manualne, przy ich pomocy postanowiliśmy przybliżyć dzieciom ciekawe zawody, biorąc pod uwagę czytelnicze zainteresowania dzieci w naszej bibliotece.

Podczas zajęć zgłębialiśmy tajemniki pracy architekta, lekarza weterynarii, florysty, artysty, ale i genialnego mózgu, jaki posiadają naukowcy. Czy uczestnicy zajęć wiedzą, kim chcieliby zostać, kiedy dorosną? W większości jeszcze nie, ale na naszych zajęciach mogli *Być jak...*, a raczej bawić się i przekonać, że wiele nie trzeba, aby tworzyć czy budować, wystarczy odrobina wyobraźni, a dzieciom zdecydowanie tego nigdy nie brakuje.

I tak powstała galeria kropek, kwietna łąka, wspaniałe miasta z figur geometrycznych, całe stado zadowolonych pieszków, jeden bardzo długi jamnik, słodkie sowy i niezwykle „portrety” ludzkich mózgow. Na zajęciach nie mogło zabraknąć książek, które niezmiennie towarzyszą nam na bibliotecznych spotkaniach i są skarbnicą ciekawych historii, które pomogły wprowadzić dzieci w świat niezwykłych zawodów.

Czas podczas zajęć mijał bardzo szybko, pracy było dużo, jednak zawsze kończyliśmy nasze spotkania zabawą. Przy pomocy chusty animacyjnej „praliśmy”, „prażyliśmy kukurydzą”, robiliśmy „sałatkę owocową”. Układaliśmy klocki i wspaniałe zwierzęce tangramy, a bańki mydlane zamienialiśmy w neurony.

Wszystkim dzieciom biorącym udział w Feriech w Bibliotece serdecznie dziękujemy i już dzisiaj zapraszamy na kolejne zajęcia, które odbędą się w wakacje.



Nie wyrzucaj jedzenia, podziel się

Małgorzata Juszczyk

Radna Rady Miejskiej w Niepołomicach

Na końcówkę marca i początek kwietnia przypada w tym roku Wielkanoc. Świątecznym spotkaniem zwykle towarzyszy smakowicie zastawiony stół – gdyby okazał się dla nas za obfity, niepołomska jadłodzielnia zaprasza

Podzielić się jedzeniem, zostawić jego nadmiar i uchronić przed zmarnowaniem oraz poczęstować się zgromadzoną żywnością może każdy. To miejsce nie tylko dla osób potrzebujących czy w trudnej sytuacji życiowej.

Poniżej przypominamy zasady korzystania tego miejsca:

1. Lokalizacja: budynek Biblioteki Publicznej i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niepołomicach (tuż przy głównym wejściu, na parterze)

2. Czas otwarcia: poniedziałek – piątek, w godzinach 7.00-18.00 oraz sobota 8.00-15.00

3. Jadłodzielnia jest miejscem, gdzie możesz zostawić dobre do spożycia, najlepiej szczelnie zapakowane produkty, które mogłyby się zmarnować lub którymi chcesz się podzielić. Opisz je

(produkty, data wykonania), aby odbiorca miał świadomość, czym się częstuje.

4. Korzystając ze zgromadzonej żywności, robisz to na swoją odpowiedzialność.

5. Jadłodzielnie nie są przeznaczone wyłącznie dla osób potrzebujących – każdy może przyjść i częstować się zgromadzonymi produktami.

6. O porządek w Jadłodzielni dbać będą wolontariusze, ale miło będzie również, jak każdy, kto skorzysta z tego miejsca, też zadba o czystość.

7. Jadłodzielnia działa non-profit, czyli nie dla zysku.

8. Idea tworzenia Jadłodzielni zrodziła się w 2006 roku z inicjatywy osób, które szukały sposobu rozwiązania problemu marnowania jedzenia.

Niepołomska jadłodzielnia powstała z inicjatywy trzech osób: radnych – Małgorzaty Juszczyk i Anny Front oraz

Marii Kani ze Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Niepołomickiej, pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice Romana Ptaka. Lodówkę, która stała w jadłodzielni, ufundowało Stowarzyszenie Pomoc Bliźniemu.

Aby ułatwić dostęp do lodówki również w dni, w które nie pracuje Biblioteka Publiczna, myślimy nad nową lokalizacją, ale nie jest to łatwe. Miejsce to powinno bowiem zabezpieczyć jej działanie przed skutkami warunków atmosferycznych lub wandalizmem, pomóc komfortowo i bezpiecznie z niej korzystać ludziom, nie piętnując nikogo.



Z sercem dla potrzebujących

Edyta Ścigalska

Cor Meum

Fundacja Cor Meum to organizacja charytatywna od pięciu lat działająca na rzecz osób potrzebujących. Jej głównym obszarem funkcjonowania jest opieka nad pacjentami Hospicjum Domowego dla Dzieci i Dorosłych w Niepołomicach oraz nad pacjentami korzystającymi z wentylacji mechanicznej. Fundacja skupia się na zapewnieniu kompleksowej pomocy, starając się dostarczyć wsparcie w różnych sferach życia pacjentów

„Cor meum” to po łacinie dosłownie „moje serce”. I właśnie z sercem do potrzebujących podchodzą wolontariusze fundacji. Od samego początku istnienia Fundacja Cor Meum aktywnie angażuje się w opiekę nad pacjentami Hospicjum Domowego dla Dzieci i Dorosłych w Niepołomicach. Świadczą oni nie tylko opiekę medyczną, ale także oferują szerokie spektrum działań rehabilitacyjnych, zajęć logopedycznych oraz porad psychologicznych. Zrozumienie środowiska pacjentów i ich rodzin jest kluczowe, dlatego fundacja współpracuje ściśle z lekarzami, pielęgniarkami i fizjoterapeutami, dzięki czemu dobrze zna specyfikę potrzeb i wyzwań, przed którymi stają pacjenci.

Fundacja Cor Meum nie ogranicza się jedynie do działań medycznych, lecz także dostarcza pacjentom wsparcie w codziennych aspektach życia. Zapewniają transport do placówek, a także niezbędne artykuły takie jak leki, opatrunki, ubrania, żywność czy zabawki. To kompleksowe podejście pozwala na pełniejsze zaspokojenie potrzeb pacjentów i ich rodzin.

Niezmiernie ważnym źródłem finansowania działań Fundacji Cor Meum są wpływy z odpisu 1,5% podatku. Dzięki wsparciu ze strony społeczności fundacja ma możliwość kontynuowania swojej misji i udzielania pomocy tym, którzy jej najbardziej potrzebują. To również

wyraz ogromnej wdzięczności wobec wszystkich, którzy wspierają działalność fundacji.

Fundacja Cor Meum to nie tylko instytucja charytatywna, ale przede wszystkim społeczność, która troszczy się o najbardziej potrzebujących. Działa z pasją i zaangażowaniem, a każde wsparcie ze strony społeczeństwa przyczynia się do tworzenia lepszego, bardziej zrozumiałego świata dla pacjentów i ich rodzin. Otwarte serce fundacji kieruje się ku potrzebom innych, a dzięki solidarności społeczeństwa Fundacja Cor Meum ma siłę kontynuować swoją szlachetną misję.



Wykorzystaj 1,5% podatku lokalnie

Joanna Kocot

Referat Promocji i Kultury

W Polsce każdy podatnik składając roczną deklarację podatkową, ma możliwość wsparcia organizacji pożytku publicznego (OPP) poprzez przekazanie 1% lub 1,5% swojego podatku dochodowego. Ten mechanizm umożliwia obywatelom bezpośrednio angażowanie się w sprawy społeczne

Jak to działa?

Gdy podatnik decyduje się na przekazanie 1,5% podatku, może wybrać konkretną organizację, której chce wesprzeć. Warunkiem jest, aby organizacja ta miała status OPP i była zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podczas wypełniania deklaracji podatkowej, podatnik wpisuje numer KRS wybranej organizacji w odpowiednim polu.

To proste działanie może mieć ogromny wpływ na rozwój i działalność organizacji charytatywnych, społecznych, kulturalnych czy edukacyjnych. Możemy wspierać fundacje, stowarzyszenia i instytucje, które realizują projekty mające na celu poprawę jakości życia, edukację czy pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Korzyści dla obywateli

Przekazywanie 1,5% podatku to doskonały sposób na aktywne zaangażowanie się w sprawy społeczne bez konieczności dodatkowych wydatków. To prosty gest, który może przyczynić się do realizacji ważnych celów społecznych. Każdy podatnik może wybrać obszar, który go interesuje, czy to wsparcie dla dzieci, osób starszych, edukacji,

ochrony środowiska, czy walki z chorobami.

Kto może skorzystać?

Aby skorzystać z możliwości przekazania 1,5% podatku, organizacja musi spełniać pewne kryteria. Przede wszystkim musi posiadać status organizacji pożytku publicznego (OPP), co oznacza, że jej działalność jest zgodna z ogólnie pojętym interesem społecznym. Dodatkowo, organizacja musi być wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. Dlatego przed dokonaniem wyboru warto sprawdzić status wybranej instytucji, aby mieć pewność, że przekazane środki trafią tam, gdzie są potrzebne.

Zaangażuj się

Wspieranie organizacji pożytku publicznego poprzez przekazywanie 1,5% podatku to doskonały sposób na uczestnictwo w budowaniu lepszego społeczeństwa. To także możliwość wyrażenia swojego wsparcia dla konkretnych idei i działań, które mają realny wpływ na rzeczywistość. Każdy podatnik może stać się uczestnikiem zmian, pomagając w realizacji projektów i inicjatyw, które są ważne dla społeczności lokalnej czy ogólnokrajowej.

Działaj lokalnie

Wspieranie lokalnych organizacji poprzez przekazywanie 1,5% podatku ma dodatkową wartość dla społeczności. Takie instytucje są blisko związane z codziennym życiem mieszkańców i często bardziej zorientowane na konkretne potrzeby danej społeczności. Przez wsparcie organizacji działających po sąsiedzku, możemy mieć bezpośredni wpływ na poprawę warunków życia w naszym otoczeniu. To także szansa na zbudowanie silniejszych więzi i stworzenie lokalnej społeczności gotowej do wzajemnej pomocy. Wybierając organizacje lokalne, podatnicy decydują się na inwestycję w rozwój swojego otoczenia, tworząc tym samym lepsze warunki do życia.

Podsumowanie

Przekazywanie 1,5% podatku to nie tylko formalność podczas rozliczeń rocznych, ale także szansa na bardziej aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym. Wybór organizacji, której chcemy pomóc, to krok w stronę budowania społeczeństwa opartego na solidarności i wzajemnej pomocy. Dlatego wypełniając roczną deklarację podatkową, warto zastanowić się, jak możemy przyczynić się do pozytywnych zmian wokół nas poprzez wsparcie dla organizacji pożytku publicznego.

W tabeli zawarliśmy dane Organizacji Pożytku Publicznego działających na terenie gminy Niepołomice. Bardzo prosimy o rozważenie przekazania im 1,5% podatków, tak by Państwa pieniądze wspierały naszą społeczność.

Wykaz organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2023 rok (przygotowała: Agata Gumularz):

Nazwa OPP	Numer KRS
STOWARZYSZENIE RODZIN I PRZYJACIÓŁ DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „DZIECIĘCE MARZENIA”	0000150740
STOWARZYSZENIE RODZINA KOLPINGA W NIEPOŁOMICACH	0000084670
STOWARZYSZENIE PROPAGUJĄCE IDEE KAZIMIERZOWSKIE	0000207442
KOŁO PRZYJACIÓŁ HARCERSTWA – STOWARZYSZENIE BYŁYCH INSTRUKTORÓW, WYCHOWANKÓW I SYMPATYKÓW SZCZEPU „PUSZCZA”	0000103777
STOWARZYSZENIE RODZIN I PRZYJACIÓŁ OSÓB Z ROZSZCZEPEM KRĘGOSŁUPA I GŁĘBOKĄ LUB SPRZĘŻONĄ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ „BĄDŹMY RAZEM”	0000414760
STOWARZYSZENIE „POMOC BLIŹNIEMU”	0000188739
FUNDACJA COR MEUM	0000775913
FUNDACJA DZIECIOM „KOLOROWY MOST”	

Poprzez inne organizacje, podając jako cel szczegółowy:

OPACTWO ŚW. WOJCIECHA MNISZEK BENEDYKTYNEK w STANIĄTKACH	KRS 0000195764, CEL SZCZEGÓŁOWY: STANIĄTKI OPACTWO lub 006
OSP WOLA BATORSKA	KRS 0000116212, CEL SZCZEGÓŁOWY: OSP WOLA BATORSKA, KOD POCZTOWY, POWIAT WIELICKI
AKADEMIA KARATE TRADYCYJNEGO	KRS 0000270261 CEL SZCZEGÓŁOWY: AKADEMIA KARATE TRADYCYJNEGO NIEPOŁOMICIE KRAKÓW 5970
FUNDACJA LEPSZE NIEPOŁOMICIE	KRS:0000270261, CEL SZCZEGÓŁOWY: LEPSZE NIEPOŁOMICIE 16507
NIEPOŁOMICIE BRAC'TWO RYCERSKIE	KRS: 0000215720 CEL SZCZEGÓŁOWY: NBR

CZEGO NIE USŁYSZYSZ W BANKU

Porady kredytowe dla niepołomiczan

Kontynuując rozpoczęty cykl bezpłatnych porad i materiałów z zakresu kredytu konsumenckiego, swoją uwagę skupimy tym razem na omówieniu i zrozumieniu, jak ważne jest właściwe przygotowanie się do zaciągnięcia zobowiązania

Na wstępie zaznaczę, że zaprezentowana zostanie propozycja strategii, którą będzie można połączyć z posiadanymi przez Państwa informacjami i własnymi doświadczeniami. W ten sposób będziemy mogli zbudować solidny fundament w drodze do celu, jakim jest uzyskanie najtańszego dla nas kredytu. W finansach niektóre rzeczy możemy porównać do sportu. Jeśli chcemy osiągnąć zakładany wynik sportowy, musimy ćwiczyć i przygotowywać się do momentu próby przez określony czas. Zależność jest prosta: im więcej starań poczynimy przed przystąpieniem do zawodów, tym większa jest szansa na osiągnięcie przez nas zakładanego celu. Analogicznie jest w przypadku ubiegania się o kredyt. Jeśli zaczniemy mądrze przysposabiać się do zaciągnięcia zobowiązania przynajmniej kilka, a najlepiej kilkanaście miesięcy przed planowanym wnioskowaniem o kredyt, tym większą mamy szansę na jego udzielenie. Dodatkowo wzrasta także prawdopodobieństwo otrzymania kredytu na korzystniejszych warunkach.

Starania o kredyt rozpoczniemy od weryfikacji stanu obecnych zobowiązań. Przeanalizujemy dokładnie, czy nie zalegamy z płatnościami za abonament telefoniczny, wcześniejsze drobne pożyczki, raty za zakupiony telefon, telewizor bądź inne dobra lub usługi zakupione na kredyt. W tym miejscu pragnę podkreślić, że nasze zachowania płatnicze i wywiązywanie się z zawartych umów są skrupulatnie monitorowane na platformach wymiany informacji gospodarczej takich jak Biuro Informacji Kredytowej (BIK) czy Krajowy Rejestr Długów (KRD). BIK to przedsiębiorstwo założone przez Związek Banków Polskich i prywatne banki, którego zadaniem jest gromadzenie, integrowanie i udostępnianie danych dotyczących historii kredytowej klientów banków, SKOK-ów, a także pozabankowych firm pożyczkowych. KRD to przedsiębiorstwo sektora prywatnego o zbliżonym profilu. Jeśli mamy jakiegokolwiek zaległości, musimy je możliwie szybko uregulować. Kluczowe znaczenie ma okres czasu, w jakim spłacamy zobowiązania. Inaczej bowiem

traktowane jest kilkudniowe, jednorazowe opóźnienie w spłacie, inaczej powtarzające się opłacanie rat miesiąc po terminie. Musimy z największą starannością pilnować, by opóźnienia w spłatach nie były długie. Z perspektywy banku i budowy m.in. naszej historii kredytowej nie ma bowiem znaczenia, czy zalegamy z zapłatą 1 złotówki czy 10 tysięcy. Każdy dłuższy brak spłaty wywołuje ten sam efekt – wpływa negatywnie na naszą historię kredytową.

Banki oraz firmy pożyczkowe klasyfikują nas bowiem przez pryzmat wiarygodności i spłat. Posiadają ranking klientów, którego używają po weryfikacji zdolności kredytowej, badając naszą punktację (ang. scoring). Scoring kredytowy to narzędzie, z którego korzysta bank przed podjęciem decyzji o udzieleniu nam kredytu. Wynik scoringu wyrażony w punktach pokazuje, jak duże jest prawdopodobieństwo spłaty zobowiązania w kolejnych 12 miesiącach. Im wyższa punktacja, tym większe szanse na otrzymanie środków od banku. Jeśli z drugiej strony nie posiadamy żadnej historii kredytowej zadbajmy o jej stworzenie. Zachęcam do zaciągnięcia kredytu na niewielkie kwoty, gdyż przy budowie historii kredytowej nie są one kluczowe. Przykładowo sprzęt AGD za 100 złotych rozłożony na maksymalną ilość rat. W ten sposób możemy „punktować” rzetelnie płacąc zobowiązania aż do ich pełnej spłaty. Zalecam minimum 6-12 miesięczne płaćcenie rat przed wnioskowaniem o większe kwoty. Na koniec podzielę się informacją, że każdy konsument raz na 6 miesięcy ma prawo do skorzystania z bezpłatnego „raportu BIK”, nazywanego dziś „kopią danych”. Ten obszerny dokument pozwala nam zweryfikować historię kredytową, stanowi źródło wiedzy m.in. o relacjach z bankami, zapytaniach kredytowych czy o współkredytobiorcach przypisanych do konkretnego zobowiązania. Darmowe instrukcje do pobrania kopii danych dostępne są w internecie.

JAKUB STACHACZYK

Jakub Stachaczyk Consulting & Insights



**NIEPOŁOMICZANIE NIE GŁUPCY
I NA KREDYTACH SIĘ ZNAJĄ**

**MIESIĄC
PORAD
ZA DARMO**

**SERDECZNIE
ZAPRASZAM
JAKUB
STACHACZYK**

SZTUKA EUROPEJSKA

Wizerunki świętych

Od początków sztuki chrześcijańskiej święci stanowili inspirację dla twórców rzeźb i obrazów. Zleceńdawcami wizerunków świętych były przeważnie kościoły i zakony pragnące za pośrednictwem dzieł artystycznych pogłębiać wiarę i dawać przykłady do naśladowania

Na początku chrześcijaństwa pierwszymi świętymi byli męczennicy, uznani takimi przez swoje wspólnoty nie tylko ze względu na postępowanie i pobożność, ale przede wszystkim za poświęcenie życia w obronie wiary. Słowo „męczennik” wywodzi się od greckiego słowa „mártyras”, czyli świadek. Pierwszym męczennikiem był św. Szczepan, diakon, ukamienowany w 35 r. n.e. Warto zaznaczyć, że jedenastu spośród dwunastu pierwszych apostołów poniosło męczeńską śmierć. Jedynym, któremu udało się tego uniknąć był św. Jan, który przeżył gotowanie w oleju. Prześladowania wyznawców Chrystusa ustały w IV wieku, po wprowadzeniu przez cesarza Konstantyna edyktu mediolańskiego ogłaszającego wolność wyznania religii chrześcijańskiej. Jednak kult męczenników trwał nadal. Pojawiły się też nowe wzorce świętości. Na wschodzie popularność zaczęli zyskiwać eremici, zwani też anachoretami, inaczej asceci. Nowy ideał świętego stanowił więc człowiek, który porzucił swój majątek, wpływy i władzę, aby w odosobnieniu i samotności prowadzić życie oddane umartwieniu i pokucie. Pierwszym pustelnikiem był św. Antoni Wielki pochodzący z egipskiej

wsi Koma. Wywodząc się z bogatej rodziny, po śmierci rodziców rozdał majątek i po kilkunastu latach zamieszkał w starożytnym grobowcu z dala od rodzinnej wioski. Całe dnie spędzał na modlitwie, czuwaniu i pracy, żywiąc się tylko raz dziennie po zachodzie słońca. Wkrótce za jego przykładem podążyło wielu naśladowców, młodych ludzi, którzy podobnie jak on zapragnęli żyć w samotności.

Z tego sposobu życia wywodzi się słowo „mnich”, pochodzące z języka greckiego „mónos”, czyli jedyny, sam. Pustelnicy żyjąc w odosobnieniu potrafili żywić się wyłącznie dzikimi owocami, trawą i korzeniami, nie dbając o higienę, dochodząc do granic ludzkiej wytrzymałości. Rozmładowani w Bogu eremici narażeni byli na wiele niebezpieczeństw wynikających z nadmiaru ascezy. Prześcigali się w umartwianiu, tworząc swoiste rekordy poprzez np. zakopywanie się w norach, zamykanie w grobowcach, przypiekając swoje ciała rozpalonym żelazem, uważając śmiech za grzech śmiertelny.

Za przykład takiego samotnika może posłużyć święty Szymon Słupnik wiodący życie na słupie przez 42 lata.



Domenico Fetti, „Święty Benedykt” (?), Wenecja 1 ćwierć XVII wieku, olej na płótnie, ze zbiorów MNK w Krakowie, Pracownia fotograficzna MNK

Popadanie w nadmierną ascezę eremitów zauważył Pachomiusz – nawrócony na chrześcijaństwo egipski żołnierz legionów



Mistrz Studiów Szat (Meister der Grewandstudien) „Zaśnięcie Matki Boskiej” 1480-1490, ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Pracownia fotograficzna Muzeum Narodowego w Krakowie



„Święty Paweł z dwoma zakonnikami przed kościołem San Paolo fuori le Mura w Rzymie”, autor nieznany, Nadrenia (lub Westfalia) między 1490-1500, olej na płótnie, ze zbiorów MNK w Krakowie, Pracownia fotograficzna MNK



Florian Cynk, „Św. Jan z Kęt nauczycielem św. Kazimierza Jagiellończyka”, 1890, ze zbiorów MNK. Pracownia fotograficzna MNK

rzymskich, uznając, że należy zgromadzić tych samotników w jedno miejsce i ustanowić przełożonego, który by nawoływał ich do umiaru. Tak powstał w IV wieku zorganizowany przez Pachomiusza na terenie Egiptu prototyp pierwszego klasztoru – zgrupowanie niewielkich domków na zamkniętym terenie. Uczestnikom zgromadzenia zalecił też noszenie jednokowych strojów składających się z luźnej tuniki bez rękawów i peleryny z kapturem. Ruch ten wkrótce ogarnął całą zachodnią Europę. Mnisi asceci umierali, rezygnując z pożywienia, współżycia seksualnego i pieniędzy. Ich męczeństwo, nazywane „białym”, stało się wkrótce obiektem czci i uznania na równi z „czerwonym męczeństwem” tych, którzy przelali swoją krew za wiarę. Po niedługim czasie kult świętych zaczął obrastać w reguły i zwyczaje. Każdy lokalny Kościół przechowywał relikwie swoich męczenników. Wierni zanosili swoje prośby do świętych, błagając ich o wstawiennictwo i opiekę, o deszcz czy słońce. Wielu etnologów uważa, że święci zastąpili bóstwa i rozmaite „duchy” z wcześniejszych wierzeń. Zwyczajni ludzie żyjący w ciągłym strachu przed utratą własności bądź wolności szybko zaczęli uznawać męczenników za swoich nadprzyrodzonych opiekunów. Im było ich więcej, tym lepiej, uznawano bowiem, że dużej liczbie świętych łatwiej wstawić się do Boga za swoich podopiecznych. Szczególnie skuteczni byli męczennicy zabici za wiarę, niezawodni w sytuacjach kojarzących się z ich cierpieniem lub śmiercią. Sam lud, bez udziału duchownych, wyznaczył

męczennikom ich nowe role. Święty Szczepan – pierwszy ukamienowany męczennik – wspierał więc murarzy i kamieniarzy, święty Sebastian przywiązany do słupa i przeszyty strzałami – łuczników, usmażony na ruszcie św. Wawrzyniec – piekarzy i kucharzy. Kult świętych był też rozmaicie wykorzystywany przez duchownych. Fakt posiadania w swoim klasztorze czy kościele doczesnych szczątków jakiegoś uznanego świętego oznaczał napływ pielgrzymów, organizowanie jarmarków i uroczystości, co przynosiło wymierne korzyści finansowe. Dlatego w kościołach i zakonach nie mogło zabraknąć wizerunków świętych. Z biegiem czasu zmieniały się one od prymitywnych malowideł ściennych po wyrafinowane dzieła sztuki otoczone rzeźbionymi ołtarzami, polichromiami w bazylikach dedykowanych swoim patronom. Bogactwo form poprzez malarstwo sztalugowe, witraże, mozaiki i rzeźby pozwala wyodrębnić w obszarze sztuki chrześcijańskiej ikonografię hagiograficzną, czyli wyobrażenia osób świętych, błogosławionych i postaci biblijnych. Ich postacie uzupełniają symbole – atrybuty osobowe bądź rzeczowe jak księga, pastorał, serce, kwiat, miecz, habit – wskazujące na stan społeczny albo na charakterystyczny epizod z żywota z opisu męczeństwa lub z legendy hagiograficznej pozwalające na identyfikację. Nimb i aureola są atrybutami uniwersalnymi – odróżniają uznanych błogosławionych i świętych od reszty ludzi. Świętych męczenników przedstawia się czasami z palmą męczeństwa. Znajomość tych atrybutów jest warunkiem poprawnego odczytania ikonografii świętych.

O roli i zasięgu ikonografii hagiograficznej świadczy m. innymi liczbą tego rodzaju dzieł zgromadzonych w zamkowych galeriach sztuki. Postać św. Stanisława przypomina obraz Juliusza Knoora *Biskup Stanisław Szczepanowski rzucający kłatwę na króla Bolesława Śmiatego* z około 1840 r. znajdujący się na wystawie malarstwa polskiego Sukiennice w Niepołomicach 2. Na tej samej wystawie umieszczony został obraz Tadeusza Goreckiego (zięcia Adama Mickiewicza) *Mnich* z 1856 r., nawiązujący tematem do późniejszych losów króla. Dwa wizerunki sprawiedliwego i pobożnego polskiego królewicza Kazimierza Jagiellończyka, kanonizowanego w 1602 roku, odnajdziemy na obrazie *Św. Jan z Kęt nauczycielem św. Kazimierza Jagiellończyka* (autor Florian Cynk) i *Św. Kazimierz rozdający jałmużnę* (autor Kazimierz Mirecki). Późniejszy patron Litwy przedstawiony jest w wieku chłopięcym z lilią w ręku jako atrybutem.

W galerii sztuki europejskiej o „białych męczennikach” przypomina obraz Alessandro Magnasco *Pustelnicy (Anachoreci)*, na którym umartwiających się ascetów kusi szatan pod postacią nagiej kobiety. Wyjątkowym obrazem jest też dzieło Domenico Fetiiego *Święty Benedykt opat*, gdzie po atrybutach rzeczowych świętego w aureoli (księdze i pastorał) możemy rozpoznać opata, który stworzył pierwszą regułę zakonną. O świętych męczennikach przypominają kolejne obrazy: *Św. Paweł Apostoł z zakonnikami przed kościołem San Paolo w Rzymie*, *Męczeństwo św. Katarzyny* i *Zaśnięcie Matki Boskiej*, na którym wokół umierającej na łożu Matki Bożej zgromadzili się apostołowie – wszyscy uznani za męczenników. Obraz ten jest przykładem stosowanej w średniowiecznym malarstwie perspektywy hieratycznej. Obraz *Zaparcie się św. Piotra* jest wzorcem malarstwa zależnego od Caravaggia, który jako pierwszy operował na szerokiej skali sztucznym światłem, osiągając – dzięki silnym światłocieniowym kontrastom – niezwykle dramatyczne efekty.

W Muzeum Niepołomicckim sprawującym opiekę nad przekazanymi w depozyt skarbami niepołomiczkiej parafii znajdują się wyjątkowe relikwie: Dziesięciu Tysięcy Męczenników, od których kościół w Niepołomicach nosi wezwanie oraz Jedenastu Tysięcy Męczennic, umieszczone w barokowych skrzyniach. Relikwie Dziesięciu Tysięcy Męczenników odnajdziemy też w srebrnym relikwiarzu w kształcie monstrancji z XVII wieku razem z relikwiami św. Stanisława ze Szczepanowa.

Na wystawie Skarbów Niepołomiczkiej Parafii warto zwrócić uwagę na wizerunki świętych – Karola Boromeusza – to wierna kopia słynącego łaskami uzdrowień obrazu z niepołomiczkiego kościoła i Franciszka Ksawerego. Ten drugi nawiązuje do stylu włoskiego artysty Federico Baroccio, którego wirujące kompozycje oraz skupienie na emocjach i duchowości uważane są za elementy zapowiadające barokową twórczość Rubensa.

Wizerunki świętych przybierają różnorodne formy, od wielonakładowych druków o charakterze dewocyjnych pamiątek, poprzez jarmarczne figurki i obrazy, po dzieła sztuki tworzone przez wybitnych artystów. Pomijając ich liturgiczny kontekst i teologiczną głębię, wiele z nich stanowi znaczący element dziedzictwa kulturowego.

MARTA PRZYBYLSKA

asystent muzealny w Muzeum Niepołomicckim

Izba porodowa w Zamku Królewskim

Marzena Wiczyńska
Muzeum Niepołomickie

Dzięki stworzeniu w mediach społecznościowych grupy pn. *Rodziłam, urodziłam się/urodziłem się w Zamku Królewskim w Niepołomicach* poznaliśmy Małgorzatę Woźny. Dawniej położną Izby Porodowej w Niepołomicach

Wychowana w Nowej Hucie, dziś mieszkanka pobliskiej Wolicy, pani Małgorzata była położną Izby Porodowej w Zamku Królewskim do momentu jej zamknięcia w 1989 roku.

Drobnej postury, z łagodnym, ciepłym i spokojnym głosem, pani Małgorzata na spotkaniu w Muzeum Niepołomickim

opowiedziała o swojej pasji, pracy i zaangażowaniu. Fragment jej wspomnień prezentujemy poniżej:

MW: Pani Małgorzato, czy marzyła Pani o tym, aby zostać położną?

– Weszłam w ten zawód dlatego, że się interesowałam, myślałam też o psychologii na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale ostatecznie zdecydowałam o kształceniu się w kierunku medycznym. Bardzo, bardzo mi się podobał mój zawód.

MW: Jak podsumowałaby Pani lata pracy w Zamku Królewskim na Izbie Porodowej.

– To były piękne momenty, ucinanie

pępowinki... Pępuszki zawiązywało się tasiemkami, na rączki zakładano opaski identyfikujące noworodka z mamą; zapiski robiło się tuszem. Ciśnieniomierz rtęciowy i słuchawka do brzuszka to były niezawodne akcesoria każdej położnej. Dzieci zawiąjało się w pieluszki, porządnie, nic im się nie krzywiło, były spokojne. To są stare metody, ale skuteczne. Często kładłyśmy dzieci razem z mamami. Bardzo byłyśmy zmartwione, jak oznajmiono nam, że Izba zostanie zamknięta ponieważ jest nierentowna, jest zbyt mało porodów.

Wspomnienia Pani Małgorzaty złożą się na wystawę w ramach projektu „Niepołomice. Miasto, czas i ludzie”, upamiętniającą istnienie Izby Porodowej w niepołomickim zamku – miejsca narodzin tysięcy dzieci.

Drogie Panie, jeśli w Waszych domowych archiwach znajdują się fotografie z lat 60., 70. i 80. lub jeśli zechcecie podzielić się z nami swoimi wspomnieniami – zapraszamy do kontaktu z Muzeum Niepołomickim pod numerem : 517 590 420.

Jednocześnie dziękujemy tym wszystkim, którzy dołączyli już do wirtualnej, liczącej dziś ponad sto osób społeczności „urodzonych w niepołomickim zamku”.



Zbieramy na wyjazd Igora do USA

Joanna Kocot
Referat Promocji i Kultury

Wspaniałe talenty zasługują na wyjątkowe szanse, a taką właśnie okazję ma dwunastoletni Igor Chyrc, niezwykle utalentowany saksofonista z gminy Niepołomice. Jego talent muzyczny i praca to inspiracja dla wielu, a teraz wszyscy mają szansę uczestniczyć w spełnianiu marzeń tego młodego artysty

Igor Chyrc, uczący się obecnie w trzeciej klasie szkoły muzycznej pierwszego stopnia w ZPSM im. M. Karłowicza w Krakowie, to prawdziwa wschodząca gwiazda sceny muzycznej. Jego pasja do gry na saksofonie przyniosła mu już wiele sukcesów. W ciągu zaledwie dwóch i pół roku nauki wzięł udział w aż 35 konkursach, zdobywając tytuł Laureata w 14 ogólnopolskich i 21 międzynarodowych konkursach, m.in. w Wiedniu, Paryżu, Londynie czy Nowym Jorku. Zawsze na najwyższym poziomie, zdobywając Grand Prix lub Pierwszą Nagrodę. Jego największym osiągnięciem jest tytuł Laureata

Pierwszej Nagrody w Kategorii Junior w American Protégé International Woodwinds and Brass Competition 2023. To wyróżnienie zaowocowało zaproszeniem na prestiżową galę wręczenia nagród oraz szansą zaprezentowania swojego talentu na Koncercie Laureatów w Carnegie Hall, jednej z najważniejszych sal koncertowych na świecie. Uroczystość odbędzie się 28 czerwca 2024 roku.

Jednak aby Igor mógł spełnić to marzenie, potrzebuje wsparcia. Koszty podróży, pobytu, wyżywienia, akompaniatora i przejazdów na miejscu są ogromne. Dlatego właśnie rozpoczęto

zrzutkę na ten wyjątkowy cel <https://zrzutka.pl/bddhsk>, do której dołączyć może każdy. Państwa pomoc jest kluczowa dla realizacji marzenia Igora o występie w Carnegie Hall i odebraniu zasłużonej nagrody.

Igor Chyrc mimo swojego młodego wieku jest artystą dojrzałym, ambitnym i pełnym determinacji. Jego marzenia są wielkie, a Państwa wsparcie pomoże mu je zrealizować. Bądźmy razem częścią tej niezwyklej podróży muzycznej i wspomóżmy Igora w dotarciu na największą scenę świata muzycznego!



Propozycja biblioteki
dla młodzieży

Z LITERATURĄ PRZEZ WIEKI

To cykl spotkań dedykowany młodzieży z klas maturalnych.

W trakcie zajęć będzie okazja do powtórzenia i utrwalenia wiedzy na temat poszczególnych epok literackich.



Zapraszamy!

Rozpoczynamy
1 marca!

Czekamy na Was
w każdy piątek
o godz. 18:00

Serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, którzy chcą wykorzystać ostatnie tygodnie, przed sprawdzianem swoich możliwości i umiejętności z kilku lat nauki języka ojczystego!

szczególne:

www.biblioteka-niepolomice.pl
Biblioteka Publiczna w Niepolomicach im. Tadeusza Biernata
@biblioteka.niepolomice

Usługi społeczne

w powiecie wielickim dla mieszkańców gminy Niepołomice

Szanowni Państwo, jako radny i pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce pragnę podzielić się z Państwem kilkoma informacjami z zakresu pomocy społecznej, które mogą być wsparciem dla Państwa rodzin w Waszym codziennym życiu

Mieszkańcy naszej gminy mogą skorzystać z ofert różnych fundacji (NGO), jak i instytucji np. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niepołomicach, mają również możliwość skorzystania z oferty Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce w poniższym zakresie:

> Osoby w wieku od 18 do 25 roku życia, które opuściły pieczę zastępczą i są mieszkańcami powiatu wielickiego, mają możliwość ubiegania się o pobyt do 12 miesięcy w nowo utworzonym mieszkaniu treningowym na osiedlu Wieliczka Park w Czarnochowicach. Celem tego wsparcia jest usamodzielnienie się osób młodych wchodzących w dorosłe życie. Dodatkowo osoby korzystające z mieszkania treningowego będą mogły skorzystać ze wsparcia psychologicznego.

> Osoby, które doświadczają kryzysów, trudnych sytuacji lub przemocy w rodzinie mogą zostać objęte opieką Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w strukturze PCPR. Wsparcie obejmuje pobyt w hostelu do 3 miesięcy, pomoc prawną, psychoterapię dla osób dorosłych, terapię małżeńską i rodzinną, możliwość uczestnictwa w grupach wsparcia (m.in. dla osób doświadczających przemocy, opiekunów osób zależnych, rodziców zmagających się z trudnościami wychowawczymi, STOP HEJT dla młodzieży oraz grupy wsparcia dla psychologów i pedagogów szkolnych). Dostępny jest również całonocowy telefon: 730 201 771, pod którym istnieje możliwość rozmowy z interwentem kryzysowym.

> Członkowie rodzin lub osoby sprawujące opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności albo osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności bądź orzeczenie równoważne mogą skorzystać z wsparcia w postaci usług opieki wychowawczej. Usługi takie służą czasowemu, doraźnemu odciążeniu członków rodzin lub opiekunów w ich codziennych



**Powiatowe
Centrum
Pomocy
Rodzinie
w Wieliczce**

obowiązkach i zapewnienie czasowego zastępstwa. Poprzez udział w programie „Opieka wychowawcza” osoby zakwalifikowane otrzymują usługi w formie 240 godzin opieki dziennej i/lub 14 dni opieki całonocowej.

> Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne mogą wnioskować o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie zadań z obszaru rehabilitacji społecznej takich jak:

- Likwidacja barier funkcjonalnych: technicznych, architektonicznych i w komunikowaniu,

- Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,

- Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych,

- Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

- Zaopatrzenie w specjalistyczny sprzęt do komunikowania, poruszania się oraz uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym w ramach programu „Aktywny Samorząd”.

> Podmioty prawne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dofinansowanie do zadań takich jak:

- Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych,

- Wyposażenie placówek w sprzęt rehabilitacyjny,

- Likwidacja barier transportowych, architektonicznych w komunikowaniu się w instytucjach i placówkach w ramach programu „Wyrównywanie Różnic Między Regionami”.

PCPR Wieliczka szuka również kandydatów na rodziny zastępcze. Dzieciństwo jest jednym z najważniejszych okresów w życiu człowieka. Staramy się dbać o to, by wszystkie dzieci, niezależnie od środowiska, z którego pochodzą, mogły dorastać w bezpiecznym i pełnym troski domu. Pomoc dzieciom to niezwykle ważna misja, w której rodziny zastępcze nie są osamotnione – otrzymują pomoc prawną, wsparcie w postaci współpracy z koordynatorem rodziny oraz opiekę psychologiczną. Dewizą współpracy z rodzinami zastępczymi są słowa Janusza Korczaka: *Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz. Jeśli nie może – pomóż*. Wspieramy rodziny zastępcze, które tworzą dom i lepsze jutro dla dzieci w powiecie wielickim.

O warunkach współpracy i funkcjonowaniu rodzin zastępczych oraz o wszystkich realizowanych programach można dowiedzieć się więcej pod numerem telefonu 12 288 02 20 w godz. 7.30 do godz. 15.00 lub bezpośrednio w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce, ul. Niepołomska 26G, 32-020 Wieliczka.

MARCIN MIGAS

Radny Rady Miejskiej w Niepołomicach

Wypalanie traw to zły pomysł

Wraz z nadejściem wiosny jak bumerang powraca problem wypalania traw. Mimo wielu argumentów przeciw, niektórzy nadal decydują się na tę praktykę, zapominając o jej szkodliwym wpływie na ludzi, zwierzęta, rośliny, owady i środowisko

Przed rozkwitem wiosennym, gdy wielu z nas wpada w wir wiosennych porządków, warto pamiętać, że sprzątanie otoczenia nie powinno zagrażać życiu i zdrowiu przyrody. Niestety zauważalny jest wzrost przypadków wypalania suchych traw na łąkach, poboczach dróg i nieużytkach.

Warto przypomnieć, że taka praktyka stanowi realne zagrożenie dla owadów, płazów, jeży, kretów, młodych zajęczków i piskląt. Ogień niszczy istoty żyjące w trawie, a także naturalne siedliska dla pszczół. Pożary negatywnie wpływają na środowisko, prowadząc do zniszczenia cennych gatunków roślin oraz mikroorganizmów niezbędnych do utrzymania ekologicznej równowagi.

Skutki wypalania traw obejmują także obniżenie plonów, marnotrawienie wartościowej paszy, naruszenie struktury gleby i zahamowanie naturalnego rozkładu resztek roślinnych. Naraża to glebę na szybsze zubożenie, a nowe życie na wypalanej łące pojawia się z opóźnieniem.

Dodatkowo wiele toksycznych związków chemicznych przedostaje się do atmosfery, stanowiąc zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Emitowane szkodliwe dymy takie jak dwutlenek siarki, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne mogą powodować szereg problemów zdrowotnych, w tym wzmacniać tzw. efekt cieplarniany oraz prowadzić do anomalii pogodowych.

Co roku w wyniku takich pożarów nie tylko zwierzęta i środowisko są ofiarami, ale także ludzie. Najczęściej cierpią ci, którzy rozpoczynają pożar.

Nawet niewielki wiatr może sprawić, że ogień wymknie się spod kontroli, prowadząc do tragicznych pożarów lasów czy budynków. Ludzie często tracą w takich sytuacjach majątek życia.

Wypalanie traw ma także wpływ na bezpieczeństwo na drogach,



ograniczając widoczność i prowadząc do kolizji i wypadków. Dodatkowo zaangażowanie strażaków w gaszenie tych pożarów oznacza, że w danym czasie mogą być niedostępni w innych miejscach, gdzie ich pomoc jest równie potrzebna, na przykład przy wypadkach drogowych.

Do tego doliczyć trzeba jeszcze koszty akcji gaśniczych – od zaangażowania strażaków i sprzętu, który w tym czasie może być potrzebny gdzie indziej do ratowania życia lub zdrowia, po zużycie paliwa i środków gaśniczych, co bezpośrednio wpływa na budżet ratownictwa.

Podkreślamy, że kary za wypalanie traw są surowe. Policja, prokuratura, a także Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa mają uprawnienia do nałożenia sankcji.

Kara grzywny została zaś określona jako grzywna do 30 000 złotych. W ustawie o ochronie przyrody dodany został bowiem nowy przepis 130a. Stanowi on, że osoba, która usuwa roślinność przez wypalanie z gruntów

rolnych, obszarów kolejowych, pasów przydrożnych, trzcinowisk lub szuwarów podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny do 30 000 złotych.

W razie ukarania za wykroczenie można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

Warto pamiętać, iż orzeczenie kary ograniczenia wolności będzie skutkowało dla ukaranego obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, o czym stanowi art. 20 § 2 pkt 2 Kodeksu wykroczeń.

Apelujemy o rozsądek i przestrzeganie zakazu wypalania traw. Warto zadbać o środowisko, zachować bezpieczeństwo oraz wspierać strażaków w ich istotnych misjach ratunkowych. Odpowiedzialne podejście do wiosennych porządków przyniesie korzyści nie tylko nam, ale także całej przyrodzie.

JOANNA KOCOT
Referat Promocji i Kultury

Wiosenne porządki

Z nadejściem wiosny częściej wychodzimy z domu i w przydrożnych rowach, przy zbiornikach wodnych dostrzegamy wystające śmieci. Najwyraźniej je widać zanim zieleń rozkwitnie, dlatego właśnie w tym czasie warto zatroszczyć się o otoczenie. Wiosenne sprzątanie Puszczy Niepołomickiej, terenów przy rzekach, ale też po prostu za płotami to nie tylko wyraz troski o środowisko, ale również sposób na stworzenie piękniejszej i bardziej przyjaznej przestrzeni dla wszystkich

Puszcza Niepołomicza

Las to miejsce, gdzie przyroda odnajduje swoje prawdziwe piękno. Zanim jednak zaczną pojawiać się pierwsze pędy i liście przy ścieżkach widać wyraźnie śmieci, które wypadły osobom odwiedzającym las lub zostały tu celowo wyrzucone. To psuje przestrzeń, dlatego warto przejść się ścieżkami z workiem na odpadki i pozbierać porzucone opakowania, butelki czy plastikowe torby. Nie chodzi tu zresztą tylko o estetykę. W ten sposób dbamy także o zwierzęta i rośliny. Każdy, kto choć raz uczestniczył w wiosennym sprzątaniu lasu, dostrzeże, jak dużą różnicę może zdziałać nawet najmniejsza pomoc.

Przydrożne rowy

Przydrożne rowy często stają się śmietniskiem. Spadają do nich opakowania po jedzeniu, plastikowe butelki, a czasem nawet niepotrzebne sprzęty. Czyszczenie rowów przed nadejściem wiosny to oczywiście dbałość o własne sąsiedztwo, ale troska o wody gruntowe. Warto wspólnie z sąsiadami podjąć się tego zadania, tworząc grupę ludzi zaangażowanych w utrzymanie czystości wokół nas.

Siła wiedzy i savoir vivre

Warto również pamiętać o tym, żeby celowo śmieci nie rzucać. Jeśli coś zjemy, czy wypijemy, opakowanie donieśmy do domowego kosza na śmieci. W ten sposób dłużej okolica będzie ładna i zadbane, a przy okazji zwierzęta i wody gruntowe bezpieczniejsze. Wiedza na temat negatywnych skutków zanieczyszczania środowiska może zachęcić do zmiany nawyków i bardziej odpowiedzialnego postępowania.

Recykling

W trakcie wiosennego sprzątania warto skoncentrować się także na selektywnym

zbieraniu odpadów. Segregacja i przekazywanie do recyklingu plastiku, szkła czy metalu pomaga zminimalizować ilość odpadów trafiających na składowiska. Wspieranie lokalnych programów recyklingowych to inwestycja w przyszłość naszej planety.

Wiosenne sprzątanie okolicy to nie tylko fizyczna praca, ale również wyraz troski o nasze wspólne środowisko. Każdy zebrany śmieć to krok w kierunku czystszej, piękniejszej i bardziej zrównoważonej przestrzeni. To zadanie, które możemy podjąć wspólnie, dla dobra nas wszystkich i dla przyszłych pokoleń.

Dlatego zapraszamy Państwa do wspólnego zakasania rękawów. W dniach od 18 do 25 marca zapraszamy wszystkie grupy formalne i nieformalne do udziału w akcji „Posprzątaj swoją okolicę”. To wyjątkowa inicjatywa, która ma na celu nie tylko oczyszczenie ze śmieci sołectw i dzielnic Niepołomic, Puszczy Niepołomickiej oraz terenów przy rzekach. Stwórzmy wspólnie przestrzeń, z której mogli być dumni.

Zgłoście się

Każda grupa chętna do udziału w akcji może zgłosić się do Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach – mail: promocja@niepolomice.eu, tel. 12 250 94 50. Tutaj umówicie się na odbiór worków na śmieci, rękawiczek dla ochotników oraz miejsca, gdzie złożycie zebrane odpady. To ważne, aby gmina mogła zorganizować ich odbiór i skuteczne utylizowanie. Formalne związki, szkoły, firmy czy grupy sąsiedzkie – wszyscy są mile widziani!



Sadzonki za sprzątanie

Gmina chce docenić wasze zaangażowanie! Za każdy oczyszczony teren grupa otrzyma sadzonki roślin, które wspólnie posadzimy, dodatkowo upiększając naszą okolicę. To nie tylko nagroda, ale również trwały znak naszej wspólnej pracy.

Taka akcja to również doskonała okazja do zintegrowania społeczności lokalnej. Wspólne działanie na rzecz najbliższej okolicy buduje silne więzi międzyludzkie. Chcemy móc się cieszyć widokiem zadbanego otoczenia, a także byśmy byli dumni z tego, gdzie żyjemy.

Zapraszamy wszystkich do udziału w akcji „Posprzątaj swoją okolicę”. Razem możemy zdziałać naprawdę wiele! Niech wiosna przyniesie nam nie tylko nowe zieleńce, ale także czystą i piękną przestrzeń do życia.

JOANNA KOCOT
Referat Promocji i Kultury

Marzec na przycinanie

Wreszcie wiosna! Jabłonie i grusze w wielu ogrodach są już zgrabnie podcięte. W tym miesiącu ruszamy z sekatorami na niektóre róże i niektóre hortensje. Ponadto jeśli ktoś jeszcze nie przyciął czerwonych gałązek derenia białego Sibirica, wierzby czy perukowca podolskiego, to teraz już naprawdę najwyższy na to czas!

Wracając do róż, przyjęło się, że przycinamy je, gdy kwitną forsycje. To dobra wskazówka i warto przglądać się tym wiosennym krzewom i zabrać się za przycinanie róż, gdy pojawiają się na nich pierwsze kwiaty. Pamiętajmy, że wczesną wiosną przycinamy tylko niektóre róże, w tym najczęściej rosnące w naszych ogrodach róże rabatowe, inaczej nazywane różami wielokwiatowymi oraz róże wielokwiatowe, znane też jako róże ogrodowe.

Oba wspomniane rodzaje róż muszą być przycięte dosyć mocno, żeby obficie kwitły latem. Zarówno do róż rabatowych, jak i ogrodowych stosujemy tę samą ogólną zasadę. Krzaczki obu gatunków powinny być otwarte i symetryczne. Tym więc się kierujemy przy przycinaniu i usuwamy pędy krzyżujące się do środka. Dodatkowo należy wyciąć wszystkie pędy, które są chore, uszkodzone lub uschnięte. Cięcie wykonujemy około 5 mm nad skierowanym na zewnątrz pączkiem,



Róża rabatowa AMARETTO®; źródło: Róże Ogrodowe rozeogrodowe.pl

najlepiej pod skosem. W obu przypadkach usuwamy też wilki, czyli pędy wyrastające od korzenia.

Teraz zajmijmy się różnicami w sposobie przycinania omawianych róż. Zaczniemy od róż ogrodowych, zwanych też wielokwiatowymi lub szlachetnymi. To róże o prostych, sztywnych pędach, na których wyrastają duże, często pachnące kwiaty, idealnie nadające się do ścinania na bukiety. Przykładem takich róż jest róża wielokwiatowa ADMIRAL® o pięknym, nasyconym ciemnoczerwonym kolorze.

Róże ogrodowe przycinamy nisko, na około 10-15 cm od gruntu lub do 4-6 pączka.

Drugim rodzajem przycinanych wiosną róż są róże rabatowe, inaczej zwane wielokwiatowymi. To popularne róże, które charakteryzują się bardzo obfitym kwitnieniem na niskich, rozkrzewionych roślinach. Przykładem róży rabatowej jest róża rabatowa AMARETTO® o delikatnym kremowym kolorze.

Róże rabatowe przycinamy nieco delikatniej, skracając główne pędy o około 1/3, do mniej więcej 25-30 cm od gruntu, a pędy boczne do około 2/3 pierwotnej długości.



Cięcie róży tuż nad zewnętrznym pączkiem; źródło: Canva



Róża ogrodowa ADMIRAL®; źródło: Róże Ogrodowe rozeogrodowe.pl



Hortensja krzewiasta Annabelle, źródło: Canva



Hortensja bukietowa Limelight, źródło: Canva

Jeśli chcemy powiększyć naszą kolekcję róż lub zacząć różaną przygodę, warto pamiętać, że od połowy marca możemy też sadzić róże z gołym korzeniem, co pozwoli nam na spore oszczędności!

Kolejną rośliną, o którą warto zadbać w marcu, są hortensje. I tutaj znowu, podobnie jak w przypadku róż, czas i sposób cięcia zależą od gatunku. W Polsce najbardziej popularne są hortensje bukietowe, hortensje krzewiaste i hortensje ogrodowe. Jedną z najczęściej spotykanych u nas odmian hortensji krzewiastej jest hortensja Annabelle o dużych białych kwiatostanach w kształcie kuli, które lekko zielienieją w miarę przekwitania.

Do znanych hortensji bukietowych należy odmiana Limelight, której kwiatostany w kształcie pomponów są najpierw koloru limonki, następnie stają się nieco jaśniejsze, by w miarę dojrzewania osiągnąć kolor lekko różowy.

Na wiosnę przycina się tylko hortensje bukietowe i krzewiaste, ponieważ kwitną one na pędach jednorocznych. To znaczy, że do lata roślina zdąży wytworzyć pędy z kwiatami. W obu przypadkach nisko nad ziemią wycinamy słabe, cienkie gałązki o średnicy mniejszej od średnicy ołówka, ponieważ mają małe szanse na wytworzenie i utrzymanie dużych, zdrowych kwiatów. Zostawiamy najgrubsze i najzdrowsze pędy główne, które przycinamy

o około 50-70%, skracając je tuż nad pąkiem. Boczne pędy przycinamy tuż nad pierwszym pąkiem.

Jeśli mamy wieloletni, zdrowy krzew i chcemy, aby pozostał wysoki, trzeba go po prostu przyciąć wyżej, do około 60 cm nad ziemią.

Młode, świeżo posadzone rośliny, tniemy bardzo nisko, do około 15 cm od gruntu.

Podobnie jak w przypadku róż usuwamy wszystkie chore, uszkodzone lub uschnięte pędy.

W marcu też nadchodzi wreszcie długo wyczekiwany przez wielu ogrodników czas siania pomidorów na rozsady! Uprawa pomidorów z nasion zajmuje od sześciu do ośmiu tygodni. Zatem wysiewając je po 15 marca, będziemy je mogli wysadzić do gruntu po 15 maja, czyli po tzw. zimnych ogrodniczkach. Wtedy minie już ryzyko przymrozków, których pomidory nie tolerują. Tace lub doniczki z wysianymi pomidorami należy postawić na jasnym, słonecznym parapecie, aby zapewnić im jak najwięcej światła i ciepła. Dołóżmy do tego regularne podlewanie, a już wkrótce będziemy się cieszyć młodymi siewkami.

Tyle na dzisiaj. Po więcej informacji, ciekawostek i dyskusji ogrodniczych zapraszam do Klubu Ogrodnika w niepołomickiej Izbie Regionalnej. Spotkania Klubu odbywają się w każdą 1. środę miesiąca w godzinach 19.00 do 20.30 w Izbie Regionalnej.

Zapraszam serdecznie!

MONIKA HADAM
GardenWise



Zdjęcie rozsady pomidorów, źródło Canva

Rośliny strączkowe

czy warto po nie sięgać przy komponowaniu posiłków?

Rośliny strączkowe należą do rodziny bobowatych. W tej grupie można wymienić m.in. bób, ciecierzycę, groch, soczewicę, soję. Nasiona roślin strączkowych zawierają dużą ilość białka, jednak jest to białko niepełnowartościowe, co oznacza, że nie dostarczają nam wszystkich niezbędnych aminokwasów

Zawierają zbyt małą ilość metioniny, co powoduje, że przyswajanie pozostałych aminokwasów również jest ograniczone. Jednak można łatwo poprawić profil aminokwasów, łącząc nasiona strączkowe z produktami zbożowymi. Przykładowo kanapka z hummusem czy gulasz z ciecierzycy z ryżem.

Strączki dostarczają dużo węglowodanów o niskim indeksie glikemicznym (wyrzut glukozy we krwi po ich zjedzeniu jest stopniowy), zawierają dużą ilość błonnika pokarmowego, dzięki czemu dają uczucie sytości na dłuższy czas.

Zawartość tłuszczu w strączkach jest niewielka, a głównie są to kwasy tłuszczowe wielonienasycone. Nasiona roślin strączkowych korzystnie wpływają na nasze zdrowie. Wykazano, że spożywanie 4 lub więcej porcji strączków w ciągu tygodnia zmniejsza ryzyko zachorowania na choroby sercowo-naczyniowe. Ich spożywanie może obniżać ciśnienie krwi, poziom glukozy na czczo, insuliny na czczo oraz cholesterolu frakcji LDL.

Niestety nie dla wszystkich strączki są polecane. Warto ich unikać przy SIBO, wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego, w stanach po operacji, przy ostrym zapaleniu trzustki oraz wątroby, przy kamicy woreczka żółciowego (choć niektórzy pacjenci dobrze je tolerują), nadżerkach i wrzodach żołądka. Strączki zawierają dużo łatwo fermentującego błonnika, który może przyczyniać się do powstawania nieprzyjemnych wzdęć. Błonnik ten jest rozkładany przez bakterie jelitowe z wytworzeniem gazów, co skutkuje właśnie wzdęciami. Z tego powodu często unikamy tych produktów, gdyż głównie tak się nam one kojarzą. Jednak pamiętajmy, że nasz organizm potrzebuje czasu, żeby się przyzwyczaić do większej ilości błonnika, więc



z czasem, przy regularnym jedzeniu roślin strączkowych, problemy będą mniejsze.

Moczenie nasion roślin strączkowych może ograniczyć ilość cukrów fermentujących oraz zawartość substancji antyodżywczych (kwasu fitynowego, tanin, inhibitora trypsyny), które zmniejszają przyswajanie składników mineralnych oraz białka.

Jak moczyć strączki? Do moczenia strączków należy wziąć 5-10 razy więcej wody niż suchych nasion. Warto dodać łyżeczkę sody oczyszczonej i sok z cytryny. Strączki, które nie wymagają moczenia to groszek zielony, żółta i zielona fasolka szparagowa, soczewica zielona i czerwona, bób, groch połowki. 6-8 godzin należy moczyć: fasola czerwona, fasola biała, ciecierzycę, groch – całe nasiona. Po moczeniu należy odlać wodę, nalać nową i gotować bez

pokrywy. W trakcie gotowania będzie powstawała piana, którą należy zbierać i wyrzucić. Strączki warto solić dopiero pod koniec gotowania. Po ugotowaniu i ostudzeniu strączki można mrozić, dzięki czemu zaoszczędzimy czas podczas przygotowania potraw. Dostępna jest również ciecierzycę gotowana w słoiku; w przypadku braku czasu jej użycie będzie dobrym pomysłem.

Wiele osób nie je strączków, bo uważa, że ich nie lubi, a tak naprawdę ich nie próbowało. Oto parę wskazówek, jak się do nich przekonać.

Zacznij od małych ilości – może to być na przykład 1-2 łyżki fasoli z puszki lub ciecierzycy dodane raz lub dwa razy w tygodniu do obiadu lub zupy krem.

Stopniowo zwiększaj udział strączków w diecie. Nagłe zwiększenie ilości błonnika w diecie bardzo często będzie kończyć się dolegliwościami ze strony

KASZA BULGUR Z GULASZEM WARZYWNYM

Składniki (4 porcje):

- 200 g kaszy bulgur,
- 3 łyżki oliwy,
- 300 g pieczarek,
- 1 cukinia,
- 3 ząbki czosnku,
- 200 g szpinaku świeżego,
- 300 g fasoli białej, gotowanej lub z zalewy,
- 2 puszki pomidorów,
- 60 g parmezanu,
- świeża zieleń do dekoracji.

Wykonanie:

Kaszę ugotować. Na oliwie poddusić pieczarki, dodać cukinię, czosnek i przyprawy (sos sojowy, papryka, kurkuma, sól, pieprz). Zalać pomidorami i dodać fasolę. Kiedy warzywa będą już miękkie, dodać listki szpinaku, a kiedy zwiędnie - dorzucić ugotowaną kaszę. Doprawić do smaku. Gotowe danie posypać parmezanem i posiekaną natką.

przewodu pokarmowego, dlatego pamiętaj, by dać sobie czas.

Możesz użyć też strączków z puszek/słoika – one także będą wiązać się z mniejszym ryzykiem wzdęć, zwłaszcza jeśli będą dokładnie odsączone i wypłukane z zalewy (dzięki temu pobędziemy się też nadmiaru soli).

Wielkość nasion też ma znaczenie, więc zacznij od tych drobnych – najlepiej na początek sprawdza się soczewica.

Zacznij od bardziej „przyjaznych” form – duże znaczenie poza wielkością nasion ma też ich rozdrobnienie, więc dobrym pomysłem na początek będą

właśnie zupy krem czy pasty kanapkowe. Dodatkowo pamiętaj, że masz naprawdę sporo form do wyboru, zaczynając od hummusu, poprzez makarony ze strączków, a kończąc na wyrobach sojowych typu tofu.

Możesz też spróbować dodatku przypraw do dań ze strączkami, np. majeranku, kminku czy liścia laurowego, które pobudzą trawienie i zmniejszą właściwości gazotwórcze.

Zacznij swoją przygodę ze strączkami od spróbowania dania w dobrej restauracji, gdzie danie będzie idealnie doprawione, a wygląd zachęci do jedzenia.

Nasiona roślin strączkowych zawierają wiele cennych właściwości! Jednak warto pamiętać, że najlepszy sposób odżywiania polega na komponowaniu posiłków w różnorodny sposób, z uwzględnieniem wszystkich grup produktów spożywczych.

WERONIKA KUBAS

dietetyk, centrum Dietetyczne Balans

Wiosenne przesilenie – złap balans

Joanna Kocot

Referat Promocji i Kultury

Przesilenie wiosenne to objawy zwykle o niewielkim natężeniu, które pojawiają się wraz z nadejściem cieplejszej pory roku. Kogo dotyczy, jakie objawy mogą mu towarzyszyć i jak sobie z nim poradzić

Przesilenie wiosenne to zjawisko, którego doświadcza wiele osób, zwłaszcza na przełomie marca i kwietnia. To okres, kiedy organizm reaguje na wydłużające się dni, cieplejszą temperaturę i większą ilość światła słonecznego. Niektórzy uznają je za rzeczywistą przypadłość pojawiającą się z pierwszymi oznakami wiosny, podczas gdy inni uważają je za wymówkę dla zmiany aktywności z tej nastawionej na przetrwanie zimy na bardziej aktywną. Niemniej jednak nadejście cieplejszej pory roku wpływa na przyrodę, dlatego więc nie na na organizm człowieka.

Zimą brak słońca prowadzi do obniżenia m.in. produkcji melatoniny odpowiedzialnej za regulację rytmu dobowego. Skrócenie dnia wpływa na obniżenie poziomu serotoniny, co może prowadzić do braku energii, dodatkowych kilogramów i spadku odporności.

Przesilenie wiosenne zazwyczaj pojawia się, gdy kończy się zima, a dni stają się dłuższe, cieplejsze i bogatsze w promienie słoneczne. To też zmienia

proporcje produkowanych hormonów. U jednych za tym idzie wzrost poziomu optymizmu i chęci wprowadzenia zmian, a u innych może oznaczać gorsze samopoczucie – zmęczenie, rozdrażnienie i ospałość. Objawy przesilenia obserwuje się zwykle na przełomie marca i kwietnia.

Zmęczenie, bóle głowy, chwiejność emocjonalna, nadmierna senność i pogorszona koncentracja – to najczęstsze objawy przesilenia wiosennego.

Jak radzić sobie z przesileniem wiosennym?

Aby złagodzić objawy przesilenia wiosennego, warto podjąć kilka skutecznych działań:

Zwiększ aktywność fizyczną: regularna aktywność fizyczna, trwająca co najmniej 30 minut, korzystnie wpływa na zdrowie psychiczne i fizyczne, poprawia nastrój i redukuje uczucie zmęczenia.

Skomponuj zdrową dietę: wprowadź do diety więcej warzyw, owoców, orzechów, ryb i drobiu. Unikaj przetworzonej

żywności i dbaj o odpowiednie proporcje składników odżywczych.

Zadbaj o relaks: stres może dodatkowo pogłębić objawy przesilenia wiosennego. Wprowadź do życia techniki relaksacyjne, skorzystaj z magnezu, który wspomaga równowagę psychiczną.

Pij wodę: odpowiednie nawodnienie organizmu wpływa na lepsze funkcjonowanie. Unikaj odwodnienia, które może prowadzić do problemów z koncentracją i bólów głowy.

Wypoczywaj: odpoczynek i sen są kluczowe dla regeneracji organizmu. Postaraj się spać co najmniej 7 godzin dziennie, a w razie problemów ze snem skonsultuj się z lekarzem.

Wykonaj badania: jeśli objawy utrzymują się dłużej, skonsultuj się z lekarzem. Objawy mogą wynikać nie tylko z przesilenia, ale również z innych przypadłości. Dlatego umów się i porozmawiaj z lekarzem, wykonaj zlecone badania, żeby wykluczyć inne schorzenia.

Przesilenie wiosenne to naturalny proces, któremu można skutecznie przeciwdziałać, podejmując zdrowe nawyki życiowe i dostosowując się do zmieniających się warunków pór roku. Wprowadzając proste zmiany, możemy cieszyć się wiosennym okresem z energią i dobrym samopoczuciem.

Obturacyjny syndrom brachycefaliczny

Obturacyjny syndrom brachycefaliczny (BOAS) dotyka zwierząt ze skróconą częścią twarzową czaszki. Płaski nos, zwężone nozdrza, skrócone małżowiny nosowe, wyciowane kieszonki krtaniowe, przerost podniebienia miękkiego – to czynniki wywołujące skłonność do zapadania na choroby górnych dróg oddechowych, szczególnie u takich ras jak buldog francuski, mops, pekińczyk, shih tzu, bokser i boston terrier

Nie wszystkie psy brachycefaliczne wykazują objawy kliniczne, jednak ze względu na wzrost popularności tych ras problem również się nasila. Do najczęstszych objawów u psów dotkniętych syndromem oddechowym zaliczamy:

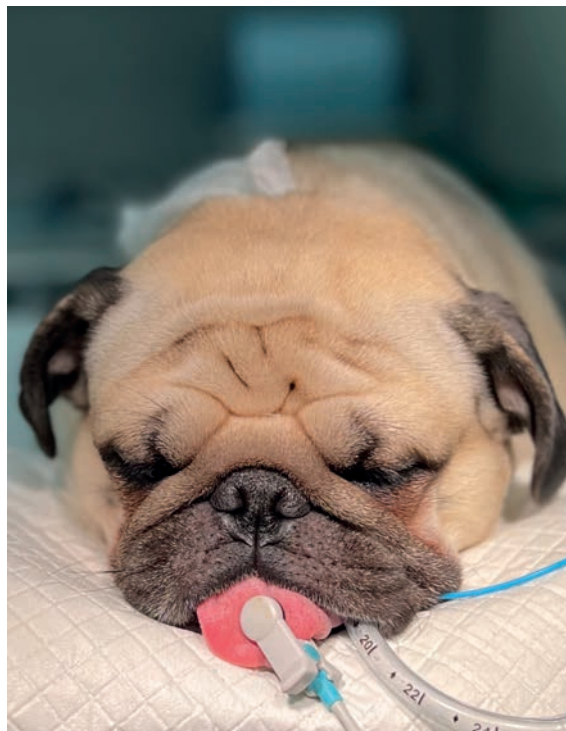
- hałas oddechowy (ciężki, chrapliwy oddech),
- nietolerancja ciepła, duszność,
- oddychanie przez otwarty pysk,
- bezdech senny,
- objawy żołądkowo jelitowe (ulewanie, wymioty),
- zasinienie błon śluzowych.

Psy dotknięte syndromem brachycefalicznym cierpiąc na niedrożność górnych dróg oddechowych, wkładają zdwojony wysiłek, aby uzyskać odpowiednią wentylację organizmu. Skutkuje to wytwarzaniem wysokiego ciśnienia i zasysania tkanek miękkich do światła dróg oddechowych. Po pewnym czasie tkanki stają się hiperplastyczne, chrząstki krtani ulegają zapadnięciu i dochodzi do zaostrzenia niedrożności oddechowej. Prowadzi to do szeregu poważnych konsekwencji – podwyższonego ciśnienia krwi, obrzęku płuc, obniżenia zawartości tlenu we krwi tętnicznej i niewydolności serca.

Nieprawidłowości w budowie gardła, jakie napotykamy u ras brachycefalicznych, obejmują przerośnięte podniebienie miękkie i migdałki. W chirurgii stosuje się zabieg skrócenia i rozrzedzenia podniebienia miękkiego wraz z częściowym usunięciem przerośniętych migdałków,

tym samym zwiększając przestrzeń gardła. Zapaści krtani są zmianami wtórnymi będącymi konsekwencją nieleczonych przypadłości górnych dróg oddechowych. Blokują otwór tchawicy, utrudniając prawidłowy przepływ powietrza. W takim przypadku lekarze decydują się na usunięcie wywinętych woreczków krtaniowych. Niedrożność wewnątrznosową koryguje się chirurgicznym usunięciem przerostowych małżowin nosowych. Poszerzenie zewnętrznych nozdrzy uzyskuje się poprzez resekcję skrzydełek nozdrzy.

Należy pamiętać, iż BOAS jest chorobą, której nie da się wyleczyć. Zabiegi chirurgiczne mają na celu zwiększenie jakości i komfortu życia ras narażonych na jej występowanie. Czynnikiem, na który dodatkowo należy zwrócić uwagę, jest nadwaga. Nadmierna tkanka tłuszczowa obecna w drogach oddechowych dodatkowo utrudnia swobodny przepływ powietrza. Upośledzenie funkcji regulowania temperatury ciała wymusza na właścicielach psów ras brachycefalicznych unikanie środowisk i sytuacji, w których istnieje potencjalne zagrożenie przegrzania organizmu zwierzęcia. Objawiać się będzie ono m.in.



podwyższoną temperaturą ciała, ciężkim dyszeniem, przyspieszonym tętnem, wymiotami/biegunką. W takiej sytuacji należy niezwłocznie przenieść zwierzę w chłodne miejsce, napoić i skontaktować się z lekarzem weterynarii w celu podjęcia specjalistycznego leczenia.

DANUTA FLORKOWSKA
Klinika Weterynaryjna Dan Vet

**BĄDŹ
NA CZASIE**



Informacje,
wydarzenia,
komunikaty

Wyślij bezpłatny SMS o treści
Niepołomice.INFO na numer 4322



www.facebook.com/Niepolomice

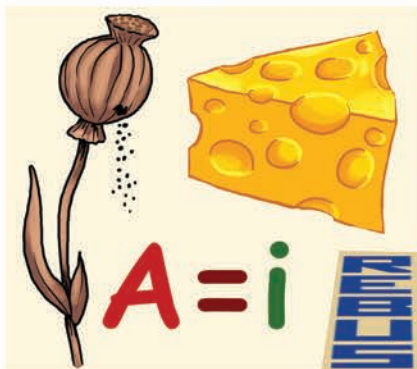


www.instagram.com/niepolomice



RUSZ makówką z Trzoskiem

TRZOSEK MIAŁ POMALOWAĆ W IDENTYCZNY SPOSÓB CZTERY WAZY. POMYLIŁ SIĘ W JEDNEJ, KTÓREJ?



SZYBKIE! PYTANIE!

A JEST OJCEM B, ALE B WCALE NIE JEST SYNEM A. JAK TO MOŻLIWE?

NAJWIĘCEJ DOBRZE RZECZ ROBI

TEN ROBI KTO JEDNĄ

UMIEŚĆ SŁOWA W ODPOWIEDNIACH MIEJSCACH W DIAGRAMIE I SPRAWDŹ JAK BRZMI SENTENCJA.

Szczegóły w wydarzeniu
Facebook „Bieg Kobiet
– Rozkwitam na wiosnę”

23 Marca 2024
Bieg Kobiet / Niepołomice



Rozkwitam na wiosnę



Piekarnia Sztuki

POLE KULTURY

SAMORZĄDOWA INSTYTUCJA KULTURY MIASTA I GMINY NIEPOŁOMICZ

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa